КЛАСНІ ІГРИ

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ДИТЯЧИЙ ЖУРНАЛ

К.....! .....! С.....!

Джек Лондон

Плішивий

Канікули + літо... Кохання і квіти...

Розиди на сахті

Легенди спорту: Жан Алезі

Що ти знаєш про камінця?

Міфи та легенди про чорного кота

ЛЕТИЦЯ КАСТА

ВИГРАЙ ПРИЗ

6

Облопавшись чесно заробленого віскасу (на канікули Ковба-сан влаштувався в сусідньому магазині на півставки мишоловом), котисько якнайзручніше примостився на даху Крапчиної лабораторії і вирішив трохи подрімати. «Попереду нічне чергування, — думав він, — тож не завадить відновити сили». Подумав так, позіхнув, солодко потягнувся і заснув.

І наснилось йому полювання...

По-тигрячому м'якою, нечутною ходою Ковба-сан наближався до зграйки горобців, що порпалися в пилу під огорожею. Прищуливши вуха, він пригнувся до землі, не зводячи очей з вожака зграї. Напружився. Випрямив хвіст. Відштовхнувся задніми лапами від землі і... разом з усією зграйкою злетів у небо. Та дивна річ — замість спокійно збирати лапою горобців, які летіли поряд, він почав... цвірінькати. І так йому було весело, так безтурботно, що навіть не помітив, як із-за чагарів визирнула рогатка. Ще мить — і Ковба-санів хвіст обпекло металевим скоблем, а сам він каменем помчав донизу.

«Все, це кінець!» — промайнуло в Ковба-сановій голові, і перед його мисленим поглядом стали проноситись моменти котячої біографії. Ось він ще зовсім маленький качає перед собою клубок рожевих ниток... Ось його перша вилазка на стару черешню у дворі... А тут — його перший лютий ворог чорний пес Тузик на довгому ланцюгу... «Ня-а-а-ав!..» — щодуху заволав Ковба-сан, коли з'ясувалося, що до землі лишилося зовсім небагато. І почав сучити лапами в надії знайти в повітрі якусь опору. І (о диво!) звідкись узялася стара водостічна труба!

«Ня-а-а-ав!..» — знов заверещав Ковба-сан, намагаючись підтягнутись на трубі і... розплющив очі. І що ж? Він справді висів на старій водостічній трубі, тримаючись лише передніми лапами. Труба по-зрадницьки поскрипувала. Ковба-сан поглянув униз. Картина була невтішна. Він не мав бажання падати ані на асфальтову доріжку, ані на купу битої цегли під лабораторним вікном (Крапка саме починав серію нових фізичних дослідів і якимось чином збирався використати в них і цеглу). «Наступного разу, — подумав Ковба-сан, — треба нарадити йому досліди з ватою. Або хоча б із...»

Не встиг він додумати, з чим би то ще можна було проводити фізичні досліди, як труба, тричі скрипнувши, відірвалася і разом з Ковба-саном плавно, немов ще вагаючись, стала опускатися до землі. Котисько встиг прикинути траєкторію падіння та його кінцевий пункт, міцно обхопив трубу лапами, примружив очі і... опинився просто у величезній калюжі, яка контурами дивовижно нагадувала Чорне море.

Славетний нащадок самурайського роду, кіт, на чиїх предків, за його словами, спиралась не одна династія японських імператорів, розпластавшись, лежав у брудній калюжі, мов жаба в болоті! І треба ж було такому статися, що саме тої, не дуже слушної хвилини повз лабораторію проходили Киця з Колібриком.

— Ой, Ковба-санчику! — сплеснула руками Киця, побачивши таку жалюгідну картину. — Як же ти так?..

— В жабу граємось? — блиснув протисонячними окулярами Колібрик.

— Плавати вчусь! — огризнувся Ковба-сан, обтрушуючись та відпльовуючись.

— На мілководді поки що.

— І як успіхи? — зацікавилась Киця.

— То, мабуть, така особлива самурайська методика? — примружився Колібрик. — Для пуголовків.

— Сам ти пуголовок! — відрізав Ковба-сан, який уже потихеньку став приходити до тями. — От коли обжену тебе на озері брасом, тоді побачимо, чия методика дієвіша — моя самурайська чи твоя вундеркіндівська. А так...

— Стоп-стоп! — стрепенувся вундеркінд. — Якщо я правильно розумію, ти викликаєш мене на змагання. Чи це жарт?

Відступати було нікуди.

— Самураї ніколи не жартують! — підбо чився Ковба-сан. «Ех, і навіщо я це бо кнув!» — було його наступною думкою. Та вголос він нічого не сказав.

— Гаразд, — ухопився Колібрик. — льки часу тобі на підготовку? Рік, пе тора?

— Місяць! — хвацько відрізав Ковба сан. — Плисти будемо на старому ка налі, рівно опівночі!

— Ой як романтично! — сплеснула рука ми Киця. — А мені можна буде прийт подивитись.

— Звісно, — промимрив котисько і ста прикидати, де б то роздобути ласти і во долазну маску.

Пройшов місяць. Самурайський ко декс честі не дозволяв Ковба-сану по рушити слово, дане до того ж у присут ності дами, тож як і домовлялись, зібра лися біля старого каналу рівно опівноч Тихо шелестіли дерева, що росли уз довж берега. Де-не-де сплескувала во да, потривожена сонною рибою. сяць, мов у Шевченка, то заходив за ріденькі хмари, то знову з-за них вири нав.

Плавці готувалися до запливу: Колібри розминався, Ковба-сан лежав чере вом догори у водолазній масці та лас тах і мріяв. Глядачі сиділи навколо во нища і захоплено слухали розповід Класного про його друга Водяника, який років триста тому водився у цих місцях

— Як махну ліхтариком — починайте! — гукнув Джо і побіг на контрольну лінію за п'ятдесят метрів. Плавці стали готу ватися до старту.

Надійшов Джексон із секундоміром Киця вже вкотре перебирала вміс медичної аптечки — чи, бува, не забу ла чого. Та ні, все, що необхідне для на дання і першої, і другої, і третьої медич ної допомоги, було на місці. З того кінц заблимав ліхтарик.

Хвостата амфібія

— Увага. На старт. Марш! — два тіла шубовснули у воду і щодуху запрацювали руками, ногами та лапами. Глядачі схвильовано затаїли подих.

Джо на тому кінці двічі крутнув ліхтарем. Це означало, що обидва плавці досягли контрольної лінії і вже прямують назад. Джексон зосередився: найменша необережність з боку рефері могла коштувати комусь із плавців перемоги.

Почулося плескання — розмірене, розважливе. Мабуть, боротьба мала статися на останній десятиметрівці. Аж тут... Спочатку почувся якийсь сильний плеск, мов по воді вдарили веслом. За мить роздалося несамовите котяче нявкання, і за кілька секунд Ковба-сан торпедою перетнув фінішну лінію, торпедою ж вискочив з води і, не знімаючи ані ластів, ані маски, на першій космічній швидкості злетів на дерево.

— Там!.. Там!.. — тільки й проказав він, показуючи лапою у воду.

Тут і Колібрик приплив до фінішу.

— Ну ти даєш! — сказав він, віддихуючись. — Ух, ніколи б не подумав, що коти так вміють плавати. Гей, переможцю, де ти?

Тут він побачив Ковба-сана на дереві і страшенно здивувався.

— Ти вже літати вчишся? — спитав він кота.

— Колібрику, що там було? — спитала Киця.

— Де — там?

— У воді. Там було щось таке, що перелякало Ковба-сана.

— А, там? Та то сом плеснув, тільки й всього.

— Чуєш, Ковба-сане, то був тільки сом.

— Сон? — не розчув кіт і обурився. — Що ж мені це, по-вашому, наснилося? Ні, кажіть мені, що хочете, а то був водяник.

Настала черга Класного втрутитись.

— Ковба-сане, не кажи дурниць. Тут років двісті вже ніхто не живе. А те, що тебе, як ти кажеш, мало за хвіст не зловило, — так це звичайнісінький сом — риба така. Зрозумів.

— Чесно? — почав здаватися кіт.

— Чесніше не буває! — підтримав Пундик. — А щоб ти сам у цьому переконався, гайда післязавтра зі мною на рибалку. Може, в цьому місці ми його і зловимо. Це й буде твій чемпіонський приз. За плавання. Гаразд?

— Ур-р-ра! — заволав Ковба-сан і стрибнув з дерева на землю. А вудочку мені даси?

— Дам, дам, — заспокоїв його Пундик.

— Ур-р-ра! — ще раз прокричав Ковба-сан, і всі герої попрямували до міста — надворі ніч, і треба було розходитись по домівках.

КЛАС! Класні ігри

№ 06'2002

ЗМІСТ

Звичаї нашого народу: Русалчин Великдень + Квіти поряд з нами: Німфея — водяна квітка
Класні забобони: Котячі міфи та легенди
Книжка для Киці: Зоряні поради для більшої принади
Історії та легенди: Що ти знаєш про каміння?
Мода і врода: Безумно шалена пані
Who is хто? Літаюча слава Летиції Касти
Пригоди на лоні природи: Джек Лондон. Плішивий
Смачного! Смачні наслідки великих відкриттів + Угамуймо спрагу!
Поряд з нами: Пірати амазонських вод
Навколо світу на машині часу
Білі плями планети: Філадельфійський експеримент
Страшилки від Класного: Привиди на вахті
Цікавенькі були!
Класний спорт! Ракетка + м'яч + перо = бадмінтон
Легенди спорту: Жан Алезі — популярний невдаха
Гайда в кіно! Дорослі граються в ляльки
Техноклас! Чоловічки в банці вистрибують у танці + Еврика! Чи далеко до винаходу?
Лікбез для хлопців: Канікули, літо... Кохання і квіти...
Класна музика: «Пропаганда»: історія, писана крейдою + Алізе — наступниця великої Мілен
Класний гіпертест + Klacword
Ігротека
Логічні задачки
Фокус-покус
Головоломки
Кросворди від ДуКласа
Японські кросворди

«КЛАС!»
пізнавально-розважальний журнал №06'2002 (66)
Реєстраційне свідоцтво КВ №1929 від 10.04.96 р.

Засновник і видавець: ТзОВ «W», вул. Живова, 11
Адреса для листування: 46008, м.Тернопіль, а/с 525
тел./факс (0352) 229005, 250498
e-mail: admin@schoolboy.com.ua

Передплатний індекс: 40240
Тираж 25 000 примірників. Підписано до друку 28.05.2002
Друк: компанія «Новий друк», м.Київ, вул.Магнітогорська,1

Розповсюдження «Школярик»
Тетяна Кошелінська, Василь Косович
тел. (0352) 222397. Ціна договірна

Кольороподіл «Колір ПРО»
м.Київ, пр.Перемоги, 92/2, к.206
тел. (044) 4430235

Редакційна колегія: ..... **Во Вік**
..... **ДуКлас**
..... **Анатолій Саган**
..... **Ольга Косович**
Художники: ..... **Сергій Шемета, Андрій Урбан**
..... **Наталя Марцюк, Світлана Словотенко,**
..... **Євген Удін**
Набір та коректура ..... **Олександра Вовк**
Технічний супровід ..... **Андрій Зеленський**
Верстка ..... **Олена Березовська**
Шеф-редактор ..... **Володимир Головач**

Для «Класу» писали, малювали і фотографували:
Василь Тесля, Оксана Копак, Мар'яна Стеценко, Володимир Сушкевич, Михайло Маслій

© **W ltd**, 2002
При частковому чи повному передруку текстів та відтворенні графічних матеріалів журналу «Клас!+» посилання на журнал обов'язкове.

В таку добу під горою,
Біля того гаю,
Що чорніє над водою,
Щось біле блукає.
Може, вийшла русалонька
Матері шукати,
А може, жде козаченька,
Щоб залоскотати.

Т.Шевченко, «Причинна»

Мабуть, не раз тобі доводилось чути про русалок — холодних і мокрих красунь, що вночі виходять з води на берег і розчісують свої довгі коси або виводять танці.

З давніх-давен жили русалки на землі. Одна легенда розповідає, коли сатана падав з неба, разом з ним падала всяка нечисть: одні у воду, інші — в яри та лісові хащі; розлетілось тої погані по цілому світу. «Оті, що попадали у воду, стали русалками», — так говорить легенда.

У слов'ян інша версія походження блідолицих нічних примар.

Дівчинонька краснесенька
На бережечку сиділа
Та й у воду впала...
Русалкою стала...

Вважали, що не лише утоплені дівчата ставали русалками, а й ті жінки і дівчата, яких після передчасної смерті не приймала земля: нехрещені діти, відьми, знахарки, чарівниці, біснуваті.

Кажуть, що русалки виглядають, як діти. Вони скачуть одна проти другої, плещуть руками та співають:

Не мий ноги об ногу,
Не сій муки на діжу.
Ух, ух, солом'яний дух, дух!
Мене мати породила,
Нехрещену положила.

А коли побачать когось, враз перемінюються на великих дівчат і біжать до нього, щоб залоскотати на смерть. Русалки не дають рибалкам ловити рибу та проганяють людей з іншої роботи поблизу себе. Вони гойдаються в лісі на деревах, ухопившись руками за гілля. Ходять голі з розпущеним волоссям, а очі у них зелені. Живуть на дні річки чи озера у кришталевих палацах.

Усі русалки поділяються на тих, що з іменем, і безіменних. Ті, котрі одержали ім'я від неньки, виглядають як гарні дівчата, під водою їм живеться краще, бо за якийсь час усі вони підуть до неба. Безіменні теж на дівчаток схожі, тільки безволосі. Вони мусять у воді сидіти аж до страшного суду. В іграх іменні б'ють безіменних, примовляючи: «У вас батько проклятий, у вас мати проклята! Вони вас породили, а імені не дали».

На Івана Купала іменні русалки розкладають коло річки вогнище і стрибають через нього, а безіменні хапають попіл і посипають ним голови, щоб волосся виросло.

Багато хто бачив русалок, та не всі встояли перед її спокусами. Як побачить русалка хлопця, то залоскоче його до безтями, а тоді тягне свого обранця у воду. Там цей потопальник повинен на ній одружитися і вже лишитися довіку. Жінок русалки недолюблюють. Як зустрінуть дівчину чи жінку в лісі або над річкою, зривають з неї одяг і б'ють прутиками, виганяючи геть.

Дуже небезпечно купатися і ходити вночі коло води у черні. На свято Пресвятої Трійці, 24 червня, починається Русалчин Великдень, або Клечальний тиждень, або ж Рахманний Великдень. У цей час не можна працювати — все піде за водою: хліба не вродяться, худоба не наплодиться. Кажуть, що русалки можуть навіть камінням закидати того, хто їх спокій роботою тривожить. А якщо на Русалчин Великдень треба перейтися через темний ліс чи понад річкою... Вирушаючи в дорогу, візьми... кочергу. Як побачиш блідолицих дівчат, ос[illegible]лай ту кочергу, як коня, і скачи кілька метрів. Водяні красуні подумають, що то відьма, злякаються і розбіжаться. І не треба махати на них тою кочергою: русалки подумають, що з ними граються, і залоскочуть.

Якщо кочерги немає, візьми в кишеню часнику та полину. При зустрічі з русалками часник треба з'їсти, а полином помахати довкіл себе. Русалки від запаху дременуть світ за очі.

А закортить поспостерігати за нічними ігрищами й танцями русалок, намалюй коло, перехрестися і стій у ньому нерухомо, до русалок не озивайся, як би ті не вмовляли. Поки ти в колі — русалки безсилі.

Якщо в тебе сталеві нерви і ти хочеш з ними потанцювати, пожартува[illegible] одягни один хрест на груди, а другий на спину. Тільки уважно: якщо хрест зі спини посунеться вбік, русалки відразу візьмуться лоскотати незахищене місце, і тоді ти пропав. А ще краще взагалі ніяких справ з русалками не мати. Нечисть, як не як!

Русалчин Великдень

Німфея — водяна квітка

Рослина, про яку я хочу тобі розказати, здавна відома людям. Тільки називають її різними іменами. Древні греки цю водяну квітку назвали йменням юної німфи, що від нерозділеного кохання до Геракла перетворилася у водяну лілію — німфею. У Греції її вважають символом краси і непорочності. Молоді гречанки прикрашають вінками з цих ніжних квітів свої голови і туніки. В «Іліаді» Гомера вінок із німфей — символ дівочої краси — одягнула на голову в день свого весілля прекрасна Єлена.

У Давньому Єгипті ця квітка присвячувалася богині Ісіді. А голуба нільська німфея (лотос) була для єгиптян священною. Німфеями оздоблювали храми у свята, а вінками з них прикрашали поважних гостей. Зображення німфей були висічені й на кам'яній гробниці фараона Тотохена (3400 років до н. е.).

Мешканці Північної Америки називають німфею Сплячою Красунею і вірять, що народилася ця квітка з іскор, які сипалися на Землю від зіткнення Полярної та Вечірньої зірок: кожна зірка хотіла першою спіймати стрілу, випущену в небо великим індіанським вождем у хвилину смерті.

У деяких східних народів водяну німфею називають просто лілією, що означає «красива квітка».

У Німеччині народне повір'я розповідає, що на пелюстках білих водяних лотосів живуть маленькі німфи-нікси. Верхня частина тіла яких була дівочою, а нижня — риб'ячою з великим хвостом. Опівночі вони починали кружляти по воді, танцюючи, закликали в озеро всіх, хто опинявся поблизу.

У Франції з коріння німфей готували ліки, названі «ненюфаром». Звідси й французьке ім'я — Ненюфар.

У Росії німфеї також приписували цілющі властивості, вважали, що вона може здолати нечисту силу. І називали її одолінь-травою.

В Україні на поверхні озер та спокійних водоймищ також можна побачити прекрасні німфеї — латаття біле.

У природі існує понад сорок видів цих ніжних квітів. Вони ростуть майже у всіх кліматичних зонах. Є серед них навіть морозостійкі сорти, мабуть, єдині, що перебувають у трьох стихіях одночасно: коріння — у грунті під водою, стебло і листя — у воді, а квітка та окремі листки — в повітрі над водою. Німфеї мають різні кольори та відтінки. Квіти можуть бути від 2 до 30 см у діаметрі, а їхні серцеподібні листки ніколи не намокають через глянцеву водовідштовхуючу поверхню. Вночі квіти закривають пелюстки — від переохолодження, а деякі сорти німфей «ночують» під водою.

Стебла цієї дивовижної рослини надзвичайно довгі, їх довжина дорівнює глибині водоймища, де вона росте. Дихає німфея всією поверхнею стебла та підводних листків. Говорять, що німфей не можна зрізати ножем чи будь-яким іншим гострим предметом — квітка стече кров'ю і принесе нещастя. А хто зрізав водяну лілію, буде бачити жахливі сни до кінця свого життя. Вірили люди також, що ця рослина допомагає мандрівникам. Вирушаючи в дорогу, вони зашивали собі в сорочку корінець чи засушену квітку білого латаття.

Чорним насінням німфеї заспокоювали нервову систему та покращували апетит. Від головокружінь та мігрені допомагав вінок з білих або рожевих квітів німфеї. Відваром з висушеної рослини в давнину лікували зуби, а сухе кореневище підвішували над ліжком хворого, щоб швидше одужував.

На Кіпрі плоди білого латаття колись обов'язково входили в меню, і не випадково: в них — 47 відсотків крохмалю і 6 — жиру.

Багато легенд складено про німфею. Її краса приворожує, а стебло підступно обплутує того, хто наблизився зірвати квітку. Були випадки, коли люди, засліплені красою і бажанням володіти нею, не могли вибратися на берег, назавжди лишаючись у вогких обіймах німфеї.

До речі, зірвані водяні лілії не

Котячі міфи та легенди

Ідеш ти до школи або на дискотеку, аж тут дорогу тобі перебігає чорний кіт. Що ти робитимеш? Підеш далі чи десятою дорогою обминеш? А коли підеш, то будеш потім усі свої невдачі валити на отого чорнолапенка чи ні? Якщо будеш, то чому? Чорний кіт — причина твоїх бід? Скажи, будь ласка, а яким чином? У який спосіб? І взагалі, як тоді це йому вдається?

Згинь, зочей, нечиста сило!

Народні легенди люблять виводити всяку нечисть у різних образах: крота, собаки, мавпи, дракона. І кота. Ось як виглядав у буйній людській уяві злочин відьми. Вночі вона роздягалась, натиралася жиром новонародженого немовляти або вареним «вовчим коренем», запасалася мітлою, веретеном чи кочергою, а також цапом чи котом, сідала задом наперед і вилітала через комин на шабаш у Вальпургієву ніч на Блоксберг. Відьом боялись, на них полювали. В одній лиш Німеччині знищені сотні тисяч. Разом з ними гинули й коти — так було прийнято притягати до суду всіх домашніх тварин, підозрюваних у злі. Та що там коти, навіть риб засуджували!

А чорні коти стали головними жертвами цих жорстокостей. Блискуча чорна шерсть, очі, що світяться в пітьмі, нічні вилазки по дахах — яких ще доказів потребувала священна інквізиція, аби визнати зв'язок з нечистою силою? Середньовічні мініатюри зображають чорних котів, що стали «придворними» тваринами відьом, які вирушали на нічні збіговиська. Мовляв, тільки чорні тварини мали право присутності на таких шабашах.

У Франції, Німеччині та Фландрії жінки, звинувачені в чаклунстві, під тортурами визнавали (а чого тільки не скажеш, коли тебе мордують!), що вони перетворювались на чорних котів і вершили чорні справи. Знищуючи цих тварин, церква «боролася проти демонів».

962 року Бодуен III, правитель Фландрії, встановив в Іпрі «середу для котів». Жителі цього міста, на відміну від населення інших фламандських міст, вважалися любителями тварин. Злюка Бодуен вирішив довести, що це не так і що котяча порода має щезнути. І от на другий тиждень посту виникла подоба символічної церемонії: двох чи трьох живих котів скидали з високої замкової вежі. Цей взірець безглуздої жорстокості (дайте мені валер'янки!) тримався багато років, аж до початку XIX століття. Ось як очевидці описують цю екзекуцію: «Котячий кат у червоній куртці та блакитному ковпаку, прикрашеному кольоровими стрічками, скидав тварину зі штурмової вежі. Якщо нещасний кіт лишався живим, наставала черга глядачів, які улюлюкаючи та свистячи переслідували кота». Чи не вони сьогодні називають себе освіченою Європою? О жалюгідна, лицемірна людська порода!

У 1938 році жителі Іпра... відродили цю варварську «традицію». Живого кота, щоправда, поміняли на плюшевого. Ну що ж, і за те їм наше котяче «дякую». А в Німеччині, Англії та навіть в Америці жінок піддавали тортурам тільки за те, що вони дали притулок коту і нагодували його.

У Східній Прусії вважали, що коли на шляху весільного кортежу трапляться два коти, шлюб буде нещасливим. А от фламандці вважають, що коли дівчина стане на котячий хвіст, їй нізащо потім не знайти чоловіка. Розуму тим фламандцям не позичати!

У старих оселях при руйнуванні стін інколи знаходять засохлі мумії котів. І означає це те, що вони були замуровані там ще при будівництві будинку — відганяти «злих духів». А в Австрії радили: перед тим як увійти в нову оселю, потрібно обезголовити старого кота.

Та й брати-слов'яни нічим не кращі. В Росії, Польщі, Богемії та Галичині вважали, що в чорного кота «зле око». Але якщо закопати його в полі, де росте пшениця, то це дасть гарний врожай. Дітям нерідко навіть забороняли гратися з кошенятами, оскільки вони могли «забрати пам'ять у дітей чи зробити їх лицемірними». Чия б то пташка співала!

Чорний кіт, чорний хвіст

Золоті часи для чорних котів були в Давньому Єгипті. Єгипетську богиню радості та веселощів Бастет часто зображали як жінку з котячою головою та систром (музичний інструмент такий) у руках. А ще її вшановували в образі чорного кота.

Розширення та звуження котячих зіниць розглядалось у Єгипті як знак убуваючого та прибуваючого місяця, і став кіт символом нічного світила. Коли гинув домашній кіт, його власники зголювали брови — на знак скорботи. Якщо помирав знатний єгиптянин, разом з ним ховали його улюблені речі, і обов'язково мумію вірного мишолова та кілька мишей, аби котик не голодував під час переходу в інший світ. Якщо хтось убивав священну тварину, навіть випадково, — його засуджували до смерті.

В індіанців дикий кіт — знак злодійства. В кельтів — поховальний символ. У греко-римській культурі кіт був супутником Діани — богині місяця та полювання. Через незалежну вдачу та нелюбов до дресури, він став емблемою свободи Давнього Риму: богиню Лібертас зображували з котом, що лежить коло її ніг. Він же вважався оберегом домашнього вогнища.

У скандинавів кіт — супутник Фреї, богині плодючості, кохання та краси. Вона мандрує у колісниці, яку тягнуть стрункі вусаті коти. У християнстві пан Коцький асоціювався з сатаною, пітьмою, хіттю, лінощами. Мусульмани вважали, що кіт народився в Ноєвому ковчегу від чхання лева. Кіт порятував Магомета від змії, пророк погладив його по спині, і він набув здатності падати на лапи. У китайців кіт як нічна істота співвідноситься з поняттям «інь», спілкується із злими силами, здатний до перетворень. Ієрогліф, що позначає кота — «мао», такий же, що й для цифри 80. Це зробило котика-муркотика символом довгого життя. В японців він асоціюється з перевтіленням та мирним спочинком.

А от в Англії коти завжди вважалися домашніми духами відьом. Вірили також, що відьма може перетворюватись на кота. Згідно з повір'ями, ці супутники князя тьми мають дев'ять життів і наділені надприродними здібностями. Що ж до кота чорного кольору, то англійці досі вважають його присутність запорукою удачі. Чорний кіт переходить дорогу — це на щастя! Входить до оселі чи кімнати — гарний знак. Та якщо, прокинувшись, ти бачиш у першу чергу кота — остерігайся лиха! В Ірландії почути нявкання кота вирушаючи в дорогу, — поганий знак. Якщо в сім'ю прийшла хвороба, треба вимити хворого і вилити воду на кота. Бр-р-р!.. Потім його виганяють за двері, і хвороба має вискочити разом з ним. Чхає кіт — на дощ. Чхне три рази — вдома хтось застудиться. Якщо в цей момент поряд є наречена — заміжжя буде вдалим.

Дружини моряків завжди старалися завести вдома чорне кошеня, аби їхнім чоловікам у плаванні частіше всміхалась Фортуна. Моряцькі забобони призвели до різкого зростання цін на котів смоляного забарвлення. І в наші дні чорнолапенки в Англії дуже популярні, їх охоче купують жителі рибацьких селищ, вбачаючи в них гарантів своєї безпеки.

У вас кіт, з одного боку, — це віща тварина, здатна передбачати майбутнє та приносити щастя. «Кота вбити — сім літ ні в чому удачі не знати». З іншого ж боку, це відьомські посіпаки та прислужники нечистої сили.

На Русі вірили, що, переїжджаючи в новий дім, слід неодмінно брати з собою Барсика чи Мурчика. До речі, в Ірландії котяча присутність на торжествах з нагоди новосілля не вітається. Чорний кіт — надійний захист для людини: «Чорний собака, чорний кіт і чорний півень у домі рятують від загрози злодіїв».

Так що ж таки робити, коли дорогу граціозно перебіг герой легенд та забобонів? А все залежить від того, в якому напрямі він біг. Якщо зліва направо — для дівчини це означає удачу. Справа наліво — невдача гарантована. Для хлопців навпаки: Фортуна посміхнеться тільки тоді, якщо чорний як ніч котяра перейде вулицю справа наліво.

А може... А може, правий був американський комік Граучо Маркс, кажучи: «Чорний кіт, що перетнув твій шлях, означає тільки те, що він побіг кудись у своїх справах».

Зоряні поради для більшої принади

Чи доводилось тобі, Кицю моя люба, чути від когось такий вислів: «Усі хлопчиська однакові! У них одне на думці...» А ти сама як вважаєш? Якщо так само, то мені прикро, і не за себе самого, а за всіх хлопчиськів світу. Хіба можна отак всіх узяти і під один аршин підігнати?

Ми — різні! Чому? Та хоча б тому, що різну музику слухаємо, різні книжки читаємо (стосується тих, хто читає), в різні дні народилися. А відтак і до різних знаків Зодіаку належимо.

А приналежність до того чи іншого знаку так впливає на наші помисли!.. От і кажи після того, що у всіх нас одне тільки в голові! Кицюню, давай так: я допомагаю тобі опанувати важку життєву науку спілкування з представниками іншої статі, а ти взамін трішечки міняєш своє ставлення до неї. Гаразд?

Отже, якщо твій погляд, моя люба Кицю, мов зайчик сонячний, ковзає по хлопцеві, народженому під знаком Овна, не чекай від нього тривалих залицянь та естетично значущих фраз. Щоб йому сподобатись, треба бути простішою, але мати розумний вираз обличчя і тихий приємний голос. Овнам ніколи приглядатися і прислухатися, вони — жерці «кохання з першого погляду». Але воно, це саме кохання, обов'язково повинно бути справжнім.

Якщо тобі, чарівнице моя, сподобався Телець, то приготуйся докласти чимало зусиль для досягнення своєї мети — зацікавити і закохати його в себе. Можна розповідати такому хлопцеві цікаві історії з власного життя, частувати чимось смачним та поживним і робити все можливе, щоб створити ілюзію, що ти: а) не вибаглива; б) мало їси; в) не любиш шоколаду і морозива; г) на тобі можна чудово економити. І в жодному разі не позичай у нього нічого, бо доведеться повертати з процентами.

Якщо твій вибір — Близнята, май на увазі, що це знак повітря. З ним можна багато гуляти, подорожувати, проводити час на природі. Коли ти впевнилася, що саме він тобі потрібен, доведеться освоїти спортивну ходьбу, накупити розумних книг і, може, навіть окуляри, а також навчитись охоче відповідати на всі його запитання. Не перебивай і не закривай йому рота, коли він «лялякає» з тобою. Старайся здаватися розумнішою, аніж ти є насправді, частіше ствердно кивай головою і уважно слухай. Тоді твій обранець зрозуміє, що кращої дівчини йому не знайти, і залишиться з тобою назавжди.

Якщо у твої тенета потрапив Рак, зваж на те, що це надзвичайно вразлива і сентиментальна людина. З ним завжди треба по-доброму, лагідно і м'яко. Спочатку спробуй завоювати його довіру, познайомся з його батьками та всіма родичами, прихвалюй кожен його вчинок, радій кожній його перемозі. Звичайно, це тривалий і нелегкий процес, але мета виправдовує засоби. Коли він до тебе звикне, то не захоче розставатися з тобою ні на хвилину і буде уважним і добрим другом на все життя.

Ну а Лева можна завоювати, навіявши йому, що ти, Кицю, зовсім не зазіхаєш на його свободу. Переконай свого «царя звірів», що він може ходити наліво і направо, коли йому заманеться, не питаючи твого дозволу і не виправдовуючись за свої вчинки. Це, звісно, тільки теорія, а на практиці, моя відважна приборкувачко хижаків, усе буде виглядати зовсім по-іншому.

Життя і спілкування з Левом буде наповнене радістю, блиском, навіть, я б сказав, вишуканою помпезністю. Але й ти повинна бути на висоті: доглянута, охайна, одягнена зі смаком, випромінювати радість і щастя поруч зі своїм обранцем.

Ну а якщо, Кицю моя перебірлива, ти вирішила пов'язати своє життя з Дівою, не спіши робити передчасні висновки. Діву пізнати нелегко. Такий хлопець, як правило, страшенно пунктуальний. Він настільки заглиблений у свій світ і свої власні проблеми, що може не помічати речей, які для тебе надзвичайно важливі. Його цікавить не саме почуття, а його зміст і внутрішні мотиви. Кожна річ, що оточує Діву, повинна мати своє місце, хаос руйнує його самолюбство. Він захоплюється літературою, особливо любить поезію. Це може стати, Кицю моя начитана, козирем у твоїх руках.

Для хлопця з-під знаку Терезів важливе елітне поводження, як говорять: «Усе хай-фай!» Ти можеш розпитувати його про те, якому запаху вишуканих парфумів він надає перевагу, якими стравами любить смакувати, якою музикою захоплюється, навіть про те, який час доби він більше любить. В очах такого хлопця ти «злетиш» на нечувану висоту, і він вишиє твоє ім'я на манжеті своєї сорочки золотими нитками. Цей хлопець не скупий на компліменти і сам їх любить. Йому цікаво знати всі світські новини, і він зовсім не проти створити сім'ю, виходячи з «розрахунку». Кому що...

Ну а якщо тобі, Кицюню, кортить відчути щось емоційно-розбурхане та екстравагантне, шукай Скорпіона. Він здатен на все, але в тому випадку, коли ти чимось його причаруєш. Не сумніваюсь, що дівочої чаруючої «зброї» у твоєму арсеналі знайдеться чимало. Отож готуйся, моя прекрасна і зваблива, до нав'язливих переслідувань хлопця-Скорпіона. Для нього характерне почуття підозри до всього довкола, особливо до всього хорошого. І якщо тобі вдасться розсіяти всі підозри свого обранця, ви переживете разом багато цікавих і радісних моментів у житті. Для того, щоб утримати коло себе Скорпіона, астрологи радять частіше пригощати його гострими стравами, ходити з ним у походи, не боятися скочити з парашутом чи піднятися на крижану вершину гори. Тільки, Кицюню, не перестарайся, не доведи хлопця до гастриту або ж виразки шлунка.

Зупинивши свій вибір на Стрільці, ти можеш бути певна, що кругосвітня подорож, розкішна квартира і багато-багато інших «земних благ» у тебе попереду. З таким хлопцем легко витрачати гроші (звичайно, якщо вони є). У нього відкрита душа, грандіозні плани і великий апетит під час їжі. Якщо ти, Кицюню моя мрійлива, відчуваєш, що життя на широку ногу — для тебе, можеш сміло пов'язувати свою долю з людиною, народженою під знаком Стрільця. Але попереджаю: для здійснення своїх задумів він потребуватиме не лише моральної підтримки, а й матеріальної. Перевагу в його рейтингу одержують бізнес-леді міжнародного стандарту. Тож учи іноземні мови (побільше), пізнавай культуру й традиції близького і далекого зарубіжжя. Стрілець буде просто щасливий мати справу з такою освіченою і цікавою дівчиною.

Якщо тобі сподобався Козерог, більше прислухайся до своєї інтуїції. Яким було твоє перше враження про цього хлопця, таким він і є насправді. Зі сторони він виглядає надто серйозним і пригніченим своїми вигаданими проблемами. Якщо ти, Кицю, практична і оптимістично настроєна на життя, крім того, любиш працювати, кращого варіанту, ніж Козерог, шукати не треба. Ти цілком підходиш на роль окраси та розради в його житті. Козерог буде берегти тебе, як коштовний камінь. Тільки доведеться постійно «допомагати» йому висловлювати свої почуття до тебе.

Якщо серед великої кількості хлопців твій вибір упаде на Водолія, тоді запам'ятай, що він фаталіст, вірить у Долю і захоплюється всім нетрадиційним, наприклад, нетрадиційна медицина чи екстремальні види спорту. Астрологи рекомендують любити Водолія разом з його друзями, родичами і захопленнями, бо самого по собі його просто не існує. Серед людей цього знаку зустрічаються надзвичайно протилежні характери. Дивись сама, який більше до вподоби, але старайся завжди бути веселою і не розкривай своїх емоцій до кінця. Водолії люблять загадкових дівчат.

А якщо тобі, Кицюню моя вибаглива, сподобався хлопець з-під знаку Риб, готуйся до протиріч. Він то мовчить, то говорить забагато, коли його ні про що не питають. Іноді може здаватися, що він зовсім не від світу цього: усьому вірить, усім довіряє. Цей хлопець — великий мрійник, якого дуже легко розігрувати і «ловити на гарячому». І якщо ти трошки постараєшся, він охоче повірить, що ти найкраща, і стане тобі вірним другом.

Що ти знаєш про каміння?

Щось, без сумніву, вже знаєш. Скажімо, яке буває каміння, на які групи воно поділяється і т. д. Ну звичайно, якщо тобі пощастило прочитати мою попередню розповідь, то і про талісмани весняних місяців тобі відомо вже чимало. А надворі вже літечко... Чи не пора нам поговорити про каміння літньої пори. Адже літо також має свої кам'яні амулети.

Червень — місяць білих перлинок

Ти вже знаєш, що каміння поділяється на коштовне та напівкоштовне. А от перли не належать ні до тих, ні до інших. Це можна сказати і про корал та бурштин.

У сиву давнину греки вважали, що перли є не що інше, як затверділі сльози Океанід, прекрасних доньок могутнього царя Океану. А в середні віки люди вірили, що перли — це сльози ангелів, які, скапуючи з неба у воду, перетворювалися на коштовності.

Але греки все ж таки були найближчими до істини щодо походження перлів, адже кожна перлинка народжується на дні океану чи річки, хоча і не зі сліз тисяч сестер Океанід, але з виділень мантії незлічимої кількості також «діток Океану» — молюсків, організм яких здатний виробляти перламутр. Утворюється кожна перлинка всередині молюска, коли в його мушлю потрапляє чужорідне тіло, скажімо, якась піщинка чи хробачок-паразит.

З давніх-давен перли були улюбленими коштовностями багатьох жінок світу. Понад 2500 років на нашій планеті вивчають, обробляють підводні мілини, де закладені перлові скарбниці. Колір перлинок залежить від їхнього місця народження, в кожному морі вони інші: білі, сріблясті, срібно-сірі, голубуваті, рожеві, жовтуваті... Навіть формою морські перли відрізняються від річкових. Знайдені на дні моря перли — круглі та великі, з річкового дна — дрібні та подовгасті.

Одна з найкрасивіших жінок давнього світу, цариця Ассирії Семіраміда, завжди одягала на свята сім низок рожевих перлинок. Гадаю, це про неї згадує біблійний цар Ірод, обіцяючи красуні Саломеї щедру відплату за один лише танець: « У мене є таке перлове намисто, немов ясні повні місяці хтось нанизав на сяючі промені. Можна подумати, що це п'ятдесят місяців, виловлених золотою сіткою. Його колись носила прекрасна цариця на своєму білому тілі, наче вирізьбленому зі слонової кістки. Коли ти одягнеш це намисто, також будеш царицею» *(Оскар Уайльд «Саломея»)*.

Жінки легендарної Еллади носили перли, щоб доповнити блиск своїх очей і оберегти своє серце від нещасливого кохання. У Древньому Римі перлове намисто урочисто вручали переможцям у змаганнях з квадриг. Ця назва походить від латинського слова «четвірка», саме так називали двоколісну колісницю, запряжену четвіркою коней в один ряд. Оздоблення весільних зачісок та суконь перлами бере свій початок ще в епоху Відродження. Наприклад, архівні документи повідомляють, що польську принцесу Ядвігу в день весілля змушені були вести до вівтаря два чоловіки — її наречений та його рідний брат. І зовсім не тому, що дівчина пручалася шлюбові з баварським принцом, а через надмірну вагу її чудової шлюбної сукні. Бідолаха ледве-ледве переставляла ноги, несучи на собі тисячі перлин, якими була оздоблена ця сукня. За тодішньою модою, за нареченою тягнувся довжелезний шлейф. Так-от, шлейф цей був настільки важким, що його допомагали «волочити» принцесі аж три пажі. Уявляю, про яке важке сімейне життя могло думатись у таких перлових «тенетах»?

Слов'янські народи також належно оцінили красу перлин і любили оздоблювати ними свій одяг. Особливо часто можна було побачити їх на святковому вбранні духовенства та образах. У записках барона Гакстгаузена, який багато мандрував слов'янськими землями, згадується: «На образах Богородиці та різних святих лише руки були звичайно намальовані фарбами, а одяг був покритий золотою ризою. Найцінніші образи коштували значно дорожче, бо замість золотих риз були щільно вкриті перлами, золотом та коштовними каменями. Мабуть, в одній тільки Троїцькій лаврі перлів тих є більше, ніж у всій Європі».

Сьогодні багато промислових виробників у Японії, Австралії та США освоїли методи штучного вирощення перлин, використовуючи здатність молюсків утворювати перламутрову речовину. Вироби, виготовлені зі штучних перлів, трохи дешевші, але не менш красиві.

Липневий оберіг червоного кольору

Липень у народі називають полуднем року. Мабуть, тому будь-яке каміння червоного забарвлення є талісманом цього місяця. Та справжнім липневим оберегом серед каміння вважається сердолік, що є різновидом халцедону. У назві цього каменя залишився слід від імені його далекого родича, червоно-бурого сарда, або сардера. Ця назва походить від міста Сардіс, що в Малій Азії, де за часів античності велася активна торгівля кольоровим камінням. Якщо подумати логічно, то сердоліком можна назвати те, що близьке і миле серцю. «Носи сердолік при собі, бо інакше не буде у тебе щасливої долі. Сердолік у твоєму домі зробить його раєм», — ці та багато інших порад були записані у древній книзі ворожінь та примовлянь.

На Заході сердолік має ще одну назву — карнеол. У книзі «Лапідарії» єпископа Марбода сказано: «Коли носити карнеол на пальці чи на шиї, він допоможе втихомирити сварки та спалахи зла, що виникли в суперечках між людьми. Придатний він для лікування ран, спиняє кровотечі і загоює рани». Недаремно вважають сердолік щасливим каменем, рятівником від багатьох недуг, здатним заспокоїти нерви. Сердолік до сьогодні використовують у нетрадиційній медицині. Він покращує обмінні прцеси в організмі, лікує захворювання шкіри, заспокоює нерви. Якщо, лягаючи спати, приклеїти сердолік лейкопластирем нижче пупка — проблеми з травленням як рукою зніме. А водою, в якій кілька днів лежав сердолік, можна промивати рани для швидшого загоєння.

У часи античності із сердоліку було прийнято вирізати зображення богів, героїв та чудовиськ. Збереглися до сьогоднішніх днів портрети Геракла, Ахілла, Медузи Горгони і навіть цілі сюжети із зображеннями людей, тварин і міфологічних персонажів, вирізаних на камені. А серед єгипетських реліквій часто археологам зустрічався священний жук-оберіг, також зроблений із сердоліку. Таку прикрасу знайшли в гробниці єгипетського правителя Тутанхамона.

У Середній Азії та на Кавказі й донині в моді жіночі ювелірні прикраси, інкрустовані сердоліком та бірюзою.

Золотий талісман серпня

А третім амулетом літньої пори, коли в серпневу зелень вкраплюється позолота, а в повітрі відчувається подих осені, вважається хризоліт. Золотисто-зелене забарвлення цього коштовного каменя дуже вдало відповідає кольоровій гамі та настроям закінчення літа.

Хризоліт у перекладі з грецької мови означає «вечірній смарагд». Колись у країни античного Середземномор'я — Єгипет, Грецію, Рим — цей камінь привозили з острова Забергед, що в Червоному морі. Один з таких каменів потрапив до історії. Про це свідчить розповідь древнього ученого Пілінія Старшого. Саме з великого зеленого хризоліту видатними майстрами був створений монокль римського імператора Нерона. Великий володар ніколи не розлучався з цим «чарівним» приладом, любив спостерігати крізь зелену лінзу за боями гладіаторів. І горезвісну пожежу в Римі Нерон також бачив крізь свій монокль. Довгий час навіть існував вираз «Неронів смарагд», та після досліджень цього смарагду виявилось, що це справжнісінький хризоліт.

Зустрічається цей камінь і в посланцях неба — метеоритах. У 1749 році на територію Єнісейського гірського пасма упав величезний метеорит. Місцеві племена прийняли це явище за політ божества. Лише в 1772 році на місце падіння метеорита прибула наукова експедиція під керуванням Петра Палласа. Здивуванню вчених не було меж — окрім самородного заліза, у метеориті було виявлено дуже багато ювелірного хризоліту. На честь ученого-відкривача кам'янозалізні метеорити назвали паласитами.

Хризолітом якийсь час називали й інше золотисто-зелене каміння. Наприклад, апатит, зелений топаз, жовто-зелений корунд. Так тривало доти, поки в 1968 році міжнародний з'їзд ювелірів у Лондоні не постановив називати хризолітом прозорий та напівпрозорий камінь золотисто-зеленого відтінку, інша назва якого була олівін. З того часу хризоліт став талісманом серпня.

Він вважається чудовим засобом проти депресії та ревнощів. Якщо тобі сняться жахи, поклади під подушку хризоліт і можеш спати спокійно. А ще, кажуть, він стримує свого власника від передчасних запальних рішень, стимулює розсудливість та рівновагу. Цей камінь не дуже твердий, приблизно, як віконне скло, тому носити його треба надзвичайно обережно. А то мало чого!..

БЕЗУМНО РОЖЕВА ПАНІ

Сонце. Літо. Барви. Квіти. І одвічна проблема: як зробити так, щоб усі бачили: ти — це ти, і ніхто інший! Після минулого літа мене, наприклад, ніякими обіцянками не затягнеш у фіолетову сукню чи штани — хай би хоч сама англійська королева просила. Бо для мене зараз фіолетовий колір — символ чогось загального вжитку, а хіба може бути індивідуальність загального вжитку? Доведеться щось своє вигадувати, а тут не зайво і чиїмось досвідом скористатися. Про Коко Шанель ми вже розповідали, про Кардена — ще не час... Розповім я про одну цікаву даму італійського походження.

Не проходьте не спинившись!..

Кожен, хто проходив повз шаленого кольору рожеву вивіску її салону, бачив, що його власниця не лише закохана в екстранеординарні речі, а й переповнена ультрапрогресивними ідеями. За вітринами були 1930-і роки.

Ельза Шапареллі стала важливою постаттю, визначила напрямки моди десятиліття в Парижі та Голлівуді. Вона одягала Глорію Свенсон, Марлен Дітріх, Норму Ширер та Клодет Кольбер. Її прихильники поділились на два табори: ті, хто охоче приймав новинки екзотичної моди, і ті, хто їй допомагав їх творити. Мей Уест, тогочасна кінодіва, якось прислала Ельзі у Париж свій гіпсовий макет фігури — для примірок. Надихана плавними лініями талії, стегон та ін., Ельза тут же вигадала надати обрис жіночої фігури флакону для нових парфумів. Вони й посіли центрове місце на вітрині салону пані Шапареллі.

Життя — мов крій химерний

Народилась Ельза Шапареллі в Римі 1890 року в заможній родині. Захоплювалась філософією та поезією. На цей час бути освіченою жінкою було, щонайменше, непристойно. Але не для Ельзи Шапареллі. У 23 роки вона відправилася в Англію допомагати одній заможній матроні створювати притулок для сиріт. А на початку 1914 року одружилася з графом Уїльямом де Вендтом де Керлором. Він був старший за неї, пихатіший, заможніший. Треба зізнатись, що Ельза не вважала себе красунею, зате граф видавав себе за містера супердосконалість. Наступного тижня після їхнього одруження він почав скакати у гречку то з однією, то з іншою «перепілочкою», а Ельза тим часом мріяла про мистецтво. Згодом у самозакоханого графа почався бурхливий роман з Айседорою Дункан, а 29-річна Шапареллі народила доньку Івонн, яку ніжно називала Гого. Такий шлюб не міг тривати довго, тому невдовзі Ельза розлучилася.

У червні 1922 року пані Шапареллі повернулася з крихіткою Гого у Париж, де й почала обертатись у мистецьких колах. Візуальне мистецтво, а особливо висока мода, стали її найбільшою пристрастю.

Минуло небагато часу, і у світ вийшла помада Ельзи Шапареллі із грайливими губами жінки-вамп «шокуючий блиск». У 1939 році на радість усім сюрреалістам відкрився її салон і проіснував аж до II світової війни. Туди вчащала пані Ельза на роботу з чорною оксамитовою сумочкою у формі телефону з вишитим золотим диском, яку створив їй найбільший друг Сальвадор Далі.

Велика вигадниця-сюрреалістка

Незважаючи на елегантну простоту ліній — у цьому вона перекликалася з мадемуазель Шанель, — Шапареллі не скупилася на прикраси до своїх простих чорних костюмів, форми яких було навіяно чим завгодно: враженнями від цирку, війною, астрологією...

1936 рік позначений був осінніми та пастельними тонами, Шапареллі ж ввела в моду яскравий, фосфоричний, «шалений рожевий колір». У той час, як інші дизайнери експериментували з целофаном, Ельза захопилась родофаном — сумішшю целофану та інших синтетичних матеріалів, який нагадував скло, прозоре або матове. З нього виготовляла блузи, шарфи і пляжні костюми. Сама ж пані Ельза говорила, що на такі дивовижі її надихнули газетні капелюшки продавщиць на рибному ринку Копенгагена.

Шапареллі полюбляла незвичні, невідповідні матеріали: джутову мішковину для денного одягу, твіди — для вечірнього. Для інших видів одягу вона використовувала стрілки контрасних кольорів: спочатку в спортивному одязі, потім у вечірніх туалетах. На ті часи це було революцією. Та найбільш шокуючим був набіг Шапареллі на сюрреалізм.

Трикотажні вироби Ельзи мали в собі мотиви африканського мистецтва та кубізму. А з появою сюрреалізму Шапареллі та Сальвадор Далі створили капелюх-туфлю з каблуком «шалено рожевого» кольору. (Ідея дружини Сальвадора Далі — Гали. Сама вона носила костюм з кишенями у формі губ.) Капелюх-каблук придбала велика модниця Дейзі Феллоуз. Потім були не менш фантастичні капелюхи: «Курчата в кошику», «Каламар», «Гусяче перо»... Капелюх «Бараняча відбивна» слід було носити з костюмом з вишитими баранячими відбивними.

Сальвадор Далі приклав руки до знаменитого плаття «Крапля Шапареллі», яке теж треба було носити з беретом та справжніми краплями (цю ідею в 70-х роках підхопили панки).

За лаштунками сюрреалізму

Часи, коли творила Шапареллі, вражали строкатістю. Поява нових, досить-таки революційних напрямків, зробила переворот у мистецтві взагалі. А мода — яскравий тому приклад.

Сюрреалізм став провідним напрямом в образотворчому мистецтві 1920-30-х років. Він вийшов з мистецтва ладу антихудожницького напрямку в роки І світової війни. Сюрреалізм намагався дати позитивне вираження підсвідомого та ірраціонального (нерозумного) в людині. Розпочався він у 1924 році, коли поет Андре Бретон написав «Сюрреалістичний маніфест».

«Стій, дивись і слухай»!

Цю фразу любила повторювати Ельза Шапареллі відвідувачам. Свого часу сильного жаху нагнало на традиційних шанувальників моди «плаття з омаром». Малюнок зображав величезного омара з галузками петрушки. Була ще сукня з величезним білим морським птахом навколо горла та чорними вечірніми рукавичками з золотими нігтями, нашитими ззовні. А що вже казати про пальто з кишенями «під шухлядки від серванта»!? Все це прикрашали флуоресцентні брошки та пояси, які защіпались на висячі дверні замки. На матерії витискали коней, слонів, клоунів, іноді вставляли кору дерева, солому, скло... Вражали буйною фантазією гудзики-джмелі, горіхи, карамельки, пір'я, цвіркуни, гітари, баранячі голови. Вони якщо не світились, то щось награвали, коли їх відкривали.

Для екстравагантних дам Ельза придумала рукавички із вставними сірниками і смужкою для запалювання. І переконувала всіх, що річ ця не лише унікальна, а й практична.

Іншим помічником Шапареллі був Жан Кокто. Він створив намисто із керамічними фруктами, таблетками аспірину та металевими комахами, яких «садив» на прозорий пластик. Здавалося, що вони вовтузяться по шиї. Кокто надихнув Шапареллі на жакет із жіночим профілем та нашитими зверху рукавами, які «складалися» на талії, та імітацію жіночого волосся з золотих коралів.

Любила пані Шапареллі шокувати всіх навколо. Їй це вдалося, беручи до уваги, що її найбільшою сусідкою в моді і конкуренткою була Коко Шанель. Їх називали конкурентками, та насправді кожна займала свою нішу у світі моди. Померла Ельза Шапареллі в 1973 році, але її ідеї досі дивують найбільших модників.

Літаюча слава Летиції Касти

Сказав би мені хтось: «Кицю, сьогодні до тебе підійде знаменитий французький (американський, мексиканський) фотограф, сфотографує, а завтра тобі запропонують контракт на два мільйони», — нізащо не повірила б. Тому що так не буває. Бо щасливі випадки на те й випадки, щоб траплятися випадково, час від часу. Ні, якби до мене такий фотограф підійшов, я б нічого проти не мала. А якщо не підійде? Що ж його так до пенсії сидіти і чекати? Дзуськи, я спочатку отримаю диплом дизайнера, менеджера чи перекладача, а з фотомоделізмом (як каже Колібрик) — уже як пощастить. Тим паче, що й щастить найбільше тим, хто ніякого везіння від життя не сподівається. От, наприклад, Летиція Каста, яка маленькою бігала квітучими луками Нормандії і гадки не мала, що колись її, таку нічим не особливу помітить фотограф із паризького журналу. Вона своєю зачіскою під хлопчика нагадувала старшого брата і поводилась, як хлопчик. А доля взяла та й подарувала маленькій Летиції свою широку усмішку. І відтоді життя її полетіло на швидких колесах.

Не хочу бути зеленим горошком!

Це одне з багатьох бажань, яке висловила відома тепер модель Летиція Каста на сторінках одного вельми популярного журналу. Чому? Бо вона ніколи не піддавалась на провокації дієт і котлет, була такою, як її змоделювала матінка Природа, і мало в чому собі відмовляла. «Я пишаюся тим, що є така, як є. Це просто чудово бути справжньою жінкою, а не зеленим горошком: простерилізованим і вивареним».

Коли Летиції було 15, вона відпочивала на Корсиці із своїми батьками. Будувала піщані замки, бавила молодшу сестричку, раділа сонечку під хмарами... Аж тут нагодився саме тоді і саме туди фотограф з модельного агентства «Madison Models» і поклав свій об'єктив на перспективне дівчисько. Переговоривши з її батьками, він запросив юну леді до Парижа на пробні зйомки. Батьки мляво протестували та удавали, що відмахуються руками й ногами. Але Летиція насіла на своїх предків і врешті-решт переконала: це ж яку дірку в голові треба мати, щоб не схопити за хвіст жар-птиці, яка сама летить у руки! Подіяло.

Думка про місто над Сеною бентежила її юнацький розум, та й однокласникам так хотілося довести, що ти не тільки біля дошки стовбичити вмієш! «Достигала» Летиція трохи раніше, аніж її однолітки, тож де було їм з нею тягатись. А от про те, якою невпевненою і розгубленою була вона на перших фотопробах, її однокласникам, звичайно, не треба було знати. Не дивно, адже вона опинилась у самому епіцентрі дорослого життя, не маючи навіть кількох крапель життєвого досвіду. Життя закрутило її на великій барвистій каруселі, і відчуття це було фантастичним.

Вінсент Петер, засновник модельного агентства, одразу помітив у юній Летиції щось таке, чого не було в інших моделях — якесь особливе свічення душі. Саме це і переконало його, що з Касти вийде справжня кастова модель. Часу не гаючи, він швиденько підхопив юнку попід руку і попрямував до дверей дуже занятої Оділь Саррон у французькому журналі «Elle». Дорогою до неї майстер устиг пояснити юній леді: «Розумієш, Оділь — дуже зайнята жінка, і її практично неможливо застати. А домовитись про зустріч по телефону взагалі немислимо». Та він був упевнений, що Летиція їй сподобається, тому й ризикнув прийти без попереднього запрошення. Як то французи кажуть, хто не ризикує, той не п'є шампанського.

З цього все почалося

Оділь так само сподобалась юна Летиція Каста, як і Вінсенту Петеру. Плани та мрії, а тим більше нові творчі задуми по-

чали набирати висоти та швидкості. Кілька тижнів потому Летиція з'явилась в італійському журналі «Glamour», і відтоді запрошенням не було кінця-краю. Усмішка Летиції прикрасила такі мегавидання, як «Vogue», «Elle», «Cosmopolitan», «Sport Illustrated» і навіть «Rolling Stone». А в 1998 році Летиція насмілилась продемонструвати світові свій вишуканий костюм Єви. Правду кажучи, дехто навіть побоявся розповсюджувати журнал, таке вже все було в Летиції досконале та відверте... Та все ж гола правда перемогла: юну модель визнали однією з найкращих моделей року. Тепер у послужному списку Летиції рекламні компанії «Victoria's Secret», «L'Oreal», «Yves Saint Lauren» (парфуми «Baby Doll»), «Chanel» (парфуми «Allure»), «Ralph Lauren», «Givenchy» (парфуми «Fleur d'interdit»).

Пол Марсіано, засновник і арт-директор «GUESS», котрий вже встиг відкрити світові Клаву Шиффер, якось згадав: «Коли я вперше побачив Летицію, то спочатку подумав, що вона заблукала в нашій агенції. Їй від сили можна було дати років 12. Та коли я пильніше придивився до цієї юнки, то просто подивувався її довершеним формам та привабливим рисам». Отож компанія «GUESS» першою стала на повному серйозі популяризувати Летицію не лише в Америці, але й у всьому білому світі.

Сміливим розчерком пера

У 1996 році Летиція сміливим розчерком пера ставила підписи під карколомними контрактами компанії «Victoria's Secret», за що стала однією з п'яти кращих моделей компанії, відомих як Ангели. А в 1999 році вона погодилася прикрашати обкладинки календаря «Pirelli». Фірма ця виготовляла шини, тому коло її потенційних клієнтів було досить-таки вузеньке... А Летиція просто вибила їх із колії — шини покотились по світу зі швидкістю дивних бажань... Журнал «Paris Match» розспівався оваціями і великодушно, не шкодуючи пестливих епітетів та зменшувальних суфіксів, охарактеризував Летицію приблизно так: «Душі всіх зірок 50-х реінкарновані в образі Летиції!» Отак-от...

Дивні стосунки склались у юної леді з тигром модельного бізнесу Ів-Сеном Лораном. Все почалося у тому ж таки, сповненому голої правди 1998 році. Усе це вона, Летиція Каста, надихнула світового модника на створення чудового весільного вбрання з нагоди 40-річчя творчої діяльності маестро. Для мосьє Лорана це було справжнім пахучим букетом ідей. Він навіть вирішив зробити спецгардероб для публічних виступів мадемуазель Летиції. Таким привілеєм, між іншим, користувались тільки яскраві кіноособистості: Катрін Деньов, Жанна Моро, але аж ніяк не модельки.

З подіуму та на екран

Кар'єра модельки коротка — вже в 40 років вони йдуть на пенсію і тішаться тим, що перегортають альбоми з фотофактами своєї колишньої слави чи сідають за мемуари. Таких перспектив Летиція собі не бажала, тому й почала думати про альтернативу.

Думала Летиція, думала і надумала зіграти у фільмі «Остерікс та Обелікс проти Цезаря» пліч-о-пліч із самим Жераром Депардьє. Бюджет фільму замакітрив би голову не одному грошоману — 50 мільйонів зелененьких... Була б я хлопцем, то присвиснула б з подиву. Але оскільки я — Киця, то скажу тільки, що це найдорожчий фільм за всю історію французького кіно. Стрічка прогриміла гучними аплодисментами по всій Європі. Летиція зіграла роль Фалбали, галльської красуні, котра користується своїми природними чарами-принадами, аби відволікати недолугих римлян і допомогти герою Депардьє та його воїнам розгромити завойовників. Перемогла героїня не лише римлян, а й гарячі серця своїх шанувальників. Потім знялась Летиція ще в одному фільмі. І це, мабуть, тільки початок.

А сьогодні сидить собі Летиція Каста у власному будиночку, рахує зароблені гроші та думає, що б то собі ще купити — машину, квартиру чи спортзал? А чому б і ні, в її безрозмірній кишеньці дзеленчить уже понад 4 мільйони чесно зароблених доларів. Мені б хоч половину!

Рахує гроші і думає: «А що було б, коли того дня на Корсику не приїхав би фотограф Вінсент Петер і не побачив мене на пляжі?» Думає — і аж мурашки по її гарненьких плечиках бігають. Чи було б життя таким летючим, осяйним, таким популярним, якби не той ВИПАДОК?

Отже, про ведмедів.

Король Клондайку промовчав у задумі, яку й важко було збагнути комусь із присутніх. Кожен, хто зручно вмостився, було, на ганку отелю, присунувся ближче і повністю перетворився на уважність.

— Вже коли ми почали про них балакати, — продовжував він, — то на Алясці, скажу вам щиро, ведмеді бувають різні. От, приміром, на Літл-Пеллі влітку, коли вони живляться виключно лососем, їх там стільки, що ані білий, ані червоношкірий не наважаться туди носа потикнути, навіть не просіть. А в Рампартських горах мандрують такі дивні ведмеді, що всі, хто хоч раз «здоровкався» з ними, прозвали раз і назавжди «кособокими грізлі». Прозвали їх так за те, що ходять по схилах косо-криво, та й лапи в них з одного боку значно коротші, аніж з іншого. Такому ні кроля не наздогнати, ні косулю не вполювати, хоч би летів собі на останній ведмежій швидкості. Він, бідака, одразу перевертається довгими лапами догори цапки, а короткими — вниз. Та-а-а, дивна тварюка... Це було так, до слова, а розповісти хотів я вам не про нього, ні.

На Юконі мандрує ще один різновид ведмедів, так у того лапи такі, що й ківш екскаватора позаздрив би. Величезна бестія, злісна, нестримна і яра... Тож і не дивно, що місцеві прозвали його «плішивий — грізлі». Полювати на нього відважуються лише білі, та й то ті, хто не тямить, на що погоджується. Індіанці ні за які мисливські скарби не погодились би йти на цього звіра — не такі вони вже нерозважні, як нам здається. До того ж, ведмеді ці норовисті, лиш не всім про це відомо. Вони ніколи, нікому і нізащо не ступаються зі шляху. Гордість з них так і пре, повірте на слово. Адже мені самому довелося пережити таку зустріч.

Перш ніж приїхати сюди, я навіть до голови не брав собі ведмедів та іншої лісової звірини. Що там було мені розказувати про чорних чи бурих ведмедів та ще й присадкуватих... Їх, зрештою, ніхто тут і не побоювався. А от коли ми оселились на своїй ділянці, пішов я в гори, аби надибати там гідне топорисько для своєї сокири.

Ішов я собі, не поспішаючи, бо хотів одразу й місцевість вивчити, і красою місцевою помилуватися. А недалечко було розгалуження, де жив старий наш приятель Джо Коник (авжеж, так його прозвали місцеві) — треба було позичити в нього рубанок.

У моїй кишені зручно вклалась скибочка хліба та кусочок сала, а в другій — кілька сухариків — на той випадок, коли я вже зовсім зголоднію чи зіб'юсь ненароком з дороги. Та вже, повірте мені на слово, цей сніданок знадобився мені набагато раніше, аніж я встиг п[illegible] снідати. Отаке-то.

Нарешті серед сосен я натрапив на пригожу берізку, з якої збирався зрубати собі добру гілляку на топорище. Я вже, було, замахнувся сокирою, та випадково зиркнув під гору. Бачу — просто на мене валить здоровезний ведмедище, похитується і лапами повітря розгрібає. Так-так, це був плішивий, але тоді я ще не знав, наскільки це небезпечно для мого життя і, певна річ, не зважав на дурного ведмедя.

«Хочу я бачити, як ти накиватимеш від мене своїми клишоногими п'ятами!» — підбадьорив я сам себе і про всяк випадок заховався за деревами. Почекав я, поки він наблизиться на кроків сто, а тоді як вискочу з засідки на галявину, як закричу на всю горлянку та [illegible] увесь ліс!!! «Ну, — гадаю, — зараз він од мене поскаче геть, як той коник-стрибунець, тільки гузкою засвітить між галузям!!!»

Та не на того напав! Він лиш своєю волохатою башкою тріпонув і повалив на мене з новим азартом. Я, звичайно, ще дужче заверещав, так, що й сам себе почав боятися, а він, мов оглух на старості ведмежих років...

— Ах ти ведмежа підлото! — розгнівався я на клишоногого нахабу, — змушу ж тебе врешті звернути з моєї дороги! Зірвав я шапку з голови, почав махати нею назустріч плішивому, а сам кричу, мов скажений, мов мене тисяча бліх кусає по всьому тілу.

А впоперек стежки лежала товстезна каліфорнійська сосна, що її, видать, бурею повалило —

мені саме по груди. Добіг я до неї, зупинився на мить, а той лисий впертюх сопів за мною і не думав робити навіть найменшої паузи — валив просто мені на голову. Отоді вже непереливки було. Клишоногий став дибки і поліз через оту саму сосну — і тут я залементував, наче дикий індіанець на стежці війни, та й зацідив йому своєю шапкою межи очі, а [illegible]м — ноги на плечі, язик на бороду і гайда звідти...

Та слухайте далі, що там було. Обігнув я повалене дерево і щодуху помчав згори надолину, а той лисий-босий, наглота-пілота з кожним стрибком наздоганяв мене, майже на п'ятки наступав... Під горою була відкрита низовина, вся в купинах, у півмилі завширшки, а за нею — ліс. Я був упевнений: тільки послизнусь ненароком — і мені гаплик. Та я вибирав, де сухіше, і летів на крилах шаленого вітру. А чортяка голомозий хрипів мені просто за спиною. На півдорозі він уже й зовсім почав дихати мені в потилицю, навіть зачепив раз своєю вайлуватою лапою мене за п'ятку мокасина. Та ска[illegible]вам відверто, тут треба було терміново вмикати мозкову систему і ворушити нею зі швидкістю світла. Я збагнув у мить секунди, що ніяк від нього мені тепер не відкараскатись, з'їсть він мене разом із моїм сніданком, та ще й оближеться смачно. А я не вважав себе таким уже й калорійним, аби віддаватись на поталу ведмедям. І з розгону дістав свій сніданок, аби від щирого серця віддати нападнику.

Озирнувся я тільки тоді, коли дістався до лісу. Плішивий чортяка в той час наминав мої сухарики, а в мене мурахи по шкірі заповзали: отак зараз би він і мною смакував, навіть не подякувавши... Ходу я не збавляв ні на мить — нема дурних! Біг з усіх ніг, а тут саме поворот. Вибігаю, та очам своїм не вірю — хочете, вірте, а не хочете, то перевірте, — мені назустріч ще один голомозенко! Зачув мене, фиркнув носом — і атакує! Я миттю розвернувся на всі сто вісімдесят градусів і — драпака назад... та так, що про першого ведмедя зовсім забув. А він тут як тут — жене, мов навіжений, певно, хоче мене на десерт посмакувати та переконатись, що я такий же апетитний, як і мій сніданок. Помітив він мене — і морда його ведмежа так і розпливлась у задоволеній посмішці. Кинувся він на мене зі своїми ведмежими обіймами і як гаркне на радощах! А за спиною інший, та й собі гарчати...

Я миттю збочив у чагарі, мов ошпарений, продираюсь через терня, аби лиш подалі від цих двох ненажер. І раптом — гиц! — у самій гущавині чорної смородини я наскочив на щось живе і тепле. А воно як дасть мені ляпаса, так що я просто впав, мов підкошений! Зверху щось на мене гупнуло, і я вже почав поволеньки прощатися зі світом... Гадаю, тепер уже мені точно гаплик, та жити ж хочеться: вовтузитися треба, боротися бодай з останніх сил... Зчепились ми, по землі борюкаємось, раптом чую: «Допоможи, Боже! Мамо моя рідна!» Придивився — а то людина, а я мало не вкоротив йому віку!

— А я гадав, що ти — ведмедисько! — кажу йому. Він навіть схлипнув від несподіванки і втупився на мене.

— І я так гадав, — щиро зізнався він.

За ним, як і за мною, теж гнався грізлі, а той від нього дременув у чагарник. Отож-бо ми вважали, що і я, і він — ведмеді. А на стежині тим часом здійнявся такий дикий ведмежий вереск і лемент, що ми уже й не знали, що робити далі... Підлізли обережно до краю і побачили, як наші два нападники тлумлять один одного... Прожогом кинулись до старого Джо Коника, аби позичити рушницю і «підсмажити» цих двох бестій, але... ви не повірите: коли ми повернулись на те саме місце, обидва голомозих уже були «готові». Не могли один одному поступитись на стежині, тому й почубились не на життя, а на смерть.

— Так-от я й кажу: якщо вже говорити про ведмедів...

Смачні наслідки великих відкриттів

Що було би, якби сонце сходило на заході, а сідало на сході? А якби не було всесвітнього тяжіння? А що, якби слони були смугасті? А що було б?..

Запитань — сила-силенна, а де на них відповіді? А вони ой як потрібні! І вирішив я, коли виросту, створити нову науку під назвою щобулобилогія. Класно звучить, майже як біологія, тільки довше, солідніше. А що жодна наука не виникає на порожньому місці, каже Крапка, потрібно, щоб на її момент були бодай розрізнені відомості — щоб було що докупи зводити. Склали ми з Крапкою програму, яка б вираховувала, що могло би бути, якби у світі не сталось тієї чи іншої події? Або кількох подій? І ввели ми пробне запитання: «Що було би, якби Колумб не відкрив Америку?» Ввели, і...

Якби Колумб не відкрив Америку, підморгуючи індикаторами, повідомила машина, то:

а) телефон винайшли б в Індії, та й то випадково;

б) світ не знав би ані Вашингтона, ані Лінкольна, ані Майкла Джексона;

в) ніхто б не винайшов хокей на льоду, і школярі б на зимових канікулах страшенно нудились;

г) ніхто не знав би тютюну;

д) не було б «Термінатора», «Термінатора-2» (Судний день), мексиканських серіалів, і півсвіту вимерло б від чорної нудьги. Друга половина змирилася б з індійськими фільмами та Мітхуном Чакроборті в головних ролях...

Дочитав до пункту «ф» — і аж волосся сторчака стало!.. Якби Колумб не відкрив Америку, ми б дотепер не знали, що таке ескімо, полуниця (її завезли з Південної Америки), картопляні чіпси (і картопля теж)... Та що там чіпси — ми б не знали, що є на світі кукурудза!

Так, та сама кукурудза, що її вирощували ще за кілька тисячоліть до нашої ери. Бо вперше цю культуру стали культивувати в Південній Америці (Перу, Чилі, Болівія). У печерах Нової Мексики було знайдено качани з листковими обгортками, які прикривали тільки основу, а не весь качан, як у сучасних сортів. Людина, окультурюючи кукурудзу, з покоління в покоління відбирала її форми і врешті-решт отримала качани, цілком укриті обгортками. Неабияке досягнення: кукурудза з обгортками краще зберігалась.

Першим з європейців кукурудзу побачив Христофор Колумб на Кубі в 1492 році. Пізніше вчені та мандрівники повідомляли про використання кукурудзи індіанцями як хлібної рослини, описували способи її вирощування.

Індіанці вживали в їжу не тільки зерна. З пилку вони готували суп. Перуанці варили або підсмажували зерна, темно-червоні форми кукурудзи використовували для підфарбовування їжі. Із стебел деяких сортів готували сиропи та вина. З кукурудзи наші предки пекли паляниці, готували найрізноманітніші страви. Кукурудзяним пилком начиняли пиріжки. Качан, волоть та пилок кукурудзи відігравали велику роль і при проведенні релігійних обрядів. Зображеннями кукурудзи прикрашали стіни храмів. Індіанці вірили в бога кукурудзи Тлалока, який був також богом родючості.

У кінці XV століття кукурудзу завезли в Іспанію, потім до Англії, Португалії, Франції, Італії. В нас її почали вирощувати в Криму, потім на півдні України.

А якби Колумб не відкрив Америку, то хіба б ми стали свідками появи такої смакоти, як кукурудзяні палички «Клас»? Ні. А взяти участь у різних цікавих конкурсах? Теж ні. А виграти приз? Ні, ні і ні! Отак-от. До речі, в зернах кукурудзи є важливі для організму солі калію, кальцію, магнію, заліза, фосфору, її білок містить незамінні амінокислоти, лізин та триптофан. Чи не досить, аби взяти пакетик паличок «Клас» і смачно-смачно ними захрумтіти?

УГАМУЙМО СПРАГУ

Як приємно на привалі спекотної днини заховатись десь у затінку з ручаєм, нахилитися до свіжої вологи, відчути дзюркотливий подих джерела і врешті-решт зробити ковток-другий цілющої вологи. Потім падаєш спиною на рюкзак, блаженно простягаєш ноги, намацуєш у рюкзаку свого «Гаррі Поттера» (дали на два дні), відкриваєш на закладеній сторінці і...

«Сучасною медициною доведено: збільшення в раціоні людини клітковини...»

Що за карамба?! Ну, Ковба-сане, прийду з походу — начувайся! Капосний котисько підсунув «Поради дієтолога»! А зараз... Робити нічого, знайомимося з порадами дієтолога. Де в нас тут «Вода»?..

Щоб волога легше утримувалась в організмі, вона має містити розчинені мінеральні солі. Ось чому в спеку лікарі рекомендують пити підсолену або підкислену, а не прісну воду. А є ще «хибна спрага» — суб'єктивне відчуття людини, викликане радше психологічними причинами, а не безводдям. З нею краще боротися... спогляданням озера, водоспаду, фонтана або сном. Один із кращих засобів поновлення водозатрат — чай, особливо зелений. Порівняно з водою його потрібно майже удвічі менше. Чорного — на третину.

Із чаєм зрозуміло. А що ще можна пити? А від чого триматись подалі? Спробуємо розібратись.

Мінеральна вода. Про її цілющі властивості знали ще в Давній Греції та Римі. Її солонуватий присмак прекрасно угамовує спрагу, збуджує апетит, знімає втому. Але пити можна тільки столові води невисокої мінералізації. Всі інші — за призначенням лікаря!

Поширені мінералізовані води, отримані шляхом додавання чистих нейтральних або слабколужних солей у звичайну питну воду, та вони не мають тої «чарівної» цілющої сили. Вочевидь, крім хімічного складу, є ще якась загадка. А ще води, насичені вуглекислотою, угамовують спрагу краще, ніж без газу.

Газовані напої. Прообразом усіх сучасних газованих напоїв був лимонад, який готували, змішуючи невелику кількість цукру, спиртової настойки цитрусових шкірок та цитрусового соку з водою. «Кока-кола» колись теж робилась на натуральній основі — настоянці горіха кола, багатого на стимулятори типу кофеїну та теоброміну. Та сьогодні таких натуральних напоїв немає. В них додають харчові барвники (у кращому разі карамельні (Е150) або каротиноїдні, червоно-жовті рослинні пігменти (Е120, Е162) та ароматизатори.

Чи не єдиний плюс від усіх нововведень — заміна цукру сорбітом (Е420), аспартамом (Е951) або ксилітом (Е967). Стало модно збагачувати газовані напої аскорбіновою кислотою, і все ж їх важко віднести до корисних. Деякі дієтологи й дорослим не радять захоплюватись отою рідкою синтетикою, а дітям і поготів.

Квас. Мікробіологи ще в XIX столітті з'ясували: квас має бактерицидні властивості: через 20 хвилин у ньому гинуть холерні вібріони, тифозні палички та інша мікроскопічна нечисть. Є у квасі й молочнокислі бактерії, які нормалізують мікрофлору кишечника. Цей натуральний хлібний напій має високу поживну цінність. Точніше, мав би мати. Бо випускають його сьогодні за вкрай спрощеною схемою, та ще й у пластмасові пляшки розливають...

Соки. Із соків найкраще вгамовують спрагу вишневий, сливовий, аличевий, кизиловий. Плюс вітаміни, органічні кислоти, мінеральні солі. Для задоволення денної потреби у вітаміні С досить 1/2 склянки свіжого соку смородини, суниць чи обліпихи, для покриття потреби в органічних кислотах — 2 склянки апельсинового чи 1 вишневого соку. В пастеризованих соках промислового виробництва активність вітамінів дещо знижена.

Соки без м'якоті бувають освітлені та неосвітлені. Останні корисніші, хоч можуть бути мутні, з осадом. Соки з м'якоттю містять не тільки сік, а й нерозчинні у воді речовини: клітковину, пектин, жиророзчинні вітаміни, тому їх цінність вища.

Чи корисні соки з концентратів? Це коли свіжий сік не відразу розливають по пакетах, а спочатку концентрують випарюванням чи виморожуванням. До нас привозять концентрат, який на заводах розбавляють спеціально підготовленою водою. Вміст води та сухих речовин у них відповідає первинній якості, та все ж справжні соки — це ті, що продаються в трилітрових банках, їх ще інколи можна знайти. Якщо дуже захотіти.

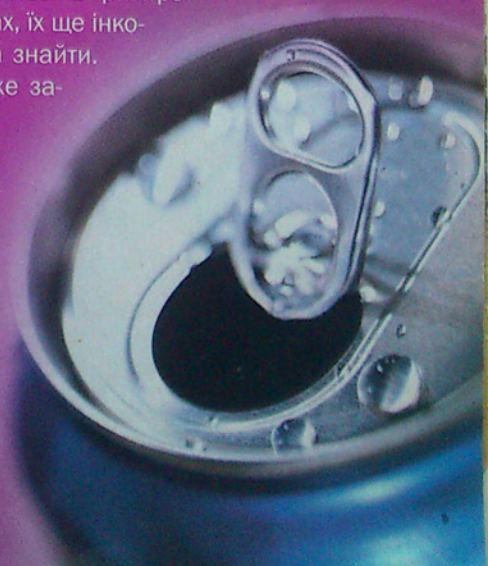

ПІРАТИ АМАЗОНСЬКИХ ВОД

— Ну, і як тобі погода? От що значить літо! Сонце світить, земля прогрівається, вода в річках, озерах — теж. Краса! А ще краще — податися кудись у Бразилію, на річку, де немає крокодилів, і пірнав би туди, пірнав, пірнав...

— А знаєш, Пундику, чому там немає крокодилів? Бо їх всіх уже давно піраньї пожерли. Чув про таких?

— Це оті маленькі, швиденькі?..

— І зубастенькі. Знаєш, скільки того добра в Південній Америці?

— Ну то й що? А чув таке:

Не тривожте більше світ!
Ось вам, рибки, динаміт.

— До цього ще задовго до тебе додумались, десь у році 1911. Тоді саме стільки піраньїв розвелося, що аж кишіло.

Бразильська влада вирішила звернутися до досвіду індіанців. Піраньїв стали присипляти спеціальним порошком, виготовленим з коріння снодійних ліан. Тоді рибу вистрілювали та винищували усіма можливими засобами: за допомогою рушниць, луків, ятерів... Після перших вдалих спроб експерти запропонували домішувати в порошок з ліан ще одну токсичну речовину, яка за лічені хвилини паралізувала рибу.

— Всю?!

— У тому то й річ, що не всю. Дуже цікава особливість того порошку полягала у тому, що він діяв лише на піраньїв, а всі інші риби, які випадково наїдалися «отої гидоти», до неї абсолютно не чутливі, і м'ясо їхнє було цілком придатним до вживання.

Відтоді винищувальні кампанії проти небезпечних хижаків у річках і озерах Південної Америки проводились ще кілька разів, але повністю звільнити басейн Амазонки від піраньїв неможливо.

Маленькі хижі ненажери

— Піраньї (або річкові акули, як їх ще називають) пожирають геть усе живе, що є у воді. Мало того, вони ще й нападають на тварин, які мають необережність зайти у річку. Не знаю, чи відома бразильцям приказка «Не знавши броду, не лізь у воду!», а от що в Амазонії без неї кроку не ступиш, це точно. Зжеруть хижі рибки — і оком зморгнути не встигнеш.

— За лічені хвилини зграя піраньїв може залишити від великого бика тільки голий кістячок. А пастухам, які переганяють свої стада через річки, наповнені цими жахливими ненажерами, частенько доводилось віддавати одну тварину в жертву, аби інші могли спокійно перейти на інший берег.

— А як же дикі тварини — тапіри там різні, ягуари? Вони ж не мають таких хитрих пастухів...

— Ну, для того щоб напитися води чи річку перейти, вони й самі досить хитрі. Привертаючи увагу піраньїв якимось стороннім шумом чи плеском води, звірі швиденько біжать берегом у безпечне місце і вже там тихенько переходять воду убрід чи гамують свою спрагу.

Ягуар, наприклад, робить так: б'є хвостом по воді в одному місці і швидко-швидко, поки рибки не розібрали, що то їх просто дурять, п'є воду в іншій місцині. Хоча бувають і проколи. Одного разу чи то ягуар трапився такий недолугий, чи то рибки були надто хитрі, але скусали цю грізну на суші тварину так, що та ледь вилізла на берег і від укусів дуба врізала. Нічого не вдієш — закон джунглів, природний добір.

— Бр-р-р!.. Яка жахлива й прикра смерть — отак ганебно стати кормом для риб!

— Ага, ще й для таких ненажер. Піраньї нічого й нікого не бояться. Вони зав-

жди атакують зграєю, і якщо вже зачули запах свіжої крові, на їх шляху краще не ставати.

Гострі зуби, міцні щелепи, надзвичайна рухливість тіла, яке «крутиться» неначе веретено, дозволяють піраньї миттєво розправитися з жертвою. До раціону цих хижаків входять усілякі риби, навіть більші за них у 10 разів, кальмари, жаби, пуголовки... А коли вони дуже голодні, то з відмінним апетитом з'їдають своїх слабших чи поранених родичів.

Піраньї — надзвичайно живучі риби. У них напрочуд швидко заростають рани.

— Правда-правда, я теж чув, що таку специфічну особливість мають усі зубасті риби. Адже навіть випадкове зіткнення з їхніми зубами травмує тіло, а коли риби ведуть «колективний» спосіб життя і всі разом нападають на здобич, то «аварії» між ними — справа повсякденна.

Риба-диявол

— Скажи, а чому піранья називається піраньєю?

— Це португальці так її назвали. По-португальськи «піранья» — пірат, розбійник. Як на мене, більш влучної назви для цієї зубастої сімейки годі і бажати. А ти як гадаєш?

— І велика ця піратська родина?

— Всього існує 9 родів та 58 видів піраньїв. На сьогодні, кажуть іхтіологи (рибознавці), у деяких важкодоступних районах Центральної та Південної Америки легко можна знайти парочку тисяч ще неописаних видів карпоподібних риб (до яких і належать піраньї). Найнебезпечніші для людей два види: піранья звичайна завдовжки до 30 см та східно-бразильська велика піранья, довжина якої сягає 60 см. Притоки Амазонки та інші річки на північному сході Бразилії просто переповнені цими жахливими істотами.

— Як виглядають піраньї?

— На перший погляд, це дуже симпатичні рибки, схожі на срібно-голубі монетки. Форма тіла в них майже кругла і приплюснута, тому в Німеччині цих хижаків називають «срібними талерами». З віком забарвлення риби змінюється: боки рожевіють і вкриваються золотими блискітками. Спеціалісти стверджують, що із зміною настрою рибини її бокове забарвлення стає чорним. У поєднанні з чорними плавниками, темний колір додає піраньям ще більшої войовничості.

— Уявляю собі, які в цієї рибки зуби...

— Якраз жахливих зубів і не видно, вони заховані під товстими губами. А якщо навіть і не закриті, але зімкнуті, то на перший погляд і не скажеш, що це — зімкнуті щелепи річкового хижака чи своєрідний кістяний моноліт? Зазорів між зубами не побачиш!

Зуби піраньїв надзвичайно гострі та міцні. Вони мають вигляд трикутничків заввишки 4-5 мм. Щелепи їхні нагадують пилку, вони діють двома способами.

Перший — це просте зімкнення верхнього зубастого трикутника з нижнім. При цьому те, що опинилося в роті у риби, моментально відсікається від того, що залишилось назовні.

Другий — це коли щелепи після зімкнення іще рухаються туди-сюди в горизонтальному напрямку. Тоді зуби риби працюють, як ножі в електробритві, відкусуючи не лише м'ясо, але й сухожилля та кістки. Піраньї спокійно перегризають палиці з твердої породи дерев, а риболовні гачки для них також не є проблемою. Раз — і все!

У минулому столітті індіанці Амазонки використовували гострі щелепи цих риб замість бритви.

Ритуальна служба піраньїв

— З давніх-давен індіанці племені гуарані поставили собі на службу криваву ненаситність піраньїв. Це пов'язано з особливостями їхніх похоронних традицій. У них прийнято ховати не тіло померлої людини, а скелет.

Похорони починаються з того, що тіло кладуть у сіті та опускають у воду. Далі до ритуалу підключаються піраньї. На другий день похорони продовжуються: індіанці витягують скелет з води, чисто обгризений рибами, і закопують його в землю.

— Бр-р-р, не хотів би я це бачити! Давай змінимо тему, Колібрику, бо мене вже трохи нудить.

— Добре, Пундику, тоді я розкажу про тих піраньїв, які плавають у домашніх акваріумах.

— Ого, невже якісь божевільні наважуються тримати їх удома? Це ж небезпечно!

— Зате престижно як для товстосумів! В акваріумах європейських любителів рибок піраньї з'явилися ще на початку 1980-х років. У неволі ці риби не такі агресивні, як у дикій природі, проте й тут їм пальця до рота не клади.

Одного разу сторож Гамбурзького зоопарку (Німеччина) вирішив витягнути листок, що впав з дерева на поверхню води. А в цій воді, водоймі тобто, жили піраньї. Як ти гадаєш, чим закінчилась ця авантюра?

— А що тут гадати? Рибки ж на глибині, а листок — ось він, на поверхні, бери, не бійся.

— Так і сторож подумав. Тільки-но він торкнувся води — пальця як не було. Мов корова язиком злизала. Піранья, наче лезом, відтяла.

— Все, все, все! Антракт! Досить крові! Пішли краще на річку. Там класно: сонце, пісочок, і — ну хоч би одна тобі піранья!

Чорна Борода — як морська біда

Коли стоїш на вахті, чого тільки не передумаєш, на хвилі дивлячись! Штурвал ліворуч, штурвал праворуч, повний вперед... Краса, романтика, а в голові самі собою шикуються рядки:

Люблю море борознити,
Під вітрилами ходити.
А які страшні цунамі
Якось гналися за нами!
Або, може, розказати,
Як ловили нас пірати?..

Ну, насправді ніякі пірати нас не ловили, бо для цього треба було би плавати десь у Південно-Східній Азії або народитись кількома століттями раніше. Ось тоді, скажу вам, було на морі дуже неспокійно. Корсари, флібустьєри та пірати всіх мастей та націй. Наприклад, англієць на прізвисько Чорна Борода. Не чули? Ну гаразд, розкажу про нього. Капітан Едвард Тіч (він же Чорна Борода) мав звичку заплітати свою чорну бороду, вплітати в неї прикраси, від чого ставав ще страхітливішим. Просто над чорною, мов пекельна смола, бородою жаріли два страшнючих очиська морського розбишаки. Його боялись, перед ним тремтіли і про нього розповідали при кожній нагоді.

Одного разу він вирішив влаштувати своїм колегам справжній екзамен на сміливість: зачинив усіх у трюмі, задраїв усі люки і без дрижання в руках підпалив бочку із сіркою. Горіло все вище хмар, чаділо і смерділо — страшно стало б не тільки піратам, а й чортам у пеклі. От пірати й не витримали тортур — стали проситись на волю, але мусили-таки визнати Чорну Бороду найсміливішим з-поміж них.

Солодке піратське життя

На той час він уже був маститим піратом і відчайдушним розбишакою. Але ж і пірати мусять колись народитись. От і сталось це 1680 року в Брістолі. Про дитинство та змужніння містера Тіча (за іншими даними, його звали Едвард Деммонд) нічого не відомо. Перші історичні згадки його звитяг сягають 1713 року, коли він, молодий і зухвалий, піратив морями під стягом Бенджаміна Гонхолда. Тоді він уже встиг захопити барк із 120 бочками борошна та корабельною шлюпкою на додачу. Він мріяв про Бермуди і час від часу накручував свою страшнючу бороду.

Тіч першим кидався у бій, завойовував мережані французькі кораблі. А через п'ять років уже так вправно керував своєю відвагою, що зумів заволодіти чужим кораблем і стати на капітанський місток. Він напакував його новими гарматами і охрестив «Реваншем королеви Анни». Піратські бентежні душі не вгамовувались — трощили все, що траплялося на їхньому морському шляху. Дорогою на Сент-Вінсент Чорна Борода заполонив торговий корабель і вигріб з нього все до крихти, а саму «посудину» підпалив. Якщо ти гадаєш, що на цьому Тіч вгамував свою піратську спрагу, то помиляєшся. За кілька днів на морському обрії з'явився «Скарборо» з такими ж потужними гарматами і відважними моряками.

Ковбасились з ними пірати понад 4 години, але «Скарборо» втік, вигравши на своїй швидкості. А потім були нові поєдинки із «Реваншем» та «Протестантом Цезарем» і таке інше. Флотилія Тіча росла мов на дріжджах. Життя було в кайф, і вітер — попутний. Спаливши пограбованого «Протестанта Цезаря», морські друзяки взяли курс на Багамські острови, а потім — на Кароліну, де й розважились на славу.

У червні 1718 року Тіч та його команда вирушили в нову експедицію — цього разу на Бермуди. Дорогою награбували трохи провізії — то в англійського, то у французького корабля. На третьому не було нічого, тому команда французького «цукрового» судна добровільно-примусово перейшла на порожній корабель, а цукор разом із кораблем і без команди було успішно доставлено у Північну Кароліну. Губернатор, мабуть, був неабияким ласунчиком, бо навіть не пожурив піратів, тільки залишив собі 60 ящиків солодкого задоволення до чаю...

Тіч був таким же хитрим, як і страшним. Він знав, що губернатор не завжди буде таким солодким, і викрадений корабель рано чи пізно кинуться шукати. Чорна Борода вдався до справжньої піратської хитрості: наговорив, що корабель має сильні вибоїни, і його треба звідси викурити, бо мало там що — ще затопить прохід у бухту. Вдоволений губернатор солодко посміхнувся і... Тіч просто і легко спалив доказ десь у дальній затоці, обтрусивши з дужих рук попіл і цукор.

Морське життя трохи втомило старого бородатого вовка. Тому Тіч залишився на суші і кілька місяців з великою насолодою міряв землю розміреними кроками і насолоджувався тим, що нюхав квіти і базікав із плантаторами. Вдень він до всіх посміхався, дарував ром і цукор, а вночі разом зі своїми вайлуватими друзями по кормі та пляшці розважався справді по-піратськи.

Та скільки пірата не годуй, а його все в море тягне... Річкові торговці скаржились губернатору на постійні розбої та напади, але він... А що він — тільки чай з цукром попивав і на скарги не зважав... А Чорна Борода тим часом розбишакував на всю губу і нікого не боявся — ні чорта, ні Бога...

Від великої приязні владні мужі перейшли до справжнього полювання... на піратів. За одну голову впійманого обіцяли 100 фунтів стерлінгів (авжеж, за Чорну Бороду), за командира військового корабля — 40 фунтів, за лейтенанта, старшого офіцера чи майстра — 20 фунтів, а за кожного матроса — 10 фунтів.

Знайшлись відважні, котрі пішли на ризик. Лейтенант Роберт Мейнард вирушив морським походом на Чорну Бороду, але... Той самий солодкий губернатор, котрий видав прокламацію про винищення розбишак, попередив Тіч, і... той навіть оком не моргнув, аж поки не переконався на власні очі. Вони бавились у взаємні загравання, «дружні» переговори, але ніяких результатів не досягли. Благородний Мейнард постановив довести справу до кінця.

Поки тривали переговори, на піратському кораблі помітили незнайомця, що прогулювався собі взад-вперед так, наче його тут усі добре знають. І раптом щез — так само раптово, як і з'явився. Пірати не без сумніву заявляли, що це — близька присутність нечистої сили. А тут ще й Тіч хвалився: «Тільки мені та дияволу відомо, де заховані гроші, котрі ми разом награбували...»

Мейнард проти Тіча

Сутичка Мейнарда з Тічем була кривавою і затяжною. Сили були рівноцільно стійкими — по два боки бортів море крові та купи м'яса. Гонор і честь не дозволяли скоритись нікому зі сторін. У Мейнарда було 25 поранень і 14 відважних, а Тіч мав у команді лише 14 хоробрих. У диму та вибухах не помітили, як чиясь шаблюка відтяла голову з чорною бородою. Битися стало ні з ким. Очевидці казали, що труп Тіча, викинутий у море, довго не тонув. Потім виплили папери про договір зі зрадливим губернатором...

Прибувши до Баттауна, Мейнард одразу ж кинув папери в лице губернатору і арештував його статки на 60 ящиків цукру. Зчинився гучний скандал, справу передали в суд. Губернатор так розстроївся, що помер від лихоманки.

Коли всі рани лейтенанта Мейнарда загоїлись, мандри покликали знов у дорогу. Відважний герой підставив попутному вітру корабельні вітрила і приєднався до військових кораблів, що стояли на ріці Сент-Жак у Вірджинії. На бушприті його шлюпу все ще стирчала відрізана голова Чорної Бороди, а на борту ниділи п'ятнадцять полонених, тринадцять з яких незабаром повішали.

Один із помилуваних, Самюель Оделл, схопив у відчайдушному бою понад 70 поранень і надто дорого заплатив за бажання бути морським піратом. Інший полонений, Ізраїль Хендс, був старшим офіцером корабля у Чорної Бороди. Він не брав участі у бійні, але був полонений у Баттауні. Там йому дісталось від самого Тіча під час п'яної гульні — Чорна Борода «для годиться» випустив у Хендса кілька набоїв... Ще й говорив: «Якщо я час від часу не вбиватиму когось зі своїх людей, вони забудуть, хто я такий...» Отже, Хендс, діставши своє від пірата, залишився помилуваний долею. Бо хто б розповів тоді про Чорну Бороду, про пригоди, від яких мурашки бігають по шкірі...

Філадельфійський експеримент

«Класно бути невидимкою! — потягнуло якось на відвертість Пундика. — Тільки тебе зібрались викликати до дошки, а ти бац — і розчинився! Урок закінчився — матеріалізувався на футбольному полі. Краса!..» — «Ех, — думаю, — нічого ти про цю невидимість ще не знаєш. Якби знав — не казав би!» А давай я розповім історію про один таємничий експеримент...

Таємничий незнайомець

В один з тихих осінніх вечорів 1970 року в передмісті Колорадо-Спрінгс прогулювалися двоє пілотів — Джеймс Девіс та Аллен Х'юз. Знічев'я Х'юз заходився фотографувати місяць, а Девіс тинявся парком.

Раптом до нього підійшов неохайний невисокий чоловік. «Я бачу, ви з ВПС», — почав він. Між ними зав'язалася розмова. «Знаєте, — сказав незнайомець, — я під час війни був морським офіцером. Мене втягнули в якусь авантюру, а потім вигнали. Сказали, що я збожеволів». Він легенько постукав пальцем по лобі. «Тільки ви не вірте, це все клятий експеримент...»

«Експеримент? — зацікавився Девіс. — Який експеримент?» — «Невидимість, — сказав чоловік. — Вони хотіли зробити невидимим корабель...»

Таємниця Альберта Ейнштейна

18 квітня 1955 року близько першої години ночі спинилося серце автора Теорії відносності. Існує легенда, що разом з Ейнштейном поховали попіл його останніх праць, спалених великим ученим перед смертю. Він вважав, що поки що людству від них ніякої користі, крім шкоди, не буде.

Останні роки життя Альберт Ейнштейн працював над створенням Єдиної теорії поля. Що ж таке Єдина теорія поля? Її суть полягає в тому, щоб одним-єдиним рівнянням математично пояснити взаємодію між трьома фундаментальними універсальними силами — електромагнетизмом, силою тяжіння та ядерною енергією.

Скоріш за все, несподіване відкриття саме в цій галузі й спонукало Ейнштейна знищити свої праці. Та частину теоретичних викладок американські військові, судячи з усього, встигли використати.

Був проведений експеримент. Початок не обіцяв ніяких несподіванок. Ішла війна, і військові намагалися зробити свої кораблі та літаки малопомітними для локаторів противника. Виникла ідея створити електромагнітне поле такої напруженості, за якої світлові промені згорнуться в кокон і зроблять об'єкт невидимим як для людини, так і для приладів. Ейнштейну доручили розрахунки.

Далі сталися події, які виявилися однією з найцікавіших загадок XX століття. В 1943 році у Філадельфії сталася таємнича історія з есмінцем «Елдрідж». Корабель, на якому, згідно з існуючою версією, було встановлено «генератори невидимості», не просто щез із поля зору людей та екранів радарів, а ніби провалився в інший вимір і виник тільки через деякий час із напівзбожеволілим екіпажем на борту. Та головне навіть не в щезненні корабля, а в наслідках. З моряками почали відбуватися неймовірні речі: одні «замерзали» — випадали з реального ходу часу, інші й геть «розчинялися» в повітрі, щоб більше вже ніколи не з'явитись...

Знайшлися документи, які свідчать, що з 1943 по 1944 рік Ейнштейн був на службі в морському міністерстві у Вашингтоні. Знайшлися свідки, одні з яких особисто бачили, як щезав «Елдрідж», інші тримали в руках аркуші з розрахунками Ейнштейна. Знайшлась навіть газетна вирізка тих часів, у якій ішлося про матросів, які зійшли з корабля і розтанули просто на очах очевидців.

Багато загадок могли б роз'яснити суднові журнали «Елдріджа», але вони загадково зникли. Розчинились у повітрі? Чи потрапили в інший вимір? На всі запити дослідники отримували відповідь: «Знайти неможливо». А вахтові журнали корабля супроводу «Ф'юресет» були знищені за вказівкою зверху. Рукописи великого фізика, можливо, теж могли би пояснити, куди і як щезав «Елдрідж», та Ейнштейн не захотів залишити їх нам. Побоявся. За нас.

Відголос старої катастрофи

Морріс Кетчум Джессуп був чоловіком з різнобічними інтересами — астрофізик, математик, письменник. У 1940-50-х роках він зацікавився «літаючими тарілками» і написав у 1955 році книгу «Аргументи на користь НЛО», яка мала стати першою науковою спробою відповісти на запитання: що таке НЛО?

Після виходу книги Джессуп отримав дуже дивного листа. Автора зацікавили розділи книги Джессупа про левітацію, яка могла бути відомою нашим предкам. На його думку, левітація була колись «загальнознаним явищем» на Землі. Лист закінчувався підписом: «Карлос Мігель Альєнде».

Альєнде твердив, що він сам спостерігав експеримент у жовтні 1943 року з борта корабля «Ендрю Ф'юресет».

13 січня 1956 р., через рік після завершення роботи над книжкою, Джессуп уже в Майамі отримав ще одного листа. «Дорогий докторе Джессуп, — прочитав учений, Вам, мабуть, буде цікаво знати, що Ейнштейн при вилученні своєї праці керувався не стільки математикою, скільки гуманістикою. Результат пізніших розрахунків, які він проводив, обурив його.

«Результатом» була повна невидимість корабля та його команди (жовтень 1943). Магнітне поле мало форму еліпсоїда, що обертається, і простягалось на 100 метрів по обидва боки від корабля. Ті, хто знаходився в цьому полі, мали розмиті обриси, але сприймали всіх тих, хто знаходився на борту корабля, так, ніби вони йшли чи стояли в повітрі. Ті, хто перебував поза полем, нічого не бачили, крім різко окресленого сліду корпуса корабля у воді...»

І ще, і ще, і ще... Маячня? Хто знає...

Загадки не закінчуються?

«Вам, сподіваюсь, зрозуміло, — читаємо далі в листі, адресованому Джессупу, — що невдача полягала не в досягненні металевої та органічної невидимості, а в мимовільній та миттєвій телепортації тисяч тонн металу разом з людьми? Подальші експерименти цілком природно привели б до контрольованого транспортування великих вантажів з величезною швидкістю в потрібний час у потрібне місце...»

Якби на цьому історія закінчилась, Джессуп приписав би ці листи фантазіям божевільного. Але... Альєнде надіслав кілька примірників книги Джессупа військовим, додавши до них свої коментарі, зроблені на полях. Ті зацікавились, вийшли на Джессупа... Дізнавшись, що в нього є листи Альєнде, представник ВМС попросив надати їх у його розпорядження. Джессуп погодився, військові чемно подякували...

А в 1959 році містер Джессуп покінчив життя самогубством (офіційна версія) за дуже загадкових обставин. Невже він так багато знав?

Що ж це було?

Якщо ВМС США справді вдалося досягти ефекту невидимості чи навіть телепортації (миттєвого переміщення предмета з одного пункту до іншого), то чи не могли б результати подібних експериментів послужити поясненням цілої низки загадкових подій та численних випадків безслідного зникнення в районі Бермудського трикутника?

Заключні слова третього листа Альєнде: «Можливо, ВМС уже використали ту транспортувальну катастрофу для будівництва НЛО. З будь-якого погляду, це логічний наступний крок».

Що відбувалося з екіпажем есмінця «Елдрідж», пам'ятаєш? А того незнайомця на початку розповіді? Ось його слова: «В одних двоїлося в очах, інші реготали і погойдувались, наче п'яні, дехто знепритомнів. Деякі навіть твердили, що потрапили до іншого світу, де бачать дивних неземних істот і навіть спілкуються з ними. Дехто помер...»

Так-от, схожі захворювання траплялись і в працівників фірми «Локхід», які збирали літаки-невидимки «Стелс». Як кажуть експерти, «невидимість» цих машин досягається за допомогою спеціальних матеріалів, незвичність властивостей яких, можливо, виникає після обробки їх «генераторами невидимості», аналогічними до тих, що використовувались на «Елдріджі».

Так яку таємницю забрав з собою в могилу Ейнштейн? Секрет прориву до інших вимірів? Якщо так, то це багато чого прояснює. Наприклад, незвичайні результати експериментів італійського дослідника Лучано Бокконе, який за допомогою спеціальних приладів сфотографував у небі загадкових, невидимих оком істот. За його теорією, це ефірні форми життя, які потрапили до нашого світу з паралельного простору. Як? Та хіба мало було на Землі проведено секретних експериментів?

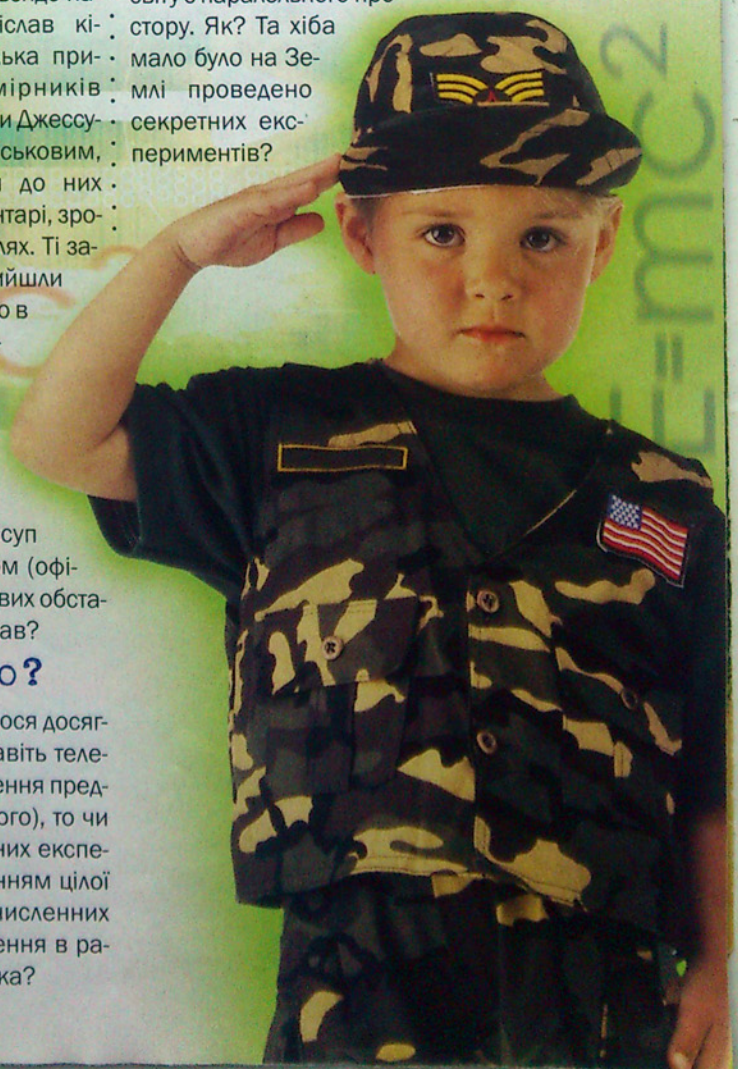

Привиди на вахті

Хто не чув легенди про Летючого Голландця — капітана, який кинув виклик стихії і був приречений на довічні морські мандри! Він ніколи не причалює до берега, плаває просторами неспокійних вод. Ще не страшно? Тоді пливемо далі.

Летючий Голландець — провісник біди

На його палубі немає екіпажу, і з'являється корабель тоді, коли заманеться. З'явиться, накаркає якусь біду-нещастя тому, хто трапиться на шляху, і знову зникне. І так уже багато віків, якщо точніше — то від епохи Великих Географічних Відкриттів.

Подейкують, що винуватцем появи цього вітрильного фантома став португальський мореплавець Бартоломео Діаш. Під час свого першого плавання навколо Африки Діаш відкрив мис Бурь (який пізніше назвали мисом Доброї Надії), але через бунт матросів не зміг його подолати. Тоді він, огорнутий відчаєм, поклявся, що за будь-яку ціну подолає цей мис...

От його друга мандрівка — до Індії. Діаш уже майже доплив до омріяної цілі, але перед самим мисом раптово загинув разом із судном через страшний шторм. Хто його знає, не клявся б тоді, може б, і доплив до країни тигрів та чайних плантацій?

Пізніше з'явився голландський варіант міфу. Голландський капітан Ван Спейк, богохульник і гультіпака, поклявся подолати мис Горн. І спіткала його така сама доля, що й Діаша. Так і мандрують Діаш та Спейк на своїх мертвих кораблях, і моряки від зустрічі з ними нічого доброго не чекають.

Трикутні безумства

І знову Бермуди! Немає більше такого місця, яке би згадувалось так само часто, як цей проклятий кожним моряком, від юнги до морського вовка, трикутник. Ось де роздолля для вітрильних фантомів! І не треба казати, як професор Крапка, що сумна бермудська статистика бере свій відлік чи то від 1920-х, чи то від 1940-х років. Я, Класний, так не вважаю. Факти? Ось, будь ласка.

Серпень 1840. Неподалік від столиці Багамських островів Нассау виявили цілком справне покинуте судно «Розалія» без жодної людини на борту. Єдиною живою істотою виявилася канарейка. Ще дивнішим було те, що рятувальні шлюпки теліпались на своїх звичних місцях, а запаси питної води та провізії — не використано. Неруханим був і вантаж на судні.

Пояснили таку аномалію тим, що екіпаж став жертвою масового одуріння і дружно викинувся через борт на чолі з капітаном. А от що то за одуріння таке дружне — вже ніхто не пояснив.

Або «Марія Селесте», про яку Немо колись розповідав. Коли зійшли на її борт, побачили бочки з вином (неторкані), запаси провізії, питної води, особисті речі екіпажу, файки, гроші... На камбузі варився обід, а неподалік мирно грівся на сонечку кіт-ледацюга. Пливи собі та радій життю! Аж ні.

Та найдивнішими виявились два сліди в носовій частині судна, симетрично розташовані один від одного. Складалось враження, наче гігантські щипці схопили судно просто за ніс.

Або ще. У квітні 1921 року в районі того ж таки трикутника матроси помітили на мілині вітрильник «Керол Дірінг». Так-так, правильно, на палубі — ані душі.

У квітні 1932 року за 50 миль на південь від Бермудів тинявся між морськими хвилями кліпер «Джон і Мері», на якому теж не було людей. Третього лютого 1940 було знайдено шхуну «Глорія Коліт» без екіпажу, а 22 жовтня 1944 — кубинський барк «Рубікон», на борту якого самотньо гавкав собака.

Тебе це не дивує? Там канарка, там собака, а там — кіт. Чому тварини лишаються, а екіпаж зникає? Немає жодних фактів, котрі б хоч частково пояснювали те, що сталось багато років або й віків тому. А специ розводять руками...

Бурлить вода, немов легенда

У цій місцевості здавна пропадали кораблі — маленькі й великі, з людьми і всіляким крамом. Одного разу тут просто розчинились у повітрі 30 каравел із золотим вантажем, котрі належали губернатору острова Еспаньола (Гаїті) Овадо. Відчалювали вони з Сан-Домінго у червні 1502 року. Три з них повернулись у порт кілька годин потому — сказали, що не могли побороти страшнючу бурю. А решта 27 так і не знайшли.

Одним з найбільших кораблів-привидів було інтендантське судно військово-морських сил США «Циклоп» — габаритне для свого часу, суперудосконалене, довжиною 152 метри і водоємкістю 19 тисяч тонн. У березні 1918 року цей корабель з 309 членами екіпажу та півтора десятком пасажирів відплив з Барбадосу в блакитні далі — і тільки його й бачили.

А 1964 року в Бермудському трикутнику пропала яхта «Енчантресс», розпорядником якої був поляк Кшиштоф Грабовський — перший з-поміж поляків, котрий самотужки подолав Атлантичний океан, досвідчений моряк і мандрівник. Він відчалив із порту Чарльстон разом із дружиною, двома дітьми та другом Джоном Пелтоном. Погода видалась чудовою, прогнози — ще кращі, нічого не віщувало небезпеки. Шторм неподалік від Флориди був цілковитою і непоясненою несподіванкою. Грабовський подав сигнал SOS, але координатів його не встановили.

У березні 1970 року ще одне дивне зникнення екіпажу з яхти знаменитого американського промисловця Гаррі Гарднера. Він якось вирушив з Маямі в Пуерто-Ріко і з борту корабля передав повідомлення, що за 4 дні буде... Минуло понад 30 років, відважного Гаррі вже ніхто не чекає у Пуерто-Ріко. Щез, ніби морська корова язиком злизала.

Іронія долі піджартувала і над 14-метровим судном берегової охорони «Гольфстрім»: у січні 1975 року воно безвісти пропало у магічному трикутнику, шукаючи там затонулі релікти.

Перелік пропаж Бермудського трикутника поповнюється з кожним роком. Небагатьом вдалося видертись із зубів смерті. Ось що розповів щасливчик капітан Дон Генрі: «У 1966 році ми пливли з Пуерто-Ріко у Форт-Лаундердейл. Три дні буксували порожню баржу, на котрій раніше возили нафту. Я перебував на борту 48-метрового буксира «Благовіщення» з двигуном потужністю 2000 кінських сил. Баржа, яку ми волочили за собою, була прив'язана 300-метровим тросом. На небі — ні хмаринки, штиль і краса. Я на кілька хвилин зайшов у рубку, котра була у задній частині капітанського містка, і раптом почув крики. Глянув на компас — стрілка вертілась, як шалена, всі електроприлади вийшли з ладу. Генератори було увімкнено, але вони виявились недієздатними. Інженер смикав вимикачі — все до лампочки. Мене непокоїла баржа. Прив'язана вона була міцно, але зникла з поля зору. Здавалось, її накрила якась полуда й оточили бурхливі хвилі. Я наказав дати повний вперед, не маючи найменшого поняття, де ми є. Все виглядало так, наче невидима сила хотіла затримати нас, але ми продерлися з цього пекла».

Замість баржі бурлила вода, хоч видимість навколо була чудова у радіусі 20 кілометрів. Капітан ні за які скарби світу не погодився би більше повернутись туди, щоб остаточно з'ясувати, що ж такого сталось у тому заклятому місці, забутому Богом і людьми. Сподіваюсь, люди ще не раз вертатимуться туди зі своїми легендами, розповідями про те, що одного разу... Цікаво все ж таки, правда!? Страшно — і цікаво! І мені теж...

Джерела Беппу

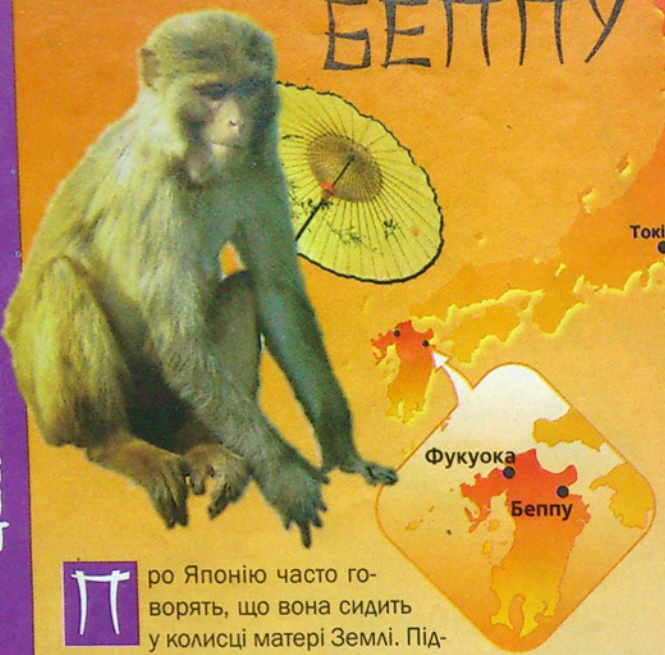

Про Японію часто говорять, що вона сидить у колисці матері Землі. Підтвердження цього — наявність на Японських островах понад 500 вулканів. Серед них багато давно згаслих, проте є і діючі, в тому числі Фудзі, Асама, Асо Бантай. Крім вулканів, є тут і сотні областей геотермальної активності, з яких найбільш відомі Беппу, Кусапу та Ноборібецу.

Геотермальна область Беппу міститься на північно-східному березі японського острова Кюсю.

У холодні японські зими в Південній Японії мавпи-макаки шукають тепло в зігрітій вулканічною діяльністю воді. Вилізаючи з води, вони швидко втрачають тепло в холодному повітрі і мерзнуть ще більше. Та мавпи не були б мавпами, якби не знайшли вихід із цього скрутного становища. Вони виробили щось на зразок «системи чергувань»: відправляють одного-двох по їжу, а решта лишається чекати у воді.

Місто Беппу стоїть біля підніжжя пагорба, вкритого уламками вулканічних порід, вивержених з одного чи кількох вулканів. За підрахунками, його гарячі джерела та гейзери викидають понад 56600 кубометрів води на день, що перетворило місто на великий туристичний центр, де відвідувачі приймають гарячі піщані ванни або лікувальні, насичені мінеральними солями води. В Беппу є свій зоопарк, і бегемоти та пелікани, що населяють його, полюбляють плескатись у теплих водах джерел.

Навколо Беппу нараховується близько 3500 фумарол (тріщин, що дають вихід газам), гарячих джерел та гейзерів. Киплячі озерця (японці називають їх дзігоку) демонструють тут неабияке розмаїття фарб та розмірів. Гейзер в озері Тацу-макі викидає фонтан приблизно кожні 20 хвилин: високо в повітря з оглушливим шипінням здіймається стовп бризок та пари.

1 *Макаки ніжаться у гарячому джерелі*

2 *Листя відтіняє сліпучо-оранжевий колір геотермального озерця*

Що за стіл та й без прикраси!

Така композиція, поміщена в центрі стола, елегантно доповнить сервіровку святкового обіду чи вечері. А якщо не буде напохваті троянд, не біда, їх цілком можна замінити азаліями, тюльпанами чи гвоздиками, а антуріум — листями філодендрона, аспідістри, вирощених удома, або ж масою великого листя плюща. Важливо, щоб ця композиція однаково вдало виглядала з усіх сторін. Свічки слід встановлювати на різній висоті.

Матеріали для роботи:

Одна кругла плоска ваза; губка «оазис»; 50 маленьких кульок на ніжках; 3 позолочені свічки; 1 балончик із золотистим лаком; золотисті блискітки.

Рослини:

Поліантові троянди; 3 листки антуріуму.

Коли вже все зібрано, залишилось настроїтись на роботу, засучити рукави, і...

1. Побрискай листя антуріуму золотистим лаком та обсип його зверху, поки лак ще свіжий, блискітками. Дай їм висохнути.
2. Поклади у вазу попередньо зволожену губку. Залишивши в центрі місце для свічок, закріпи в ній дуже коротко зрізаний лист антуріуму. Другий, дрібніший, розмісти поряд трохи вище від першого, а третій — з протилежної від них сторони.
3. Заповни простір, що лишився, масою дрібних троянд. Вибери найбільш розпущені, так композиція буде більш виразною.
4. Заверши ансамбль в'язками дрібних кульок і трьома позолоченими свічками, які повинні знаходитись точно в центрі композиції.

І все. Лишилось тільки запросити гостей та дочекати слушної миті, аби урочисто запалити свічки в композиції.

ПОЛУНДРА!

— Капітане!!! Капітане!!!
— Що?
— Якір винирнув!
— Гм-м-м... Погана прикмета...

•

— Пане капітане, чому більшість кораблів носять жіночі імена?
— Якби ви знали, як важко ними керувати, ви б не ставили дурних запитань.

•

— Капітане! У кораблі пробоїна!
— Де?
— На лівому борту, нижче ватерлінії...
— Ну то й що, все одно її не видно.

•

— Я бачу, капітане, у Вас кепський настрій. Що сталося?
— Я виграв головний приз у лотерею...
— Так радійте ж!!!
— ...на нашому пароплаві!

•

У шлюпці двоє після корабельної аварії. Розмовляють:
— Вода є, їжа є. Напрям теж визначимо, головне — не забувати, що мох росте на північному боці дерев.

•

— Не хвилюйтесь, — заспокоював лоцман річкового пароплавства одного нервового пасажира, — я знаю кожну мілину на цій річці.
І саме тої миті пароплав наскочив на мілину з такою силою, що судно застрягло в ній від носа до корми.
— Бачте, — не розгубився лоцман, — ось і одна з них!

•

Тихий океан, тоне лайнер...
— Капітане, чи далеко до землі?
— Три кілометри.
— Куди? Напрям? Північ, захід, південь, схід?..
— До центру Землі!

•

— Підняти вітрила! — закричав капітан.
— Капітане, наш корабель — моторний...
— Підняти мотори!..

•

Флотська аксіома: якщо предмет рухається — віддай йому честь, якщо не рухається — пофарбуй його!

•

— Капітане, — не відставала надокучлива пасажирка, — а навіщо на палубі щогла?
— Ось для чого! — не витримує капітан. — Якщо в нас скінчиться пальне, ми скористаємось нею як жердиною, аби відштовхуватись від дна.

•

Курсант мореходного училища перед старим морським вовком. Запитання:
— Ну-с, молодий чоловіче, що ви робитимете, якщо з правого борту раптово вдарить шторм?
— Кину якір!
— А якщо другий шторм з корми?
— Кину другий якір!
— А якщо спереду?
— Кину ще один якір.
— Хвилинку, хвилинку! — спиняє його капітан. — Звідки ж ви наберете стільки якорів?
— А де ви наберете стільки штормів?

BOSSON
I Believe

You say of love
There's no such thing
You've only known
The pain it brings

You question why
I give your heart
You stay alone
You stay apart

I've seen
I know
I trust
I feel
Love is alive and for real

And I believe
I believe in love
I believe two hearts
Can learn to beat as one

And I believe
I believe that time
Can tie your soul to mine
I see the doubt there in your eyes
But I believe (in love)
I know you're scared
I understand
Please take my word
And take my hand

If there's no faith
Inside of you
I can believe
Enough for two

I've seen
I know
I feel
I trust
Love has a future for us

CHORUS:

I believe I believe in love
Two hearts can beat as one
I believe I believe that time
Can tie your soul to mine

(Repeat)

CHORUS

Ракетка + м'яч

Трапилась якось мені на горищі стара ракетка для бадмінтону. Ручка дерев'яна тріснута, пластиром перемотана, сітка вся у павутинні. Побачив я її — і аж у серці защеміло: скільки приємних хвилин вона подарувала мені, а я до неї — отак! І забрав її з горища. Хай, думаю, краще пізно віддам їй належне, ніж ніколи. Підремонтував її, підчистив, де треба було — лаком покрив, а потім поставив на найвидніше місце у кімнаті — хай бачать усі!

Історія гри

Перші письмові згадки про оперений м'ячик історики знаходять у китайських манускриптах, датованих 1122 р. до н. е. Гра тоді називалася «ді дзяу ці», а м'яч у ній розігрували дерев'яними ракетками. В Індії знайдено наскельні малюнки, на яких зображено гравців у «пеону», прародичку сучасного бадмінтону, якій понад 2000 років.

Волани та ракетки в різних країнах у різний час суттєво відрізнялися. З Азії пернатий м'ячик «залетів» у Європу в XIII столітті. Навіть знаменитий Марко Поло захопився цією грою, а турніри були настільки популярні, що королівські родини Гізів та Бурбонів у запалі гри легко могли пересваритися. До воєн, правда, не доходило.

Сучасний бадмінтон почав розвиватися наприкінці XIX століття. Англійцю лорду Бофорту сподобалась «індійська гра з воланом», і повернувшись на батьківщину, він влаштував турнір у містечку Бадмінтон (неподалік від Лондона). Сталось це 1873 року. Гру назвали на честь цього міста.

І бадмінтон, і теніс на Британських островах користувались репутацією розваги аристократів. Через чотири роки в Англії виник перший клуб любителів бадмінтону, де встановлюються правила гри. Чоловікам належало грати в чорних костюмах, у циліндрах та чоботях з високими каблуками, а жінкам — у довгих спідницях та широких кольорових брилях. Гравця могли виключити з членів клубу лише за те, що він під час гри зняв з голови циліндр, щоб витерти піт.

У 1920-х роках бадмінтон починає завойовувати США і за популярністю обходить кеглі. Захоплюються бадмінтоном у Канаді, Франції, Данії, Шотландії. У 1934 році представники 9 країн утворили Міжнародну Федерацію бадмінтону (IBF). Першим президентом її став відомий тенісист та бадмінтоніст Джордж Томас. На його честь від 1948 року серед чоловічих команд розігрується Кубок Томаса.

1951 року відбулась перша телетрансляція бадмінтону. Її спостерігало понад мільйон глядачів. Під егідою IBF з 1968 року відбуваються першості Європи, а з 1977 — чемпіонати світу. У 1992 році бадмінтон дебютував у Барселоні на Олімпійських іграх. Останнім часом проводиться багато різних комерційних турнірів, а найважливішим серед них є турніри серії Гран-Прі.

Обладнання для гри

Корт для бадмінтону має прямокутну форму. Його розміри — 13,4х5,18 м для гри один на один та 13,4х6,1 м — для гри парами. Корт розділений

перо = бадмінтон

дві половини сіткою заввишки 1,55 м. З кожного боку на відстані 1,98 м паралельно до сітки проведено лінію подачі. За цією лінією розташовані зони подачі, які розділені центральною лінією перпендикулярно до сітки.

Ракетка має загальну довжину 68 см (головна частина — до 29 см, ширина — 23 см).

Волан — це м'ячик з коркового дерева, обтягнутий шкірою, та 16 гусячих пір'їн, прикріплених до нього. Він може мати довжину від 64 до 70 мм, а вагу — від 4,74 до 5,5 г.

Основні положення

Мета гри у бадмінтон полягає в тому, щоб не дати волану впасти на своїй частині корту і перебити його ракеткою через сітку на половину суперника. У бадмінтон можна грати один на один та два на два. Матч грають до 2-х перемог. У парних іграх та чоловічих одиночних розрядах виграє той, хто першим набере 15, у дитячих та жіночих одиночних розрядах — 11 очок. При цьому різниця повинна бути в 2 очки. При рахунку 14:14 (або 10:10 у жіночих одиночних розрядах) команда, яка приймає подачу, перед першою подачею може встановити число, до якого грається дана партія. Це може бути 17 або 15 (відповідно 13 чи 11). Очки нараховуються при виграші на своїй подачі.

Перед початком гри жеребкуванням встановлюють право першої подачі та розігрують сторони корту. У другій та третій партіях першу подачу виконує та команда, яка виграла у попередній партії.

Перед початком третьої партії командам надається п'ятихвилинна перерва. Інтервал між першою та другою партіями становить 90 секунд. У третій партії гравці міняються сторонами корту при рахунку 6, коли грають до 11, і при рахунку 8 у грі до 15 очок. Іноді проводять змагання, в яких грають лише одну партію до 21 очка, тоді зміну проводять при рахунку 11.

Подача

При подачі гравець повинен обома ногами стояти в зоні подачі і бити ракеткою знизу по волані так, щоб він у момент удару знаходився нижче талії гравця, а передня частина ракетки при цьому була нижче кисті його руки. Волан повинен полетіти на половину корту суперника, який при цьому розташовується по діагоналі. Після подачі гравці можуть займати довільні місця. Якщо помиляється гравець, який подавав, то він втрачає право подачі, а коли його суперник, то гравцеві, що подавав, нараховується очко. Після виграшу очка той же гравець виконує наступну подачу, але з протилежного кута корту.

Порядок виконання подач у парних та одиночних розрядах різний. При грі один на один перша подача та подача при парній кількості очок у гравця, що подає, виконується з правого кута корту. В іграх два на два першу подачу виконують з правого кута. Якщо його команда виграє очко, то він змінює зону подачі. А коли команда програє на своїй подачі, то право подачі переходить до її партнера, який зобов'язаний подавати їх з протилежного кута корту. Коли обидва гравці однієї команди втрачають свою подачу, то вона переходить до іншої команди, яка діє аналогічно.

При виконанні подачі не дозволяється виконувати обманні рухи чи фінти, а також бити по пір'ї волана.

Хід гри

Після подачі гравці продовжують перебивати волан через сітку. Кожна сторона може лише раз відбити волан, перед тим як відправити його на сторону суперника. Якщо волан не перелітає за сітку, падає за межами корту чи вдаряється у стелю в приміщенні, оголошується аут. Команда програє й тоді, коли припускається помилки. Помилкою вважається промах гравця при подачі, виконання подачі, коли суперник ще не приготувався до гри. У ході гри забороняється торкатися до сітки ракеткою чи рукою, а ось воланом — можна. Якщо він при цьому перелітає через неї, помилка не зараховується. Не можна відбивати волан, який ще не перелетів за лінію сітки, але заводити ракетку за сітку при завершенні удару дозволяється. Гравцеві зараховується помилка тоді, коли він відіб'є волан, який перед цим влучив у нього. Не дозволяється відволікати суперника жестами та вигуками. Коли волан потрапляє на лінію, вважається, що він не вийшов за межі корту.

А чи знаєш ти, що:

- 131 країна зараз є членом IBF.
- Бадмінтоном захоплюється кожна 50-та людина.
- Бадмінтон входить до трійки видів спорту, в яких найбільші фізичні навантаження.
- Протягом однієї гри спортсмен долає відстань понад 1,5 км.
- Найкращі волани виготовляються з гусячого пір'я, взятого з лівого крила птаха.
- Швидкість польоту волана може сягати 327 км/год. Найбільший волан можна побачити у міському музеї Канзас-Сіті, він має висоту більше 5 метрів і важить понад 2 тонни.

Jean Alesi — популярний невдаха

Візитна картка

Дата народження: 11 червня 1964 року.
Місце народження: Авіньйон, Франція.
Місце проживання: Ньйон, Швейцарія.
Зріст: ..... 70 см.
Вага: ..... 74 кг.
Батько: ... гонщик-раліст (1964-1975).
Сім'я: ..... дружина — Куміко Гото, діти — Шарлотта, Хелена, Джуліано.
Захоплення: лижі, гольф, теніс, біг, гірські лижі, альпінізм.

Етапи кар'єри

1981-82 — Картинг.
1983 — Ралі, Чемпіонат «Рено-Турбо».
1984 — «Формула Рено».
1985 — «Формула Рено», 2-е місце у чемпіонаті.
1986 — Французька «Формула-3», 3 перемоги.
1987 — Французька «Формула-3», 7 перемог, 1-е місце в чемпіонаті.
1988 — Міжнародна «Формула-3000».
1989 — (частина сезону) Міжнародна «Формула-3000», 3 перемоги.
1989 — (частина сезону) «Формула-1», «Тіррел-Форд», 9-е місце, 8 очок.
1990 — «Формула-1», «Тіррел-Форд», 9-е місце, 13 очок.
1991 — «Формула-1», «Феррарі», 7-е місце, 21 очко.
1992 — «Формула-1», «Феррарі», 7-е місце, 18 очок.
1993 — «Формула-1», «Феррарі», 6-е місце, 16 очок.
1994 — «Формула-1», «Феррарі», 5-е місце, 24 очки.
1995 — «Формула-1», Феррарі, 5-е місце, 42 очки, 1 перемога.
1996 — «Формула-1», «Бенеттон-Рено», 4-е місце, 47 очок.
1997 — «Формула-1», «Бенеттон-Рено», 5-е місце, 36 очок.
1998 — «Формула-1», «Заубер-Петронас», 11-е місце, 9 очок.
1999 — «Формула-1», «Заубер-Петронас», 15-е місце, 2 очки.
2000 — «Формула-1», «Прост-Пежо», 22-е місце, 0 очок.

Люблю тихим вечором пройтися під вікнами нашої школи, Крапчиної лабораторії. Солов'їв послухати, подихати літніми пахощами. Майже як у Шевченка:

Садок фруктовий коло Класу. Хрущі над вишнями гудуть...

Хрущі? У червні? Стоп, а то часом не з Крапчиної лабораторії телевізор гуде? Точно, сьогодні ж «Формула-1» з Алезі! Ти не знаєш, хто такий Алезі? Ну, тоді слухай.

Французький сицилієць

Батьки Жана Алезі емігрували з Сицилії до французького містечка Авіньйон у пошуках кращого життя. Тут у сім'ї гонщика-раліста і народився майбутній автогонщик «Формули-1». Чим можна захопитися, живучи в такій сім'ї? Машина, за кермо якої Жан уперше сів у 10 років, стала його кумиром на все життя. Він уже тоді виявив бійцівські якості, розігнавши машину до 80 км/год та випередивши якийсь автомобіль. Перші кола, як і більшість майбутніх автогонщиків, юний Алезі «намотав» на карті. Досить швидко для нього карт стає тіснуватим, і Жан пересідає на «Рено» та стартує в чемпіонаті, який проводить ця французька фірма. Набравшись деякого досвіду, молодий автогонщик переходить спочатку у французьку «Фор-

мулу-3», а потім у міжнародну. Там він проводить три з половиною сезони, в яких здобуває півтора десятка перемог. Перервавши свій тріумфальний виступ у «Формулі-3000», Жан Алезі в 1989 році дебютує у «Формулі-1» на Гран-Прі Франції. Перша ж гонка виявилася вдалою для новачка — четверте місце на фініші. Досяг він цього завдяки своїй настирливості. А вже в наступному сезоні Алезі вперше піднімається на подіум у найпрестижніших змаганнях. На трасі в американському Феніксі Жан вперто боровся за перемогу з самим Айртоном Сенною — легендою автоперегонів. Алезі в майбутньому визнає цю гонку найвражаючішою у своїй кар'єрі.

Під кінець того сезону Жан Алезі стає найпопулярнішим молодим гонщиком і отримує запрошення одразу у дві команди — «Уїльямс» та «Феррарі». Жан обирає слабшу на той час «Феррарі». Таке рішення було прийняте, можливо, через те, що там виступав його тогочасний кумир — Жіль Вільньов (ідеалом у дорослішого Алезі стає Ален Прост).

У цій команді Жан проводить п'ять сезонів — він досягає успіху та куштує гіркоти невдач. У Монреалі в 1995 він виграє першу гонку та стає улюбленцем італійських болільників. Тіфозі дають йому прізвисько «Сицилієць з Авіньйона». І це не за його походження, а за те, як він себе темпераментно та по-бійцівськи поводив на трасі. Не досить було їсти різото та пасту (макарони) і бути по-південному емоційним з пресою.

Алезі хоч і не був чемпіоном, зате за ним міцно закріплюється репутація найвидовищнішого та найбезтурботнішого гонщика «Формули-1». Він стає кумиром свого народу. Хлопець, який на той час уже був мільйонером, не захворів на зіркову хворобу. Він залишається «своїм» серед сицилійських селян, радіє можливості відвідати футбольний матч за участю «Ювентуса» і нікому не відмовляє в автографі. Алезі щасливий, що має можливість їздити на червоних авто, про що мріяв з дитинства. До нього в бокси заходять відомі спортсмени, актори та співаки...

Лицар-невдаха

Усе це добре, але Жану, який благородно поводиться за кермом, феноменально не щастить на трасах. Здавалось, цього разу він уже точно переможе, але вкотре знаходилася якась причина невдачі. То поломка автомобіля, то невдале зіткнення з вини суперників. Але наш лицар не втрачає надії. Невдовзі він отримує нове прізвисько — «Містер Старт». Виявляється, у Жана Алезі, який хоч і не дуже полюбляє «мотати» кола на тестових заїздах, феноменальна здатність запам'ятовувати трасу. Якщо до цього ще додати прекрасні фізичні дані та майстерність приймати правильні рішення при стартовому скупченні автомобілів... Усе це разом дозволяє французу вириватися вперед на перших колах траси.

Перейшовши у команду «Бенеттон», Алезі протягом двох років стабільно набирає очки, та йому й далі не щастить відчути смак перемоги. Фахівці вважають його одним з найнадійніших гонщиків, але й у цьому клубі він не стає найкращим.

Протягом наступних двох років Жан намагається вивести у топ-команди свій новий клуб «Заубер», але й тут у нього в найвідповідальніший момент виникають проблеми з автомобілем, особливо з коробкою швидкостей. Не допомагає йому й те, що його визнають найкращим «дощовиком»-гонщиком, який полюбляє показувати стабільно-високі результати в негоду.

Наступний чемпіонат Жан Алезі розпочинає у команді свого давнього друга та кумира Алана Проста. Будучи найдосвідченішим гонщиком сучасності, він продовжує залишатися на других ролях — за два роки 8 разів на другій сходинці подіуму! Щоправда, своєю популярністю Жан Алезі поступається хіба що Шумахеру, Хіллу та Вільньову. Але ж вони всі чемпіони!..

Поза трасою

До ореола популярності та романтизму причетне й особисте життя автогонщика. Невдалий шлюб, розлучення, діти, другий шлюб з японською кінозіркою, знову діти (рідні та чужі) — всього разом, мабуть, вистачило б на якусь «мильну оперу». А він до цього всього ще й класно їздить на автомобілі. І не лише на гоночних трасах. Алезі має два власних авто: синє «Ferrari Maranello» та раритетний «Fiat 500».

У вільний час Жан слухає Мадонну, італійську та французьку поп-музику, читає літературу про античні часи та II світову війну. Особливо його зачаровує Уїнстон Черчилль. По телевізору дивиться спортивні передачі, новини та деякі репортажі. Йому подобаються фільми пригодницького жанру, а його улюблений актор — Ніколас Кейдж. Серед спортсменів (не автогонщиків) він віддає симпатії Майклу Джордану та Альберто Томбі. У харчуванні Жан не перебірливий, а п'є переважно мінеральну воду. Відпочивати їздить у гори. Там він може і на гірських лижах проїхатися, і по скелях полазити. Можна зустріти його і на тенісному корті та на майданчику для гольфу.

Найважливішим у житті Алезі вважає сім'ю та здоров'я. Він закоханий у свою професію і вірить, що як мінімум до сорока років ще зможе радувати своїх прихильників, і не лише другими сходинками на чемпіонському подіумі.

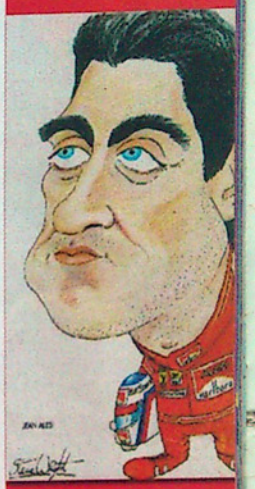

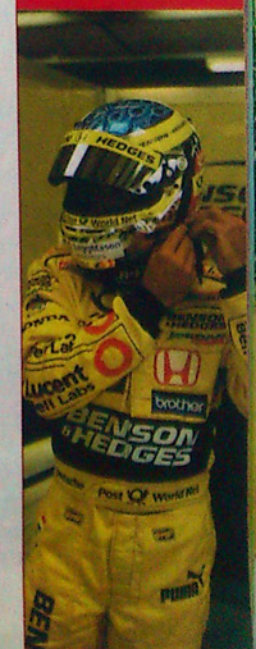

ДОРОСЛІ ГРАЮТЬСЯ В ЛЯЛЬКИ

Скільки разів темними ночами уява дитяча малювала нам то драконів крилатих, то тигрів рожевих, то слонів із шиєю жирафа, а то й взагалі не знати кого! А коли я «Вінні-Пуха» прочитав, то якийсь час мені в кожному темному куті слонопотами ввижалися. Але не боявся, бо знав, що вони не справжні, це фантастика. А фантастику я люблю і в книжках, і в кіно. В кіно — особливо, бо там ти не просто уявляєш собі, як може виглядати інопланетянин чи величезний спрут, а й побачити його в усій його красі.

Монстри на екрані

Найпершим фантастичним фільмом вважають хвилинну стрічку братів Люм'єр, головним «героєм» якої став дуже хитромудрий пристрій, який з живої свині просто тут-таки робив... ковбасу! Грінпісу тоді на них не було, а то... Втім, нічого той Грінпіс не зробив би, бо ніхто ніякої свині не різав, не шинкував і на ковбаси не перемелював. А все, що глядач бачив на екрані, було завдяки першим кінематографічним спецефектам. Був 1895 рік. Усе, що в ті часи кінематограф міг позичити від техніки з наукою, — це механічні засоби для спецефектів. Електроніки тоді і близько не було, про комп'ютери найсміливіші фантасти навіть і не мріяли.

На два роки пізніше вдався до кіноефектів англієць Джордж Альберт Сміт у пародійній стрічці «Зловмисник із рентгенівським променем». Там жартівник професор показав одну закохану парочку у вигляді двох схрещених один з одним скелетів. Чого більше викликала ця картинка у глядача — страху чи зацікавленості — ніхто вже не скаже.

Пройшло ще два роки — і по екрану забігали-залітали велетенські комахи. Спочатку клопи, піддані впливу місячного проміння у «Гарній постелі» француза Мельєса (1899). А американський «Мохнатий літун» (1900) познайомив кіноманів із монстром-москітом.

Гума, дерево, вогонь...

У 1924 році в Німеччині Фріц Лангер задумав екранізувати німецький народний епос — «Пісню про Нібелунгів». І почав знімати стрічку, яка так і називалась — «Нібелунги». Герой фільму мав битися з драконом, якого звали Фафнер. Де його взяти? У природі ж драконів не водяться. І вирішили тоді винахідливі кіношники збудувати з дерева та картону величезного 18-метрового монстра. Головою та кінцівками цього велетенського чудовиська керували чотири техніки, які тихеньо сиділи всередині макета. А вогонь з пащеки імітували вогнеметами. Виглядало, кажуть, дуже натурально.

А далі був 1933 рік і стрічка «Кінг-Конг». Так-так, не дивуйся: ця історія почалася майже сімдесят років тому, а не в 1976-му, як і я колись наївно думав. Режисери стрічки, американці Меріан Купер та Ернест Шедсак, запросили майстра спецефектів Уїлліса О'Брайєна, він їм і створив муляж і самого Кінг-Конга, і багатьох доісторичних істот, з якими Кінг-Конгу доводилося мірятися силами. Та найцікавішим було те, що модель супергорили була заввишки... 45 сантиметрів.

Діно Ді Лаурентіс, автор «Кінг-Конга» зразка 1976 року, розумів: удруге обманути глядаць-

ку аудиторію так просто не вдасться, та й глядач у ті часи вже був значно вибагливіший. І довелось йому просити Карло Ромбальді зробити Кінг-Конга, так би мовити, в усій його красі мавпячій та в натуральну величину. Та то ще не все. Аби така громада рухалась і вдавала з себе живу істоту, треба було нашпигувати її електронікою, мов гусака салом, і керувати нею на відстані. Карло постарався на славу: по-перше, з 20 мільйонів доларів бюджету «Кінг-Конга» рівно половина пішла на велетенську мавпу. А по-друге, саме «Кінг-Конг» відхопив тоді «Оскара» за спецефекти, а це вже, погодься, про щось та й говорить.

У «Щелепах» Стівена Спілберга (в якого тоді все щойно тільки починалось) такого розмаху і близько не було — скромний макет білої акули-людожера коштував один мільйон зелених папірців. Автор цього супермонстрика — Боб Маттей, ще в 1954 році він разом з Крісом Мюллером створив велетенського восьминога для стрічки «20 000 льє під водою» (Жуля Верна читали?).

Не згаданий Карло Ромбальді ще двічі завойовував «Оскара». Одного — за жахливих монстрів космічного походження в «Чужому» Рідлі Скотта (1979). Пригадуєш потвор, які бігали за учасниками станції і в жилах чиїх замість крові текла концентрована сірчана кислота? А другий «Оскар» маестро вручили також цілком заслужено, за, мабуть, найпопулярнішу істоту сучасного кіно — спочатку страшненького, та все ж такого зворушливого інопланетянина у стрічці «ЕТ» Стівена Спілберга (знову Спілберг, помічаєш?).

Макети — справа хороша, але керування ними подекуди таке складне, що легше вдатися до такого трюку: в окремих епізодах їх міняють люди, загримовані відповідним чином. Першим прийом поєднання кіномонстрів та двоногих дублерів застосував Джим Хенсон у фільмах «Темний кристал» (1982) та «Лабіринт» (1986). Його ж фірма «оживляла» низку космічних персонажів у «Поверненні Джедая» (1983), а також у серіалі «Підлітки-мутанти черепашки ніндзя» (1990-93). Того ж ЕТ в окремих епізодах втілювала на екрані мініатюрна Тамара де Тро, зріст якої був усього 77 сантиметрів. А гумового монстра Годзіллу (автор японець Ейдзі Цубурая) ще в 1954 році в деяких епізодах підміняв актор Хару Нвакадзіма у гумовому ж костюмі чудовиська.

Відхопили «Оскара» ще в ті часи, коли моделі робилися вручну, Уїлліс О'Брайєн та Рей Херріхаузен за велетенську горилу у стрічці «Могутній Джо Янг» (1949). Автори спецефектів у «Мусі» (1986) поступились першим місцем творцям істот з «Чужих», хоча якби давали премії за огидність спецефектів, вони не мали б жодних конкурентів. Зате їм дісталось перше місце в номінації... «Кращий грим». Кіноакадемія, бачте, теж «із мухами».

На стику двох різновидів ефектів — моделей та складного гриму — перебувають «Планета мавп» (1968) та «Американський перевертень у Лондоні» (1981). Саме для схвалення Ріка Бейкера, який на повну котушку викладався в «Перевертні», і ввели в Голлівуді номінацію за грим. Ще не раз і не два Бейкер ставав власником позолоченої статуетки лисого дядечка: за створення снігової людини у стрічці «Херрі та Хендерсони» (1987), за участь у таких стрічках, як «Сік жука» (1988) та «Згадати все» (1990) із самим Шварценеггером.

Невіртуальна реальність

Зачатки макетування довкілля були вже в «Подорожі на Місяць» Жоржа Мельєса (1902). З плином часу кінофантастика ставала серйознішою, і щоб переконатись у цьому, варто було проглянути «Руйнівника повітряних кораблів», «Пришельців» та «Вторгнення: його можливості» (всі три — Англія, 1909). В одному з продовжень цього циклу — «Повітряні анархісти» (1911) — вперше було знищено мініатюрні копії відомих споруд. «Не пощастило» тоді лондонському собору святого Павла.

У 1914 році до кіноруйнацій прилучився італієць Джованні Пастроне в суперколосі «Кабірія». А 1916 рік увійшов до історії механічних спецефектів завдяки американській «Нетерпимості». Для вавілонських сцен фільму створили повнорозмірні декорації (режисер хотів, щоб було все «по-справжньому»). «А ми чим гірші?» — подумали датські кіношники і спалили макет міста («від зіткнення з кометою») у «Кінці світу» (1916).

Арнольду Гіллеспі в «Чарівнику країни Оз» (1939) потрібно було торнадо. І що? Він поставив перед декораціями потужний вентилятор, який розносив по них звичайний муслін. Виглядало класно. В 1944 році у «Тридцять секунд над Токіо» він не полінувався створити макет авіаносця завдовжки 16,5 метра, і цей підхід протримався аж до 1970-х.

Для кадру з водами Червоного моря, які розступаються, в «Десяти заповідях» (1923) використовували желатин. Коли через 33 роки знімали нову версію, то вже збудували величезну декорацію з особливим нахилом, і по ньому пускали потоки води.

Час спливав, мов та вода по площині, і ефекти механічні поступалися ефектам нового покоління — комп'ютерним. Та комп'ютери — то вже зовсім інша історія.

Чоловічки в банці вистрибують у танці

Уяви собі велику скляну банку. Уявив? А тепер уяви, що всередині цієї банки крокують маленькі сяючі чоловічки. Вийшло? А зараз замість думати, що професор Крапка на сонці перегрівся та морозива об'ївся, уяви, що це диво сучасної техніки змайстрували звичайнісінькі школярі з невеличкого німецького містечка Штаде (земля Нижня Саксонія).

Те, що ми з тобою щойно так сильно уявляли, — не що інше, як... тривимірний телевізор. Робота над цим апаратом, яку очолив учитель фізики Кнуд Лангханз, тривала аж 14 років, її вели кілька поколінь старшокласників. Тисячі вчених з усього світу билися над проблемою тривимірного зображення — марно. А групка школярів узяла і втерла їм носа.

Апарат назвали «Феліксом», може, на честь героя мультфільму «Кіт Фелікс», може, на честь рахувальної машинки, пращура сучасного калькулятора, а може, ще чомусь.

Ентузіазм виявився сильніший від мільйонів доларів. Саме стільки витратив американський велет електротехніки «Texas Instruments», марно намагаючись сконструювати об'ємний телевізор. Мільйони пішли, телевізори не вийшли, і дослідження було ганебно згорнуто.

«Шкільний» об'ємний телевізор технологічний та зручний. Щоб побачити об'ємну картинку, не треба спеціальних окулярів, як у стереокінозалі, і дивитись на картинку, як на голограму, під певним кутом теж не треба. Сів, де заманеться — і дивишся собі на здоров'ячко.

Екрана немає, зате є великий прозорий циліндр. Всередині циліндра на великій швидкості обертається гвинтова поверхня — гвинт Архімеда (ультрасучасне застосування старого як світ винаходу). І на поверхню гвинта, що обертається, лазером проектують зображення.

Гвинт обертається так скоро, що людське око цього навіть не помічає. Лопать гвинта покриває весь внутрішній об'єм прозорого циліндра, «малюючи» тривимірне зображення від точки до точки. Звичайні об'ємні телевізори на цьому принципі з'являться ще не скоро: розділова здатність ще не та. А от що можна вже сьогодні робити з цим винаходом, так це моделювати автомобільний дизайн. Або закласти основу нового покоління комп'ютерних іграшок чи авіадиспетчерські монітори. У фільмах часто показують, як напружено вдивляються авіадиспетчери у свої екрани, покреслені десятками кольорових ліній. Літаки йдуть на різних ешелонах (висотах), а на дисплеї всі вони в одній площині. Висота літака позначена на моніторі цифрою, диспетчеру треба швидко та безперервно обробляти в голові всю ту циферню, а таке не кожен калькулятор витримає. Інша річ — об'ємний екран з малесенькими літачками. Глянув — і все видно.

Робота над об'ємним телевізором була титанічна і навіть трішки пригодницька. Тисячі годин добровільної неоплаченої праці, загроблені в майстерні канікули, безсонні ночі... Одного разу, приваблені підозрілою нічною вовтузнею, «на вогник» завітали поліцейські з пістолетами і замели всіх ентузіастів — подумали, що то грабіжники. Відтоді порушники нічного спокою поліцейських перебралися до старого млина.

Важкенько було з фінансуванням робіт. Які гроші у школяра, а фірмачі в Німеччині за скупістю від наших не так уже й відрізняються. «Які такі гроші — самим на «Мерседеси» не вистачає!» — от і вся розмова.

Ще важче було знайти годящий матеріал для гвинта. Адже швидкість 1200 обертів на хвилину не кожен матеріал витримає, його просто розірве відцентровими силами. Так одного разу й сталось: гвинт розірвало, і осколок його просвистів над дитячими головами і врізався у стелю. Як на війні...

Після сили-силенної невдалих спроб на одному заводі врешті-решт виготовили спеціальний гвинт. «Ах, яка висока якість механіки!» — солов'ями заливалися американці, походжаючи навколо гвинта, мов кіт повз акваріум. І просили Лангханза: «Продай, все що хочеш дамо!»

«Не треба мені від вас нічогісінького! — скромно відповідав гер Лангханз. — Мені головне — щоб дітям було чим зайнятись». Невже справді не продасть?

Чи далеко до винаходу?

На перший погляд, запитання дивне, але... Не так уже рідко трапляється, що нове з'являється мов сніг на голову, коли його чекали найменше або й не чекали. І тоді вже від спостережливості та поквапливості залежить: буде це винахід чи просто відхилення від звичного ходу речей.

Мило, що не тоне

У 1878 році службовці миловарно-свічкової фабрики «Проктер-енд-Гембл» були приголомшені: ні з того ні з сього пішли запити на додаткові поставки «мила, яке плаває». Стали копати, що до чого, і виявилось: ідучи на обід, один з робочих не вимкнув мішалку в чані з «білим милом», і закладка увібрала в себе більше повітря, аніж слід було. Далі збиту масу піддали затвердінню, порізали на шматки та відправили у продаж. Покупці були в захваті: більше не треба було навпомацки шукати мило в каламутній воді.

Груба матерія

1879 року брати Ірвін та Кларенс Скотт відкрили у Філадельфії паперову фабрику, а на початку XX століття запропонували світу те, чого він ще не знав, — туалетний папір. А було все так. У 1907 році з паперової фабрики прибула партія паперу з якимись явними дефектами. Папір у великих рулонах намітили, було, повернути, та син Ірвіна Артур запропонував порізати цей важкий папір на рулони і продати. Так людство отримало такий необхідний предмет.

Хрустка помста

Джордж Крам працював шеф-поваром у пансіонаті «Мунс-Лейк» у штаті Нью-Йорк. Одної днини 1853 року його дістали скарги клієнта на те, що смажена у фритюрі картопля «порізана надто товсто, не просмажена, недосолена». Крам задумав чорну помсту. Він порізав кілька картоплин на кусочки завтовшки з папір, пересмажив їх так, що вони стали хрусткими та коричневими, щедро приправив сіллю, підніс клієнту і... Той був у захваті: такої смакоти, казав він прихрумкуючи, йому ще ніхто не готував! Так з'явились чіпси.

Слухайся своєї спраги!

Якось у 1959 році Ермал Кліон Фрейз відпочивав із сім'єю на пікніку. І так сталося, що захотілося йому пива. Захотілось — і край, а відкривачки напохваті немає. Зопалу він приставив банку з пивом до загостреного кінця бампера своєї машини й примудрився і дірку у дні банки пробити, і добряче облитися. Ця пригода лишила глибокий слід у пам'яті Фрейза, настільки глибокий, що, повернувшись із пікніка, він негайно винайшов кільце для відкривання металевих банок. На 1989 рік винахід Фрейза красувався вже на 150 мільярдах банок.

Вжик — і все!

Уїткомба Джадсона страшенно втомлювало шнурування своїх високих черевиків, і в 1891 році він винайшов першу застібку-«блискавку». Ще через два роки отримав патент на її вдосконалений варіант. Однак пристрій був складним у виготовленні і дуже ненадійним. Опинившись на грані банкрутства, Джадсон узяв собі в компаньйони Гаррі Ерла та Луїса Уокера. Останній найняв для порятунку застібки інженера Гідеона Сундбака... Розробка зайняла кілька років, і на 1912 рік Сундбак винайшов нову застібку-«блискавку» та обладнання для її виробництва.

Радіо на кухні

У 1946 році 52-річний Персі Л. Спенсер, співробітник компанії «Рейтеон манюфакчерінг» у місті Лексингтоні (штат Массачусетс), експериментував у своїй лабораторії з магнетроном — електронною лампою нового типу, яка генерувала радіохвилі дуже малої довжини (мікрохвилі). У перерві між експериментами Спенсер поліз до кишені по плитку шоколаду, але... Шоколад розтанув, став липкий, тягучий, але ж від чого він міг поплавитись? Ніякого тепла Спенсер не відчув. Лишалися радіохвилі. Вчений вирішив провести експеримент: поклав у кошик яйце і поставив його перед магнетроном. Яйце вибухнуло. Спенсер, як науковець, пояснив це явище так: воно (яйце) нагрівалося зсередини хвилями магнетрона, виник високий тиск, який і розірвав яєчну оболонку. Невдовзі з'явилась перша пічка, в основі якої лежав цей принцип, а на 1989 рік було продано вже 9,5 мільйона мікрохвильових печей.

Канікули, літо... Кохання

Літо — це канікули, а коли, скажи мені, мій друже, як не під час канікул можна порушити звичний, до оскомини остогидлий плин життя, коли все заплановано, зарегламентовано, розписано і на тиждень уперед запрограмовано. Вирватися за рамки повсякденності, буденності, іншими очима поглянути на світ, на людей у ньому, на себе поряд з ними.

Премудрості кохання

Зруйнувати пару-трійку стереотипів. Наприклад, такий: якщо в тебе є гроші, то це означає, що проблем з представницями прекрасної половини в тебе не буде. А якщо й будуть, то хіба в тому розумінні, що доведеться «відбиватись» від нав'язливості та надмірної цікавості до твоєї персони з боку окремих особливо корисливих представниць пречудової статі. Тема нашої чоловічої розмови — як завоювати даму серця з розумними потребами. Звісно, як справжній лицар, ти не повинний чекати, поки тебе почнуть «крутити» на квіти та морозиво. Цю амурну класику знають навіть діти в садочку, і ініціатива тут повинна належати тобі, тобі і ще раз тобі. Це — як прожитковий мінімум. Ну а далі — за обставинами. Та й стриманість матеріальних запитів людини часто свідчить про багатий внутрішній світ. Діє закон компенсації: чим більше брязкалець на леді, тим менше від неї розумних фраз. І навпаки.

Не в грошах щастя. Ніхто ще не купив за них внутрішньої привабливості, впевненої постави голови, прямого погляду чи розумного виразу очей. А чи не на це, мій друже, найчастіше «западають» дівчиська? Це по-перше. По-друге — з'ясуй, яким дівчатам ти симпатизуєш більше. А по-третє, непогано було б виробити свій власний стиль і мати відповідні до нього атрибути. Якщо, скажімо, ти непересічний інтелектуал, легко за хвилину видобуваєш із чисел корені тридцять другого степеня, товстий золотий ланцюг пасуватиме твоїй шиї так само, як корові — царська мантія.

Добре, якщо ти захоплюєшся або маєш «зелене поняття» про якісь популярні в наш час екзотичні науки: парапсихологія, астрологія, йога, ворожіння. Дівчатам подобається, коли хлопець займається класним видом спорту. Притягують прекрасну половину людства і творчі особистості романтичного спрямування: художники, фотографи, дизайнери, музиканти...

При знайомстві та при першій зустрічі надзвичайно важливо вміти уважно слухати те, що дівчина говорить, і звертати увагу на те, які питання тобі ставить. Якщо розглядати їх (не дівчат, а питання) під певним кутом зору, то може виявитись, що в більшості випадків усе зводиться до банального: «А чи достатньо в тебе грошей на мої забаганки?» Можливі варіанти відповідей:

1. «Вистачить, і не тільки на твої!»
2. «Я... той... виросту, вивчуся... стану багатим!..»
3. «Пардон, мадемуазель, боюсь, що я жорстоко помилився».

Мені особисто найбільше імпонує відповідь №3.

Втім, відповіді давати доведеться й на інші, цілком нормальні запитання:

- Де любиш проводити свій вільний час?
- Куди ходиш відтягнутись?
- Які дівчата подобаються тобі найбільше?
- Що найбільше цінуєш у них?
- Які стосунки в тебе з батьками?
- Чи любиш ти домашніх тварин?
- Які плани на майбутнє?

Не виключено, що й сам дізнаєшся чимало нового про себе.

Про те, що перше враження можна справити лише один раз, знають усі. Тому знайомство чи перша зустріч є дуже важливим етапом подальшого розвитку всіх майбутніх подій. Якщо при першій же розмові ти зрозумієш або відчуєш конкретні споживацькі наміри своєї співрозмовниці щодо ваших відносин, краще відразу помахай їй ручкою і не витрачай свого дорогоцінного часу (не забувай, ще існують такі потрібні в житті речі як навчання, іспити, заліки, практики і т. д.).

Тет-а-тет

Знайомитися можна будь-де, точніше — всюди: в школі, в бібліотеці, в транспорті, в басейні, в зоопарку, у своїх друзів і знайомих. Твоє першочергове завдання — справити хороше чи дуже хороше враження, а потім просто його підтримувати, наскільки тобі це вдасться. Мабуть, дуже хороше враження підтримувати буде набагато складніше, все залежатиме від сили волі та витримки. Так що дивись, не перестарайся при першій зустрічі.

Психологи стверджують, що між людьми, які симпатизують один одному, виникають стосунки, що грунтуються на високому ступені єдності думок, інтересів, почуттів — рапорт. Їх вияви — найрізніші, тут тобі й жести, міміка, тут тобі репліки у відповідь, і пози людини, і манера розмови... Збоку це виглядає приблизно так: ти, стоячи під стіною спільного коридору, змінюєш свою позу чи робиш якийсь жест, і вона, ніби випадково, також його повторює. Завдання такого «підключення» полягає в тому, щоб сказати людині: «Я такий же, як і ти. Ми подібні, в нас багато спільного». Як у «Мауглі»: «Ми — одної крові». Людина, яка «підключилася» до іншої, легко отримає позитивну відповідь на будь-яке прохання. Дуже важливо втримувати цей рапорт і вміти вчасно «виключитися», коли ситуація виходить з-під твого контролю або й геть перестає подобатись.

Усе, що ти скажеш своїй обраниці на першому побаченні, буде обов'язково з кимось обговорено. Найчастіше — з її найкращою подругою, рідше — з мамою дівчини. Тому твоє завдання — сподобатись не лише їй, а й її оточенню.

Перша зустріч! У парку, у дворі школи, в кафе... Місце має бути приємним. Але не поспішай «розкривати карти» — уникнеш переслідувань у майбутньому, якщо між вами буде щось не так. Не розповідай своїм друзям чи знайомим, де і коли в тебе відбуватиметься перше (надзвичайно важливе) побачення — їх це не стосується. А то ще, не дай Боже, хтось не втримається і вистромить свого носа з кущів у самий розпал інтимної розмови!

Заздалегідь подумай про квіти, дівчатам вони завжди подобаються. І не треба гнатися за дорогими покупними букетами, навпаки, квіти (чи квітка), зірвані власноруч, викличуть шквал позитивних емоцій, який легко може змити останні стіни між вами. Ну а якщо ти живеш посеред скла та бетону і за три квартали живої волошки вдень з вогнем не знайдеш, то... Перед врученням квітів «дамі» обов'язково знімають одягнутий на них целофан. Лиш на колючих трояндах можна лишити стрічку обгорткового паперу, щоб не поколоти пальці.

Одягнутися на перше побачення краще гарно і зі смаком. Не з'являйся у пошарпаних джинсах і брудній футболці, в якій напередодні стояв на воротах. Але ж і не вибирайся, як на парад, твій фрак ще дочекається нагоди.

У кафе, в саду, на лавці...

І от ви сидите за столиком чи на лавочці у сквері, мило бесідуючи. Про що? Звичайно, про те, що її цікавить. А про це ти вже мав з'ясувати ще під час знайомства. Отож три хвилини про себе, десять — про її улюблених акторів чи героїв. Говорити треба обом, не перебиваючи один одного, але ні в якому випадку не грати ролі в театрі одного актора. Це обов'язково скоро комусь із вас набридне.

На першій зустрічі ти маєш нагоду ще раз почути, що і як говорить твоя обраниця, виявити сфери її захоплень, стереотипи і спосіб життя.

Кажуть, що закохані за часом не спостерігають, але побачення не слід затягувати надовго, максимум — 2 год. Загальна лінія поведінки повинна будуватися так:

1. Ти випромінюєш щирість і галантність, але в жодному випадку не покірність і готовність виконувати будь-яку її забаганку.
2. Манера поведінки і вміння тримати себе повинні підкреслювати твою впевненість у житті.
3. Обличчя має бути мужнім і задоволеним, що було б свідченням твоєї надійності та перспективності. Міміку та жести можна відшліфувати вдома перед дзеркалом.
4. Для себе ти маєш вирішити, що головніше — довести дівчині свою ерудицію та знання, ризикуючи її втратити, чи беззаперечно прийняти її позицію та неправильне переконання і ...змиритися з тим, що так буде завжди.

Після побачення обов'язково проведи свою дівчину додому чи до того місця, де вона сама попросить її залишити, в іншому випадку твоя приятелька буде почуватися покинутою. Але якщо вона сама категорично відмовиться, тоді вірогідність вашої наступної зустрічі дуже маленька. Ці відносини можуть не мати продовження. Якщо так, значить — щось не так! Можливо, ти перестарався або злегковажив, недооцінивши її.

Головне — не вішай носа, що кому — а курці просо. Немає універсального способу підкоряти дівочі серця. Та й серця ці — такі всі різні. Тож нехай щастить тобі в коханні!

"Пропаганда": історія, писана крейдою

Знайомся — три «пропагандистки»: Віка Петренко, Юля Гораніна і Віка Вороніна. Хто не чув їхніх пісень «17» (про нещасну любов і самотність), «Ветерок» (коли радіють життю), «Холод, ветер» (розповідь про своїх однолітків) або «Ледяной рай» (тут уже проблеми глобальні)!? «Лишенько, та це ж справжній Дельфін у спідницях!» — вигукнув музичний критик Юрій Саприкін, почувши їх уперше. От що значить — зачепило!

Та що Саприкін! Були випадки, коли після концертів до дівчат підходили немолоді вже люди і дякували за пісні. Ось така віддача за повну самовіддачу, з якою дівчата трудилися над першим альбомом. Сама робота над альбомом виглядала так: десь із 50 музичних начерків спочатку вибрали 20. Решту — в архів. З вибраних 20 відібрали 10 кращих треків, і все — матеріал для студійної роботи відібраний. Далі наставала черга студійних сварок, проблем з піснями та їх записом.

У вересні 2001 року «Пропаганда» зняла дебютний кліп на пісню «Мелом». У кадрах — дощове небо, осінні провулки, темні коридори комуналок і вбогі мешканці соціальних низів суспільства. І над усім цим буяє юна і чиста мрія підлітків — прикрасити похмурий світ, зробити його яскравішим, кращим... Кращим. Але як? Знайти відповідь на це запитання учасниці намагалися ще у школі. Віка Петренко і Юля Гораніна народилися в підмосковному Чкаловську. Вчилися в одному класі. Коли обом виповнилося по 14, подивилися одна на одну і сказали: «Давай співати реп!»

Після цього спокійне життя для них закінчилось. «Ми слухали реп, — розказує Юля, — і носили широкі штани, бейсболки задом наперед. За те, що ми не такі, як усі, нас ненавиділи. І нам довелося вже в школі вчитися не звертати уваги на думку інших». З уроків прогресивний тандем виганяли з ганьбою, проте дівчата не здавались. Вони тихенько забивалися в кімнатку Віки, включали на повну потужність магнітофон, намагаючись якнайшвидше забути кривди і пробачити злюку-директора.

Хімічка тероризувала Віку Петренко, щоб та змінила реперські шаровари на пристойну спідницю. Змінила — знову недогода.

— Віко, мила, — починав директор, — у тебе спідничка закоротка.

Одного разу Петренко вийшла до дошки і почала на ній щось креслити. У цей час реперські штани по-зрадницькому сповзли вниз. Першим засміявся педагог, а за ним — клас. Віка спокійно обернулася, поправила штани і спокійно запитала: «Вибачте, а що тут смішного?» Сміху як не було.

Одна тільки класна керівничка говорила дівчатам: «Мені все одно, як ви одягаєтеся і чим захоплюєтеся, тільки вчіться добре...»

Закінчивши дев'ятий клас, Петренко відправилася в Москву — вибирати художнє училище. Заглянула в циркове... Там і лишилась.

Гораніна ж вибрала медичне училище — на зло всім.

Тим часом у звичайній московській школі Віку Вороніну цькували ще більше, ніж Петренко & Гораніну вкупі. Інтриги додавало те, що Вороніна вчилась на відмінно без особливих зусиль.

Паралельно Віка освоювала премудрості гри на фортепіано в музичній школі, навіть червоний диплом отримала. Після чого мама взяла доцю за ручку і привела до Московського камерного академічного музичного театру. Там дівчинка співала сім років, виконуючи основні ролі в різних постановках.

Згодом Петренко і Вороніна потрапили на один курс циркового училища. Через кілька місяців після знайомства Вороніна насмілилася показати свої витвори Петренко.

Тут теж не обійшлося без місточки: дві Віки незалежно одна від одної вигадали одну й ту ж назву для своєї групи.

Ні про яку самостійну второвану доріжку в шоу-бізнес і славу дівчата тоді не думали. Поки не зіткнулися із Сергієм Ізотовим, який відкрив і «Отпетых мошенников», і «Гостей из будущего».

«Він забрав нашу касету і сказав подзвонити йому наступного дня. Ніч перед дзвінком була справжнім кошмаром. Ми спочатку плакали, потім сміялися!» Наступного дня Вороніна з трепетом набрала номер Ізотова. «Приїжджайте!» — долинуло з трубки. «Я не витримала і закричала на весь будинок», — розказує Віка. Та було від чого закричати, скажу тобі. Починалася зовсім нова сторінка в житті «Пропаганди».

ALIZEE

наступниця великої Мілен

Дуже рідко трапляється так, що співак, ідучи второваною кимось стежиною, здобував таку саму популярність, як і його попередники. От у часи розквіту «Modern Talking», в першій половині 1980-х, у Німеччині кожна п'ята група «косила» під них. А багато кого з них ти можеш назвати? Я — жодної. Цікаво, чи думала так француженка Алізе Жакоте, рушаючи услід за своєю землячкою Мілен Фармер? Про славу вона мріяла чи просто хотіла задоволення отримати? Я, Джексон, нічого про це не скажу, бо не знаю. Краще біографію її розповім.

Алізе Жокоте народилася 21 серпня 1984 року в містечку Аяччо на півдні Франції, на Корсиці. Вона — друга дитина в сім'ї. У неї коричневе волосся і блакитні очі.

У дитинстві Алізе відвідувала уроки співу і театрального мистецтва, вчилася танцювати. У 1995 році, коли їй було 11, дівчинка виграла конкурс малюнків, що проходив на Мальдівських островах.

У грудні 1999 року Алізе з'явилася в телепередачі «Graines de Star», яка розкручує молоді обдарування, з англомовною піснею, але не пройшла відбірковий тур. Через місяць вона прийшла знову, але вже з піснею відомої французької співачки Аксель Ред «Моя молитва», і цього разу їй уже пощастило. Саме ця пісня дозволила Алізе на заключній передачі виграти номінацію «Співачка-початківець»!

Дівчину помітили Мілен Фармер і Лоран Бутонна і взялися за розкрутку. Вже 19 травня 2000 року вийшов у світ її перший сингл «Moi... Lolita». А влітку 26 липня 2000 року з'явився і перший кліп «Moi... Lolita» про мрії сільської дівчини жити у великому місті.

Розрахунок виявився точним. Понад півроку сингл тримався на вершині продажу, було продано понад мільйон копій — фантастика! 17 листопада 2000 року Алізе отримує свою першу професійну музичну нагороду — премію в номінації «Відкриття року» у конкурсі французького телеканалу M6. А за підсумками 2000 року, 20 січня 2001 року їй була присуджена престижна музична премія французької радіостанції NRJ в тій же номінації «Відкриття року». Так волею долі Алізе стала знаменитою.

Тим часом активна робота в студії завершилася випуском дебютного альбому «Gourmandises» («Ласощі») 28 листопада 2000 року. Цілком і повністю написаний тими ж Фармер-Бутонна, він вийшов дуже завершеним, з прекрасним вокалом Алізе і цікавими текстами — етюдами з життя дівчинки, своєрідними звітами про її мрії. Дуже легкий музичний стиль і наявність безперечних танцювальних хітів («Veni Vedi Vici» і «Gourmandises») гарантували альбому популярність не тільки у Франції.

Тоді ж для підтримки альбому випустили другий сингл — «L'Alizee». Він потрапив у «тінь» від альбому, його продаж був не таким вдалим, чого не скажеш про однойменний кліп. Сам по собі кліп досить нехитрий, там тільки показали Алізе, яка сміється в оточенні мильних бульбашок.

Набагато більший інтерес викликав сингл 2001 року «Parler tout bas». Річ не тільки в тому, що вперше був випущений сингл на повільну ліричну пісню, але й в чудовому кліпі (що з'явився на телебаченні днем пізніше), знову знятому Лораном Бутонна. Вельми неоднозначна історія про дорослішаючу дитину і розлучення з дитячими ілюзіями...

У травні 2001 року регіональні відділення «Universal Music» в Японії, Ізраїлі, Голландії випустили локалізовані версії альбому «Gourmandises», стали з'являтися перші зарубіжні публікації про Алізе. Час всесвітнього визнання настав.

У вільний від концертів час Алізе обожнює іспанські танці, чечітку і джаз. Улюблені співаки — Джонні Холлідей і Лара Фабіан. Серед кіноартистів Алізе обожнює Бреда Пітта та Джулію Робертс. Сама співачка мріє знятися в музичній комедії. Дівчина володіє чудовим голосом і прекрасною пластикою. Її улюблена кухня азіатська. Вона — великий ласун. Як не дивно, дівчину захоплює гра мільйонів — футбол, а також її земляк — віртуоз м'яча Зінедін Зідан.

Скоро Алізе виповниться 18 років. Українські меломани з нетерпінням очікують нових цікавих відкриттів у творчості співачки, а ще вони вірять, що дівчина полонить серця мільйонів шанувальників, якщо приїде з гастролями до нас. Будемо сподіватися, що добра вісточка про те, що її люблять, знають і чекають, долетить до Франції. Може й справді відгукнеться на прохання відвідати Україну? Так класно було б!..

ЧИ ЛЮБИШ ТИ ПРИРОДУ?

Кіт у тебе вдома є?

Запах свіжого сіна любиш?

Мультик про Вінні-Пуха тобі подобається?

Техно-поп-данс — твоя стихія?

Любиш різні саморобки?

Курчат рахують восени?

Алергія на полуницю в тебе є?

ні

так

Жаб боїшся?

У «War Craft» усі рівні проходиш?

Тікати з уроку в зоопарк доводилось?

Канал «Animal Planet» дивишся?

Бедуїни живуть в Австралії?

Читаєш малечі казки про тварин?

У сафарі на левів поїхати хочеш?

Квіти вдома розводиш?

Любиш стрічати світанок?

Бактріан — одногорбий верблюд?

На конях верхи катаєшся?

Барвінок від ромашки відрізниш?

У походи часто ходиш?

Фільм «Суддя Дредд» подобається?

Джеральда Даррела читаєш?

На прогулянку в ліс магнітофон береш?

Жити в наметі — це класно?

Дерева нищити доводилось?

З рогатки по горобцях стріляєш?

Слухаєш солов'їв травневими вечорами?

Хто такий Ян Лінблад, знаєш?

Патологічний тип! Такого будь-який пес чи кіт (якщо він не самогубець) десятою дорогою минатиме. А якщо й тобі в якомусь із життів доведеться бути кимось із них?..

Між тобою та тваринами — щось на зразок обопільного нейтралітету. Ви існуєте ніби в різних вимірах. Ну що ж, дерев не трощиш, птахів не б'єш — і на тому велике «дякую!» від природи.

Ти з природою на «ви» — і вона відповідає тим же. Полюбляючи пововтузитись на дозвіллі з котом, псом, кроликом чи хом'ячком, ти і їм неабияке задоволення даруєш. Хіба це погано?

Чи не дрімає в тобі другий Жак-Ів Кусто? Підгодуй у січні синичок, дружньо зазирни у вічі бродячого пса — і хто знає, чи не відкриють вони тобі і тільки тобі свої потаємні секрети?

Модель «Фольксвагена»
Марка пива
PORTER
Повітка
Спагеті, вермішель, ...
Тип кузова
Плач
Помиляється лише раз
Ім'я
Твір Гете
...-патрон
Датський казкар
Протилежний синоніму
Замок на куртці
Пристрій для гоління
Пташине житло
Помічник капітана на кораблі
Межує з Україною
Вулкан в Антарктиді
Ів ...
Порода голубів
Бере участь
Христофор ...
Томас ...
Весняний птах
Країна в Півд. Америці
Штат США
Айдахо
Вайомінг
Юта
Колорадо
Острівна країна
Рослина родини зонтикових
Місто в Колумбії
Борошно
Багато коней
Полонений інформатор
Ім'я
Їх носять на шиї
Роберт ... Стівенсон
Старослов'ян. ім'я
Коробка для олівців та ручок
Булка з сиром і ковбасою
Загальна назва
Французький бактеріолог Луї ...
...-н-рол
Конструктор
Джордж ...
Біг на довгу дистанцію
... Джексон

klasword

М'яч у колі

У цій грі поєднано елементи двох спортивних ігор: баскетболу та гандболу. Це по-перше. А по-друге, величезна її перевага в тому, що вона не потребує жодного з тих спеціально розкреслених майданчиків, на яких проводять гандбольно-баскетбольні змагання. Необхідно лише мати рівну місцину. Далі слід провести на ній з обох боків по одному невеликому колу. Вони виконуватимуть роль баскетбольних кошиків або гандбольних залікових полів. У центрі ігрового майданчика треба намалювати коло діаметром 2 метри.

Участь у грі беруть дві команди, кожна з яких складається з однакової кількості гравців. Число гравців у кожній команді — не більше шести. По одному гравцеві від кожної команди стають у коло, а решта розташовуються поза ним. Тут відсутнє поняття чужої половини поля, а тому гравці команд за межами кола можуть розташовуватися, кому як заманеться.

Ведучий, який надалі виконуватиме роль рефері, підкидає вгору м'яч між тими гравцями (вкидає, як у баскетболі). Вони намагаються перепасувати м'яча своєму гравцеві. Тобто на початку все відбувається точнісінько так само, як і в баскетболі. Мета гри полягає в тому, щоб закинути чи покласти м'яч у коло команди суперника.

Пересуватися з м'ячем можна не більше як на три кроки. Бити по м'ячу ногами не дозволяється, це порушення правил. Вести м'яч, б'ючи ним об землю, як у баскетболі, зовсім не обов'язково. Коли два гравці борються за м'яч, ніхто третій у їхню суперечку не повинен втручатися. Заходити у своє коло та коло команди суперників також заборонено. В разі порушення правил м'яч передається команді суперника.

Переможцем у грі стає та команда, яка упродовж встановленого часу закине більше м'ячів у коло суперника. Грати можна два тайми по 10-15 хвилин. Ця гра дозволяє покращувати фізичний стан гравців, загартовувати волю до перемоги. Збирай команду, малюй коло і зможеш непогано потренуватися на канікулах, щоб потім бути неперевершеним баскетболістом у спортзалі.

Білі ведмеді

«Літо, — скажеш ти, — сонце, пляж, вода +25 °С. Звідки ж тут білі ведмеді?» Воно то, може, й так, але ж дуже хочеться побігати, і не просто побігати, а пограти у гру, де будуть білі ведмеді. Не проблема, що надворі +30 °С, умки ж будуть не справжні, а у виконанні двох гравців. Часто їх призначають із числа тих, хто народився взимку.

Якщо є ведмеді, то як же обійтися без крижини! Її роль виконає коло, намальоване з одного боку ігрового майданчика. Воно повинно мати такий діаметр, щоб два гравці-ведмеді могли вільно у ньому вміститися, всупереч приказці, що в одному барлозі двом ведмедям робити нічого.

Тепер, коли ведмеді в колі, решта гравців розходяться по майданчику. Вони готуються до ролі кого? Так-так, пінгвінів. Тих самих пінгвінчиків, на яких, як вважав колись Пундик, полювали оті білі заполярні бестії. За командою ведучого, ведмеді повагом виходять на полювання. Вони намагаються впіймати когось із пінгвінів. При цьому ведмеді зобов'язані бігати по майданчику, тримаючись за руки. Впольованого гравця вони відводять у коло. Коли їм пощастить впіймати і другого гравця, то колишні пінгвіни обидва перетворюються на ведмедів. Тепер уже дві пари клишоногих виходить на полювання.

Два гравці, які найдовше лишались невпольованими, в наступній грі виконуватимуть роль білих ведмедів. Можна домовитися, що роль ведмедів виконуватимуть усі гравці по черзі, а ті, кого найдовше не зможуть уполювати, виграють призові очки. Після того, як усі побувають ведмедями або коли буде зіграно наперед визначену кількість партій, проводиться підрахунок призових очок. Той, у кого їх виявиться найбільше, стає переможцем гри і має повне право мріяти про поїздку до Арктики — на живих білих ведмедів подивитися. А поки мрія збуватиметься, то можна й просто в зоопарк сходити...

Живі роботи

Згідно із статистикою, яка знає все і трохи більше, найвагоміших успіхів у запровадженні роботів у повсякденне життя громадян досягли японські вчені. Наприклад, зараз вони працюють над створенням автономних «інтелектуальних» роботів. Тобто таких, щоб могли «думати» самі. Наприклад, вибирати шлях, по якому найшвидше можна перейти до визначеної мети. Чи підібрати страву, яку ще можна приготувати з продуктів, що залишилися в холодильнику після відвідин його Пундиком та Ковбасаном. Та то буде трохи згодом, а поки що переважна більшість роботів працює за наперед закладеними програмами і командами ззовні. Натискаєш на пульті кнопку, і робот опускає на підлогу взятого за барки Джексона... Або віддає Ковба-сану забраний у нього віскас.

Щось схоже відбувається і в цій грі, де роботами виступають самі ж гравці. Всі учасники гри розділяються на пари: робот + оператор. Роботи стають навпроти операторів на відстані 7-10 метрів один навпроти одного. Між ними приблизно посередині ведучий для кожної пари розкладає на майданчику по 3-5 картоплин. Кожен оператор повинен мати біля себе невелику картонну коробку, наприклад, з-під взуття. А гравцям, які згодилися стати роботами, зав'язують очі.

Завдання кожної пари гравців: гравець-робот має позбирати та поносити у коробку до оператора по одній усі свої картоплини. Допомагатиме йому в цьому його партнер, який голосом подає команди, підказуючи, що слід робити і куди рухатися кожної ігрової миті. Від злагоджених дій гравців залежатиме успіх дуету. Пара, яка першою виконає завдання, стає переможцем гри. Роль картоплин до настання сезону можуть виконувати камінчики, різні предмети, на які не шкода наступити.

Змагатися пари можуть по черзі. Для цього досить мати лише 2 коробки (шапки, мішки) та 6-10 однакових невеликих предметів. Грають тоді навиліт: пара-переможець залишається, а до гри долучається інший дует. Переможцем гри тоді можна вважати команду, яка отримає найбільше перемог упродовж визначеного часу. Грати в цю гру цікаво і на пляжі, і на лісовій галявині, і у дворі.

М'яч під водою

Ця гра проводиться на воді, тож не зайво буде перед її проведенням якнайретельніше обстежити дно водойми, якій випала честь стати ігровим майданчиком. Нам потрібна буде неглибока місцинка з чистим рівним або ледь похилим дном, де немає ям та небезпечних предметів.

Учасники гри поділяються на дві рівні команди і шикуються в шеренгу вздовж берега річки. Одна команда стає праворуч від ведучого, а друга — зліва. Від середини (від ведучого) проводиться нумерація гравців у кожній команді. Потім учасники розходяться на відстань витягнутих рук і, не порушуючи строю, входять разом з ведучим у воду. Коли вода сягне найменшому із гравців до грудей, усі зупиняються та повертаються обличчям до берега. Ведучий виходить на берег, бере в руки два однакові гумові м'ячі і пропонує командам зосередитися та приготуватися до гри. А потім кидає м'ячі першим номерам команд і слідкує за перебігом змагань.

Завдання гравців обох команд полягатиме у тому, щоб передати один одному під водою м'яч до кінця шеренги, а потім назад наперед визначену кількість разів, наприклад, п'ять. Кожного разу, коли м'яч отримують крайні гравці у шеренгах — останній у шерензі та перший номер команди зобов'язані підняти м'яч над головою. У момент, коли м'яч повертається до першого номера, ведучий нараховує команді 3 очки. Якщо хтось із гравців випустить м'яч з рук, і він випливе на поверхню води, його команда штрафується одним очком.

Команда, яка першою проносить м'яч під водою наперед визначену кількість разів, отримує додатково 3 призових очки. Переможцем гри стає команда, яка завершує змагання з більшою сумою очок. Тож «Festina lente!», як казали давні римляни, що в перекладі на українську означає: «Поспішай повільно!»

Розваги вчених

Зібрався якось у Крапчиній лабораторії гурт учених — хто в окулярах, хто з бородою, а хто просто у краватці. Зібрались — і давай сперечатись про те, чий напрямок діяльності на сьогодні найперспективніший. «Кібернетика!» — волав скуйовджений чоловік з калькулятором, без п'яти хвилин Нобелівський лауреат. — «Дзуськи! — глушив його басом професор астрономії, почесний член Британського Королівського наукового товариства. — Це генна інженерія!» — «Астрофізика! Астрофізика!» — хриплим голосом доводив чоловічок з підзорною трубою та довжелезними патлами, стригти які, мабуть, не було часу через постійні спостереження за зірками.

Щоб трохи охолодити запал світил науки, Крапка запропонував перейти в сад. І ось уже за столиком під яблунею у товаристві колег-науковців він сказав:

— Уявіть собі, що так само сиділи в саду двісті років тому наші попередники і обговорювали ідею професора Берінгера про створення світу рівно за 4004 роки до нашої ери. Якби ця теорія була правдивою, то цього року ми б святкували 6006-у річницю нашої цивілізації.

— Або половину від того, що прожило людство до народження Ісуса Христа, — підсумував знаменитий історик у чорних окулярах.

— Свою теорію Берінгер підкріплював археологічними знахідками, — продовжив Крапка. — Та навіть найближчі його друзі не вірили в достовірність розрахунків професора. І вирішили вони виставити його на посміховисько. Виліпили тут же на травичці під деревом з глини таблички, зробили на них написи арабською, вавілонською та староєврейською мовами. Висушили їх і закопали у тих місцях, де проводив розкопки Берінгер. Знайшовши таблички, професор тут же заходився писати фундаментальну монографію. Зрозумівши, що переборщили, жартівники призналися у своїх витівках та попросили вибачення у колеги. Та де там!.. Не повірив їм Берінгер, ще й звинуватив у тому, що хочуть до його слави першовідкривача долучитися. Робота над книгою тривала.

— І жодних аргументів не сприймав? — запитав філософ-початківець.

— Жодних. Невдовзі вийшла книга з гравюрами знахідок. На її сторінках Берінгер завзято захищав свою теорію за допомогою цих «історичних» знахідок. Та сталось так, що одна з табличок впала на кам'яну підлогу в залі професора і розлетілася на друзки. Берінгер, побачивши незаперечні докази підробки, кинувся скуповувати тираж своєї книги і нищити його. Він мріяв про славу, і вона прийшла до нього, але в ковпаку блазня. Вчені мовчки сьорбали каву, лежали на травичці, і кожен по-своєму уявляв собі ті докази Берінгерової ненауковості? А ти як собі їх уявляєш?

Загадкові значки

Трапилось це тоді, коли ДуКлас був ще не бородатим ДуКласом, а студентом-математиком. Довелося йому здавати на другому курсі екзамен з філософії. Екзаменатором був старенький професор філософського вигляду та з філософським же ставленням до студентства. Двійок він не ставив: мовляв, у кожній особистості — своя філософія від природи. Але було в професора одне дивацтво: він не оголошував оцінок до кінця екзамену. Чекав завершення іспиту, щоб потім у присутності всіх студентів зачитати оцінки та побажати успіхів у навчанні. Щоб не забути, кому і яку оцінку він збирається ставити, дивакуватий професор навпроти прізвища студента ставив значки: півколо, прямий кут та якесь коритце. Вони символізували оцінки 3, 4 та 5. Значків було три, кожен з них відповідав якійсь із цих оцінок. Студент бачив, який знак стояв навпроти його прізвища, проте логіка професорська лишалася поза межами його розуміння. Доводилось чекати публічного зачитування результату.

ДуКласу, як і кожному студенту, страшенно кортіло довідатись, у скільки ж балів оцінив професор його розповідь про Сократа, категоричний імператив Канта та вихідні положення неотомістів. Та й додому рвався — екзамен же був останній! Задумався він над значками, поморщив лоба свого високого і... Професорські хитрощі похитнулись перед потужним інтелектом майбутнього теоретика та практика Класних ігор! Дізнався ДуКлас і про свою оцінку, і друзям підказав, хто що отримав. А все чому? Та тому, що відкрилась йому закономірність, яка пов'язувала значок та оцінку. Цікаво, а тобі вона відкриється?

Дивне парі

Від задумки Пундика стати круглим відмінником з фізкультури лишився тільки пшик, коли, провисівши шість хвилин на турніку, Пундик тільки спромігся на легеньке погойдування, та й то за вітром. Тут нагодився капітан Немо.

— Привіт атлетам! — привітався капітан. — Скільки разів підтягуєшся?

— Поки що жодного разу, — просопів Пундик. — А от на кінець літа... Прийдете — порахуєте. Тільки калькулятор не забудьте.

— От був у мене вчитель, — став мрійливо згадувати Немо, — він і сьогодні (а йому вже 80) бігає, 5-10 разів підтягується на турніку. І ми в нього всі підтягувались.

— Так він, мабуть, спортсменом був, — відказав Пундик. — А я звичайний учень. Чи не може він приїхати на пару днів сюди і дати всім нам декілька порад?

— На жаль, ні. Він зараз більше, ніж на чотири дні нікуди не може виїхати — парі.

— Яке парі? — здивувався Пундик.

— Яке двоє моїх однокласників уклали з ним.

— І що ж це за таке дивне парі? — Пундика не на жарт розібрала цікавість.

— Давно, коли я закінчував школу, — почав Немо, — прислали до нашої школи молодого фізкультурника, він був старший від нас на якихось 5-7 років. Тоді модно було ходити в широких штанях і носити довжелезні патли. А той вчитель [illegible]в, що великі шевелюри заважають повноцінно займатися спортом, й оголосив війну нашим патлам. Скоро всі хлопці постриглися. Всі, крім двох найстійкіших.

Та вчитель не вгавав. І добився свого.

— Що, постриглися?

— Один з них постригся на знак протесту машинкою «під нуль». А другий уклав з учителем таке парі: він буде стригтися стільки разів на рік, скільки років буде на той час настирливому фізкультурнику. Роль перукаря згідно з парі погодився виконати «лисий» однокласник, а вчитель зобов'язався щоразу підтверджувати неідентичність кожної нової зачіски, порівнюючи її з попередньою. Хлопці давно школу закінчили, сивими дідусями стали, але парі ще ніхто так і не виграв. На що вони посперечали, я точно не знаю, але гордості та принциповості у кожного з них не бракує.

— А зараз він стрижеться 80 разів на рік? І має щоразу іншу зачіску? Але як?

— Дуже просто. Від моменту укладання парі голову було поділено на стільки клаптиків, скільки років мав тоді вчитель. Перукар кожного разу зголював на голові у товариша один з таких клаптиків, де волосся було найдовшим. Як тільки вік фізкультурника зростав на 1 рік, найбільший з клаптиків ділився на дві частини, половина стриглася, а друга лишалась на наступний раз. Таким чином збільшувалася частота стриження, тобто перукар на 1 раз частіше зустрічався з однокласником та вчителем.

— Цікаво було б побачити таку зачіску, — замислено мовив Пундик.

— Виглядає просто оригінально! Але скажи, якої найбільшої довжини волосся доводилося зістригати перукареві, якщо припустити, що за місяць часу воно відростає на 1 см?

Запитавши це, Немо поглянув на годинник і помчав до свого корабля, на який запізнювався. Тож доведеться тобі самому давати відповідь на це запитання. Звісно, якщо вона в тебе є.

Чарівний конверт

Виходить на сцену фокусник і показує звичайнісінький поштовий конверт. А потім просить у глядачів дати йому якусь фотографію, листівку чи ще щось таке, щоб можна було покласти у конверт. Мовляв, для фокуса дуже треба. Хтось дає йому календарик із Брітні Спірс.

Фокусник кладе його в конверт, заклеює і бере у ліву руку. Правою піднімає зі стола велику голку, повільно прикладає її до конверта та, починаючи зверху й до центру конверта, проколює його наскрізь кілька разів. Бідна, бідна Брітні Спірс!

Поки глядачі гадають, скільки нових дірок з'явилось на її гарненькому фейсику, фокусник обриває один край конверта, виймає календарик, а він... цілий-цілісінький! Жодної дірки! І не вір після того в чудеса!

Ефект фокуса посилюється, якщо замість голки скористатися виделкою (це ж у чотири рази більше дірок!).

Проте й це ще не все. Перед початком фокуса конверт потрібно акуратно прорізати лезом з одного боку. Коли вкладатимеш календарик у конверт, його слід повернути до глядачів так, щоб вони не помітили проріз. Коли конверт заклеєний, фокусник бере його у ліву руку так, щоб проріз був знизу. Ледь стиснувши пальцями конверт з двох боків, він розширює проріз, і календарик вільно висувається з нього. Слід вчасно спіймати його долонею, бо так і на підлогу недовго впасти. Колоти конверт треба в тому місці, де немає календарика. Потім фокусник опускає руку і непомітно вкладає календарик у конверт. Після чого тут же обриває конверт з боку прорізу, виймає та показує глядачам цілісінький календарик. Невеличке тренування перед дзеркалом тільки покращить техніку демонстрації цього фокуса. Після чого можна сміливо прямувати на сцену і дивувати глядачів.

Папір проти дерева

«Іноді трапляється так, — проголошує зі сцени ілюзіоніст, — що папір, звичайнісінький папір буває міцніший за дерево. Не вірите?..» І швидко, поки глядачі дружно перетравлюють зміст сказаного, починається практичне підтвердження теоретичних викладок маестро.

Для цього береш аркуш звичайного паперу, скажімо, з зошита у клітинку. Складаючи його, робиш наступну сенсаційну заяву: «Я зараз ось цим папірчиком олівець раз — і надвоє!»

Глядачі, як люди психічно здорові, тобі, звісно, не повірять. Але ти, зовсім не знітившись, ретельно склади папір у кілька разів так, щоб вийшла смужка завширшки 3 см. Можна додати кілька спецефектів чарівною паличкою. Потім просиш когось із глядачів потримати в руках перед тобою «ось цей олівець» і різко-різко гамселиш папером по ньому. Олівець хоч би здригнувся, ти — на грані сценічного банкрутства. Мов потопаючий за соломинку хапаєшся за другу спробу. Удар — знову невдача! А щоб його!.. Ще одна спроба — третя. Замах, удар, і... Ур-р-ра, тріснув клятий олівчисько! Глядачі страшенно здивовані, і невтямки їм, що папір тут ні при чому. А весь фокус тут у тому, що коли вони після двох твоїх невдалих спроб стануть гав за вікном рахувати, ти спокійно перебиваєш олівець... пальцем! А після удару швиденько забираєш свій палець і ховаєш у кулак. Якщо все робити швидко та пофесійно, то ніхто нічого й не помітить.

Взагалі-то кажучи, зламати олівець пальцем не так уже і просто. Не в кожного вистачить на це сил, тож краще спочатку потренуватися, а вже потім виходити на сцену.

Живе яблуко

Ілюзіоніст виходить на поміст, дожидає, поки стихнуть шалені оплески на його честь, дістає не знати звідки яблуко і кладе його на стіл. Потім бере в руку чарівну паличку, робить нею кілька помахів над яблуком, хмурить брови, концентруючи психічну енергію, і... Яблуко починає рухатись по столу!

Поки глядачі сушать свої мізки, як то так воно виходить, слухай, у чому секрет. Перед фокусом на стіл під скатерть поклади кільце з тонкого дроту. До нього прив'яжи тонку нитку такого ж кольору, що і скатертина. Діаметр дроту — 2-3 мм. Вільний кінець нитки вийми назовні і прив'яжи до шпильки, яка на той час уже повинна бути непомітно увіткнута у скатерть. Поряд поклади чарівну паличку.

Забравши у глядача яблуко, поклади його у середину кільця. Потім візьми в руки паличку (а заразом і шпильку). Чаклуючи над яблуком, натягни нитку, яка невдовзі почне тягнути й кільце. Кільце ж, рухаючись під скатертиною, рухає собі і яблуко.

Народження яйця

Фокусник бере зі стола клаптик цигаркового паперу, підносить його до рота і затискає губами. Потім бере віяло або картонку, яка б його замінила, кладе туди взятий з рота папір і починає його підкидати. Здивовані глядачі бачать, як цигарковий папір починає набувати форму яйця. А коли спіймати його руками, то виявляється, що це справжнє яйце! Звідки ж воно взялося?

Звичайно, з кишені, але глядачі цього не знають. Крім того, є ще фальшиве, «секретне» яйце. Готується воно так: у сирому яйці голкою зроби два невеличкі отвори, через них акуратно видуй білок та жовток. Порожню шкаралупу поклади в оцет. Через два дні вона стає м'якою і легко відділиться від тонкої білої плівки, що всередині яйця. Якщо цю ледь вологу плівку, дуже схожу на цигарковий папір, покласти на віяло і підкидати, вона почне надуватися і приймати форму яйця. Зберігати її найкраще у склянці з водою, оскільки висихаючи, вона стає дуже крихкою.

Перед фокусом розклади на столі клаптики цигаркового паперу, а серед них заховай заздалегідь підготовлену плівку з яйця. Щоб вона трохи намочилася, візьми її до рота, а потім поклади на віяло і починай підкидати.

Поки здивовані глядачі слідкують за чарівним перетворенням паперу, повернися до них правим боком і непомітно дістань з лівої кишені справжнє яйце. Коли фальшиве яйце надується, повернися до глядачів лівим боком і вибери момент, щоб кинути віяло на землю, а яйце впіймати двома руками. Плівка зімнеться, і в руках у тебе залишиться справжнє яйце. От його ти й показуєш здивованим глядачам.

Для більшої переконливості можна взяти чарівну паличку (беручи її, непомітно лиши на столі плівку) і постукати по яйцеві. Надбите яйце дай оглянути глядачам. Якщо зроблено все буде правильно, що навіть комар носа не підточить, то вони і не зрозуміють, звідки воно взялося.

1 Із цих знаків повипадали деякі елементи. Відшукай пари та віднови дорожні знаки.

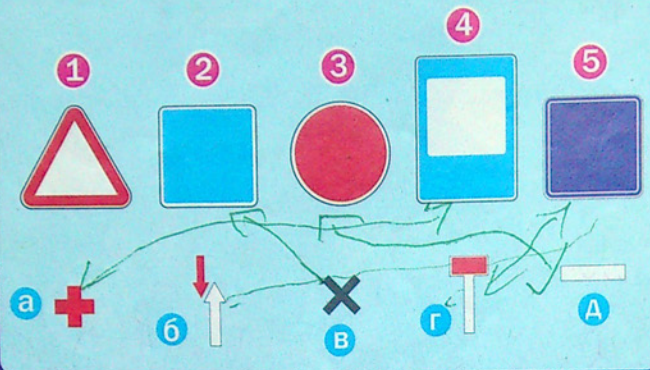

2 На малюнку показано, як можна розкласти 4 монети так, щоб кожна з них торкалася трьох інших. Розклади 5 монет так, щоб кожна з них торкалася чотирьох інших.

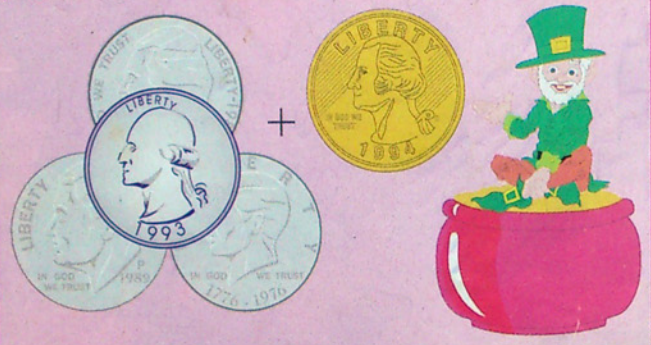

3 На третю сходинку п'єдесталу пошани помилково поклали три призи, які планували вручити переможцю змагань. Їх необхідно перекласти на найвищу сходинку п'єдесталу так, щоб вони лежали в такому ж порядку. При цьому за один раз дозволяється брати не більш як один приз і не можна класти більшу коробку на меншу. Як це зробити за 7 ходів?

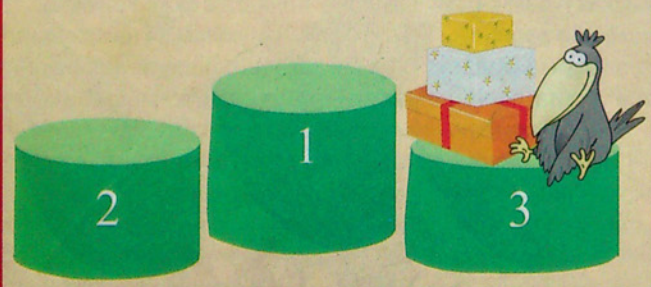

4 Впиши назви 4 українських річок та однієї латвійської так, щоб в одному з вертикальних стовпчиків можна було прочитати назву третьої за величиною африканської річки.

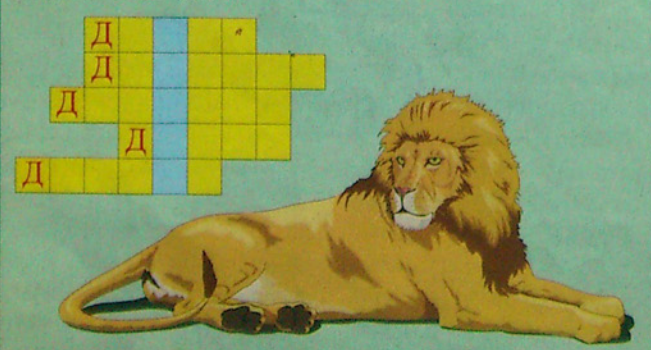

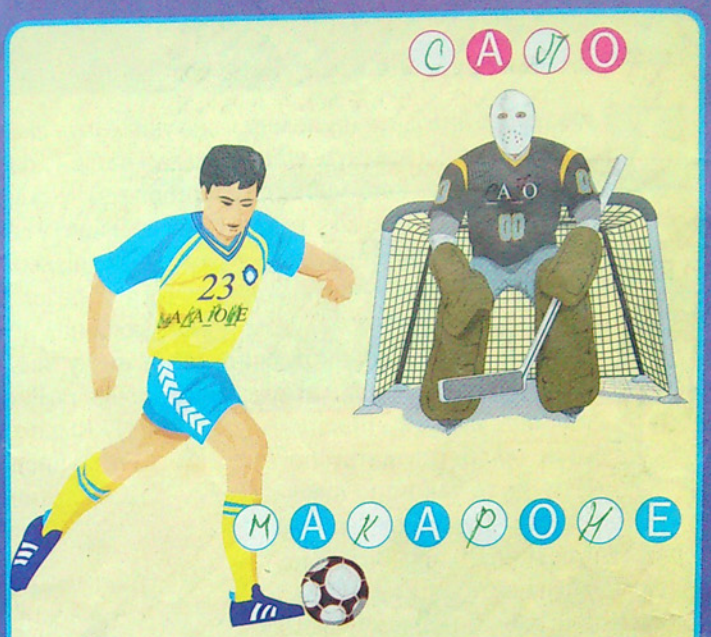

5 У товариському матчі між національними футбольними збірними Англії та Італії на заміну вийшов гравець під номером 23. Він прославився тим, що за день перед цим умудрився забити гол у ворота англійської молодіжки, а в цьому двобої заробив на останній хвилині доданого часу пенальті, після якого «Скуадра адзурра» вирвала перемогу — 2:1. У цього гравця (звати його Массімо) було суто італійське прізвище. А ось у фінського хокейного голкіпера Томі — суто українське. Впиши приголосні літери та віднови ці прізвища.

6 У цих прикладах різним літерам відповідають різні цифри. Підбери їх так, щоб результат додавання був максимальним, а різниця двох чисел мінімальною.

7 До кожного з цих 20 слів можна додати по одній літері так, щоб утворилися нові слова. Впиши дані слова у клітинки зверху донизу так, щоб вони разом з уже заданими літерами виразу утворили нові слова. Одне слово вже вписано.

Слова:

БАР, ДО, КАВА, КАРТ, КАСА, КЛАН, ЛУГ, МОВА, ПАЙ, ПЛАТА, ПЛЮС, ПРЕС, РАБ, РИС, РІК, САН, СУМ, ТАРА, ФАЗА, ЦЕНТ.

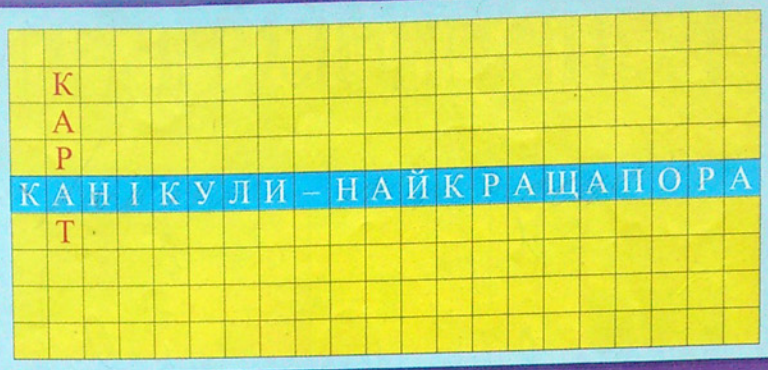

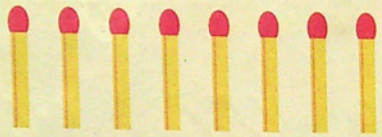

8 Як із чотирьох сірників зробити сім, ти, мабуть, швидко розберешся. А от як трьома різними способами зробити з восьми сірників сім?

9 Яка фігура випадає з логічного ряду?

10 Скільки потрібно покласти слив, щоб урівноважити один апельсин?

11 Яке число слід вписати у трикутник?

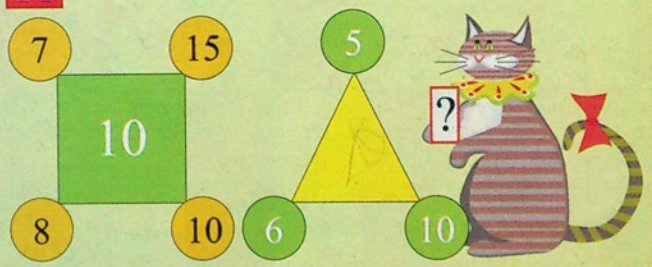

12 Які бочки слід придбати, щоб було рівно 50 літрів квасу.

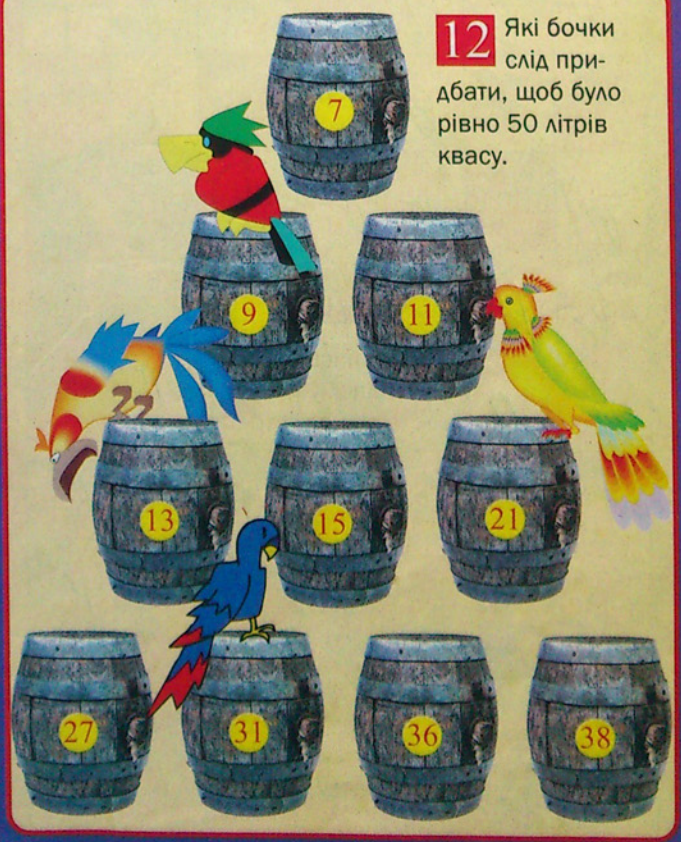

кросворди від Дукласа

СКАНДИНАВСЬКИЙ КРОСВОРД

Малюнками зображено види спорту.

Суецький ... Дитячий журнал

Східний вітер Рятівник Мухи-Цокотухи

«Баті-...»–прізвисько Батістути 1 ар=... м

..., Лобановський, Буряк Рай

Найбільш. ссавець Курорт у Криму

Жалюча комаха Одиничний вектор

Річкова риба Приміщен. для стрільби

Грецька буква Вид мото-змагань на час

Геометричне тіло (бублик) Каркас людини

Київський князь Житель Одеси

Тріумфальна ... Керівник факультету у вузі

Місто у Білорусі Шифр

Хвойне дерево Розряд у самбо

Грецька Аврора

Два уроки у студентів

Шукав золоте руно

Атмосферний ... Грецька буква

Морква–овоч, кавун–... «Захар-...» (І. Франко)

Фільм «...-кілер»

Не копай для когось, бо сам у неї попадеш

Автор «Хатини дядька Тома»

Настінний світильник

Настільна гра

Виліт м'яча за межі поля

Слід літака у небі

Місто у Нідерландах

Осад у водоймах

Улюблена їжа Вінні-Пуха

Предок мотоцикла

... Мюнхгаузен

Не дочка

Друг Вінні-Пуха

Прилад, просушує волосся

Міжнародний договір

100 м

Дунай, Дніпро, Дністер

Найвище досягнення Течія у рок-музиці

Казка «...-Коцький»

Місто у Закарпатті

Київський футбольний клуб

«Скриня» для одягу Вчинок, дія

Змія родини удавових Підв... рів...

Наука про мораль Напівкоштовний камінь

Кінець змагання Поріз, опік на тілі

Атака Передача м'яча

Співачка ... Плай Споруда для мотогонок

Ярмо, гніт Орган зору

Знак Зодіаку Бойова машина

Козацький орган управління «Нокаут» у шахах

Місто у Франції Українськ. трад. харч

... одночасної гри в шахи Спортив. снаряд

Старов. французь. монета Англ. одиниця площі

Напій із фруктів Співачка ... Лорак

Одиниця напруги Вид сценічного мистецтва

П'ятибуквений кросворд

Слова вписуються за годинниковою стрілкою.

Кімнатна піч
Країна в Європі
Вінні-Пух, Тігра, ...
Найбільше місто в Нігерії
Лід на річці
Урочиста процесія
Чеський письменник
Англійський футбольний клуб
Рід пальм в Азії
Житло Діогена
Вид сценічного мистецтва
Співачка Анжеліка ...
Кімната в готелі
Індіанський плащ
Мисливська собака
Засновник Рима
Напівмавпа
Дитячий табір у Криму
Їздив у Крим за сіллю
Племінниця Макдака
Цінний хутровий звір
Обрив, урвище
Ансамбль з дев'яти виконавців
Двоюрідний брат
Назва літака АН-22
Вузьконоса мавпа
Верхня палата парламенту
Держава ...-Рика
Будівельний матеріал
Везуть до млина
Вага без упаковки
Резиденція феодала
Земляне укріплення
Автор «Божественної комедії»
Тюркський щипковий інструмент
«Артек» – дитячий ...
Шатро
В'язниця
«... Бульба» (М. Гоголь)
Товстий шнур, линва
Місто ...-Франківськ
Спортсмен 18-20 років
Працює на косовиці
Не вечір
Річка в Росії
Ледь помітна різниця
Хвойне дерево
1000 кг
Дерев'яне паливо
Тип закритого кузова
Пагорб на Далекому Сході
Струмок, ручай
Ліва притока Дніпра
Попередня оплата
Тенісна, волейбольна, рибальська ...
Вантажне судно
Сорт дрібних цукерок
Хмуриться над оком
Дрібні скляні намистинки
Американська гривня
... – не горобець, вилетить – не впіймаєш
Пора року

У японських кросвордах зашифровані малюнки. Завдання — відтворити зображення за числами, які зазначені зліва від рядочків і над колонками.

У цьому номері використані кросворди
Євтушенко Ірини *(м.Івано-Франківськ),*
Рябка Тараса *(Полтавська обл., с.Попівка),*
Разгуляєва Ярослава *(Полтавська обл., смт.Велика Багачка),*
Сидоренка Сені *(Донецька обл., с.Привольне),*
Кузьміної Таїсії *(Черкаська обл., с.Виноград),*
Бондара Валентина *(м.Чернігів),*
Топилко Ірини *(Рівненська обл., м.Радивилів).*
Надсилай і ти свої кросворди, але обов'язково перевір, чи вони розв'язуються!

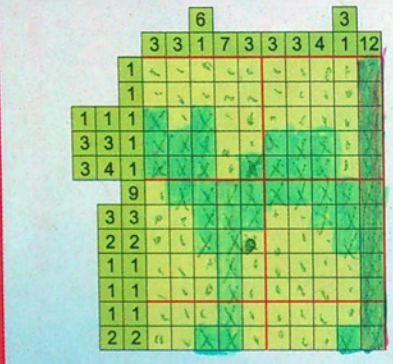

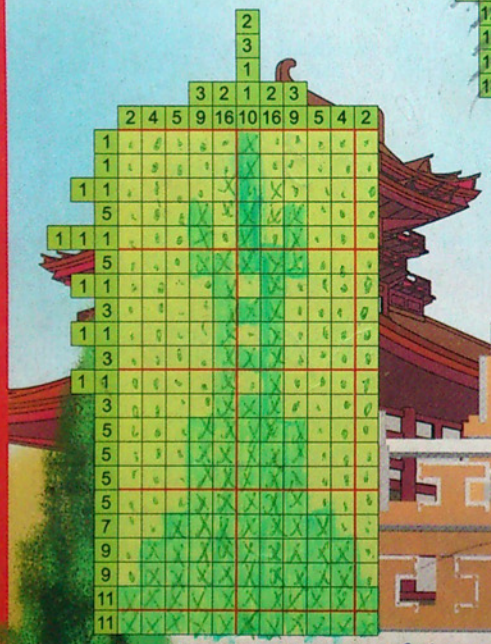

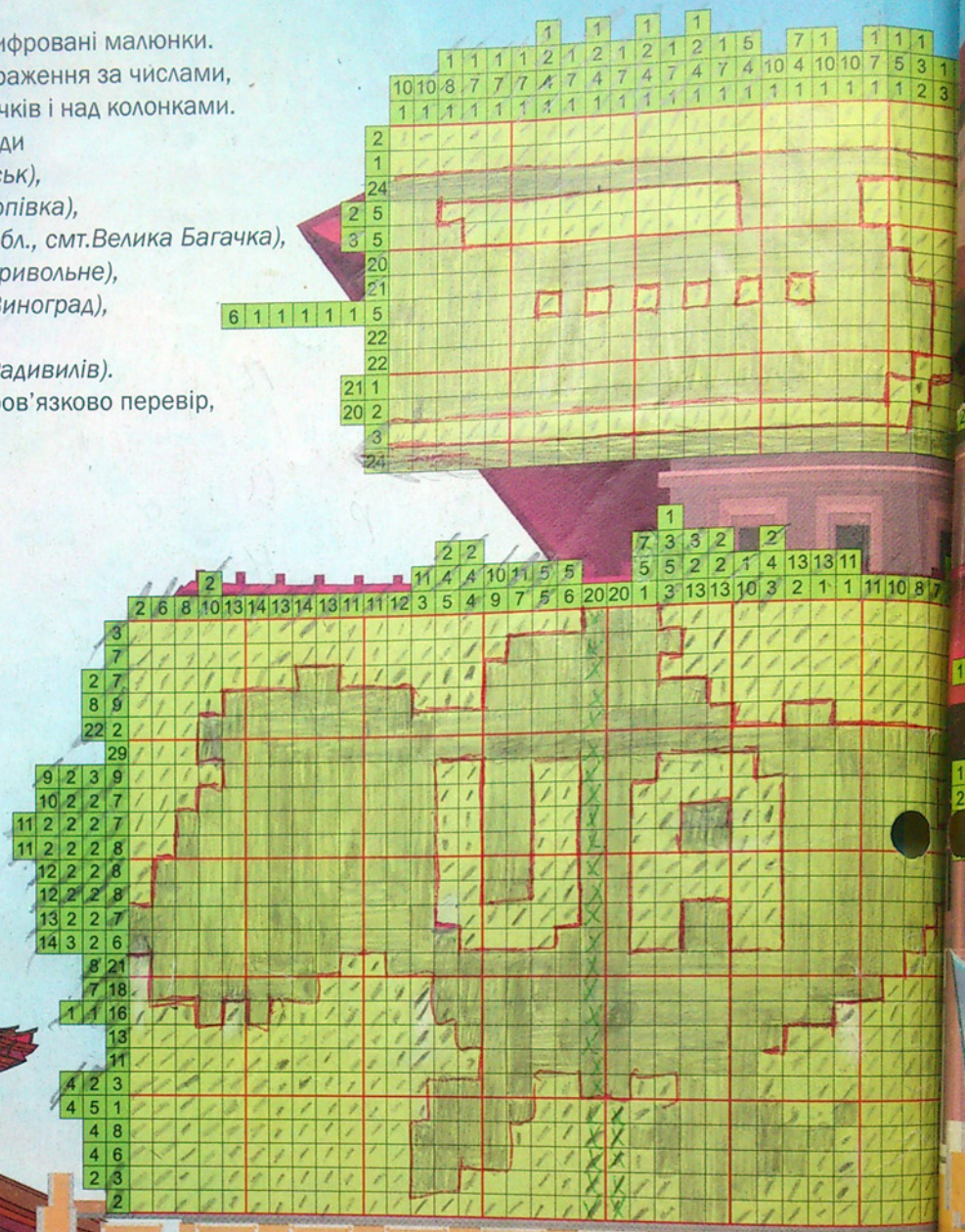

Ніжні троянди — пахощі літа.
Класна серветка з рожевим привітом

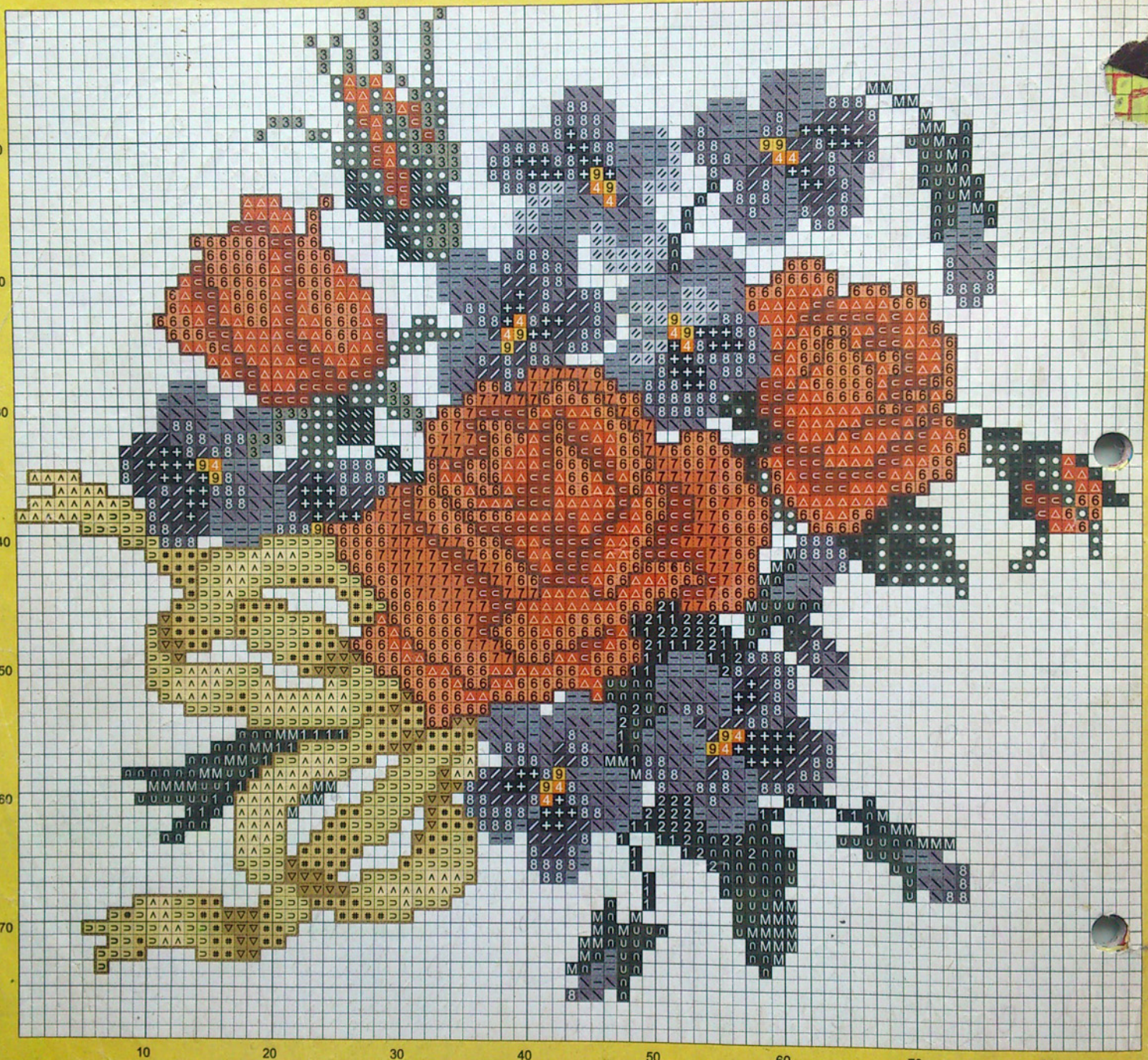

DMC																							
•	3347	∩	469	\	340	1	935	7	351	⊂	817	⁄⁄	3345	4	740
—	341	∧	3823	+	823	2	936	8	3746	⊃	677	"	3346	6	352
∪	470	△	350	//	3747	3	3348	9	743	▽	729	/	333	M	937
														#	676

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ДИТЯЧИЙ ЖУРНАЛ

К Л А С

передплатний індекс

40240